

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

ΑΡΧΑΙΑ Β/η

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ 1981

002
ΚΛΣ
ΣΤ2Β
698

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΑΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΕΥΣΙΑΚΩΝ

ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ
ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

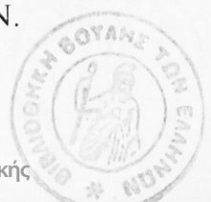
ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

Γ ΛΥΚΕΙΟΥ

Μέ απόφαση τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τὰ διδακτικά βιβλία τοῦ Δημοτικοῦ, Γυμνασίου καὶ Λυκείου τυπώνονται ἀπὸ τὸν Ὄργανισμό Ἐκδόσεως Διδακτικῶν Βιβλίων καὶ μοιράζονται ΔΩΡΕΑΝ.

Ψηφιοποιήθηκε ἀπὸ τὸ Ἰνστιτούτο Ἐκπαιδευτικῆς Πολιτικῆς

ΣΤ

89

ΣΧΒ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

Αρχαία Ελληνική Θεματογραφία

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑ

Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑ 1981

002
WNE
ET2R
698

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (ΙΤΥΣΙΟ)

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ
ΓΡΑΜΜΑΤΟΛΟΓΙΑ
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ
ΕΔΩΡΗΣΑΤΟ
"Οργ. Ξανθ. Βιβλίου"
Αύξ. Αριθ. Εισαγ. 2376 Έτος 1987

ΕΞΟΦΥΛΛΟ—ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ: ΤΑΣΟΥ ΜΟΥΣΤΑΦΕΛΛΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Στό νέο (μεταβατικό) ώρολόγιο πρόγραμμα τής Β' Λυκείου ή πρώτη ομάδα μαθημάτων επιλογής περιλαμβάνει και τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, γιά τὰ ὁποῖα ἔχουν διατεθεῖ δύο εβδομαδιαῖες διδακτικές ὥρες. Στό ἀντίστοιχο ἀναλυτικό πρόγραμμα προσδιορίζεται ὅτι οἱ ὥρες αὐτές θά ἀφιερωθοῦν κυρίως στή γλωσσική κατάρτιση τῶν μαθητῶν, μέ τή βοήθεια ἀρχαίων ἐλληνικῶν θεμάτων πού προσφέρονται γιά τό σκοπό αὐτό.

Τό Τμήμα Μ.Ε. τοῦ ΚΕΜΕ κλήθηκε νά βοηθήσει στήν πρώτη αὐτή ἐφαρμογή τούς φιλολόγους πού θά διδάξουν τό μάθημα στή Β' Λυκείου, ὥστε νά ἐξασφαλιστεῖ ἡ στοιχειώδης καί ἀπαραίτητη ὁμοιογένεια τῆς ὕλης πού θά διδαχτεῖ καί νά καταστεῖ εὐκολότερο τό ἔργο τῶν συναδέλφων στήν ἐπιλογή τῶν κατάλληλων ἀρχαίων ἐλληνικῶν θεμάτων. Συνέταξε λοιπόν τό σύντομο αὐτό βοήθημα, τό ὁποῖο περιέχει:

1. Μεθοδολογικές ὁδηγίες γιά τή διδασκαλία τῆς θεματογραφίας.
2. Κατάλογο συντακτικῶν φαινομένων πού πρέπει νά μελετηθοῦν μέ τή βοήθεια ἀρχαίων ἐλληνικῶν θεμάτων.

3. Θέματα ἀρχαῖα ἑλληνικά (μέ σύντομα εἰσαγωγικά σημειώματα), τὰ ὁποῖα κρίθηκαν κατάλληλα γιά τήν ἀποδοτική διδασκαλία τοῦ μαθήματος.

Ὁ φιλόλογος πού θά διδάξει θεματογραφία δέ δεσμεύεται:

α) Στήν ἐπιλογή, ἀνάμεσα ἀπό περισσότερα θέματα πού προορίζονται γιά τή διδασκαλία ἑνός συντακτικοῦ φαινομένου, ἐκείνων πού θεωρεῖ αὐτός καταλληλότερα.

β) Στή διδασκαλία θέματος δικῆς του ἐπιλογῆς, πού δέν περιλαμβάνεται στή συλλογή πού παρουσιάζει τό βιβλίό αὐτό, ἐφόσον κρίνει ὅτι αὐτό εἶναι καταλληλότερο γιά τή μελέτη ἑνός συγκεκριμένου συντακτικοῦ φαινομένου.

Σημειώνουμε ἀκόμη ὅτι τὰ θέματα πού προτείνουμε θά ἀποκλειστοῦν κατά τίς κοινές πανελλήνιες ἐξετάσεις τῶν μαθητῶν τῆς Β' Λυκείου.

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΗΣ «ΘΕΜΑΤΟΓΡΑΦΙΑΣ» ΣΤΗ Β΄ ΤΑΞΗ ΤΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

1. Η διδασκαλία τῶν ἀρχαίων θεμάτων στή Μ.Ε. ἔχει σημαντική διδασκαλική παράδοση καί διαμορφωμένη σέ γενικές γραμμές μεθοδολογία. Ἐπειδή ὁμως ἡ «θεματογραφία» ἀποκτᾶ μέ τά νέα μέτρα ἰδιαίτερη σημασία ὡς μάθημα ἐπιλογῆς στούς πανελλήνιους διαγωνισμούς τῶν Β΄ καί Γ΄ τάξεων τοῦ Λυκείου, κρίνουμε ἀπαραίτητο, μέ κίνδυνο νά ἐπαναλάβουμε γνωστά πράγματα, νά συστηματοποιήσουμε καί νά συμπληρώσουμε τήν πείρα μας στήν προκείμενη περίπτωση, ὥστε τά ἀρχαία θέματα νά διδάσκονται στό μέλλον κατά τρόπο ὅσο τό δυνατόν περισσότερο ἐνιαῖο καί ἀποδοτικό.

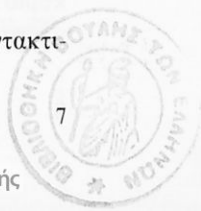
2. Γιά νά βοηθηθοῦν οἱ καθηγητές στό ἔργο τους, πρέπει νά ἔχουν ὁποσδήποτε ὑπόψη τους τή σχετική περικοπή τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος πού εἶναι ἡ ἀκόλουθη:

2.1. Σκοπός (τῆς διδασκαλίας τῆς θεματογραφίας): Νά ὀδηγηθοῦν οἱ μαθητές στή γνώση τῆς δομῆς τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς καί νά μελετήσουν τά συνθετότερα συντακτικά φαινόμενα πού ἡ λειτουργία τους εἶναι σημαντική στόν ἀρχαῖο ἑλληνικό λόγο. Νά συνειδητοποιηθοῦν οἱ ὁμοιότητες καί οἱ διαφορές (στό λεξιλόγιο, στό τυπικό καί στή σύνταξη) τῆς νέας ἑλληνικῆς (δημοτικῆς) μέ τήν ἀρχαία ἑλληνική καί νά ἐνισχυθεῖ ἡ ἰκανότητα τῶν μαθητῶν στή μεταφορά (μετάφραση) ἀρχαίων ἑλληνικῶν κειμένων στή νεοελληνική γλῶσσα.

2.2. Ὑλη. Θά διδαχτοῦν περίπου 30 θέματα ἀπό πεζά κείμενα τῆς ἀττικῆς διαλέκτου τῆς κλασικῆς ἐποχῆς. (Ἡ διδασκαλία κάθε θέματος δέν πρέπει νά ξεπερνᾷ τίς δύο διδασκαλικές ὥρες.) Τά θέματα πού θά ἐπιλεγθοῦν πρέπει νά πληροῦν τίς ἐξῆς προϋποθέσεις:

2.2.1. Νά περιέχουν τήν ἀνάπτυξη μιᾶς ἐνδιαφέρουσας ἰδέας ἢ τήν περιγραφή ἐνός αὐτοτελοῦς περιστατικοῦ (ἱστορικοῦ εἴτε τῆς δημόσιας ἢ ἰδιωτικῆς ζωῆς τῶν Ἀρχαίων Ἑλλήνων), χωρίς νά ξεπερνᾷ τούς 20 στίχους.

2.2.2. Νά προσφέρονται γιά τή μελέτη ἐνός συνθετότερου συντακτι-

κού φαινομένου ή για τή συμπλήρωση έλλειψεων τών μαθητών στή γραμματική.

2.2.3. Νά παρουσιάζουν ένδιαφέρον αισθητικό, ώστε από άπόψη μορφής νά μήν ύστεροϋν από τά διδασκόμενα οτήν τάξη κείμενα. Καλό είναι τά διδασκόμενα θέματα κάθε φορά νά έχουν περιεχόμενο συγγενικό μέ έκείνο τοϋ διδασκόμενου στήν τάξη άρχαίου κειμένου καί μάλιστα νά άνήκουν στο ίδιο γραμματολογικό είδος ή καί στόν ίδιο συγγραφέα.

3. Ή διδασκαλία κάθε θέματος καλό είναι νά γίνεται σέ δύο συνεχόμενες ώρες, χωρίς νά άποκλείεται οί δύο ώρες νά απέχουν χρονικά μεταξύ τους.

3.1. Για λόγους οικονομίας χρόνου τό κείμενο μοιράζεται πολυγραφήμένο ή γράφεται στόν πίνακα πρίν άρχίσει τό μάθημα. Στήν περίπτωση αυτή ή άσκηση στήν όρθογραφία επιδιώκεται μέ ολιγόλεπτη συζήτηση πάνω σέ όρισμένα σημεία πού παρουσιάζουν ιδιαίτερο ένδιαφέρον καί πού τά ύπογραμμίζει ό καθηγητής όπως νομίζει καλύτερα. Όμως μία τουλάχιστον φορά τό μήνα τό θέμα θά γράφεται «καθ' ύπαγόρευσιν» στόν πίνακα, ώστε οί μαθητές νά έξοικειώνονται συστηματικότερα μέ τά προβλήματα τής όρθογραφίας.

3.2. Πρίν άσχοληθοϋν διεξοδικότερα μέ τή γλωσσική έπεξεργασία τοϋ κειμένου, οί μαθητές τό διαβάζουν για λίγο καί καλοϋνται νά άποδώσουν τό περιεχόμενό του σέ γενικές γραμμές. Καθώς προσπαθοϋν νά συλλάβουν τό νοηματικό πυρήνα τοϋ θέματος, ό καθηγητής βρίσκει τήν εύκαιρία νά τοϋς δώσει μέ πολλή συντομία τίς άπαραίτητες πληροφορίες για τό έργο από τό όποιο αυτό προέρχεται, τοποθετώντας ταυτόχρονα τό κείμενο στο εύρύτερο νοηματικό του πλαίσιο. Δέν άποκλείεται όμως καί ή άντίστροφη πορεία, νά προηγηθεί δηλαδή ή γενική κατατόπιση τών μαθητών σχετικά μέ τό θέμα καί στή συνέχεια νά επιχειρηθεί από αυτούς ή άκατέργαστη άπόδοση τοϋ περιεχομένου του.

3.3. Άκολουθεί ή έπισήμανση καί ή έξομάλυνση λεξιλογικών, γραμματικών κτλ. δυσχερειών. Εϊδικότερα καταβάλλεται προσπάθεια νά έμπεδοϋν καί νά διευρυνθοϋν οί γνώσεις τών μαθητών σέ σημαντικά γραμματικά φαινόμενα καί γίνονται σύντομες παρατηρήσεις γύρω από τή σημασία καί τήν έτυμολογία τών λέξεων.

3.4. Άν ή δεύτερη ώρα έχει όριστεί για άλλη ήμερα, έπισημαίνεται τό κύριο συντακτικό φαινόμενο πού ύπάρχει στο θέμα καί παραπέμπονται οί μαθητές στίς σελίδες τοϋ συντακτικού όπου τό φαινόμενο αυτό άναπτύσσ-

σεται διεξοδικά. Όμως αυτό δέν ἀπαλλάσσει τόν καθηγητή ἀπό τήν υποχρέωση νά δώσει ὁ ἴδιος διευκρινίσεις σχετικά μέ τό συντακτικό αὐτό φαινόμενο ἢ καί νά τό παρουσιάσει στό σύνολό του, σέ περίπτωση· πού θά γνώριζε ἢ θά διαπίστωνε πώς οἱ μαθητές του δέν τό διδάχτηκαν ὅπως ἔπρεπε κατά τό παρελθόν ἢ τό διδάχτηκαν καί δέν τό ἔχουν τελείως κατανοήσει.

3.5. Κατά τήν ἐπεξεργασία τοῦ κειμένου ἀπό συντακτική ἄποψη πού θά ἐπακολουθήσει, γίνεται χωρισμός περιόδων καί προτάσεων μέ ταυτόχρονη συντακτική ἀνάλυση τῶν χωρίων πού δημιουργοῦν δυσχέρειες στήν κατανόηση τοῦ κειμένου. Ἡ ἐπεξεργασία δέν περιορίζεται στήν ἀπλή κατονομασία τῶν συντακτικῶν ὀρων («κατηγορούμενο», «σύστοιχο ἀντικείμενο» κτλ.), ἀλλά ἐπεκτείνεται στήν ἐπισήμανση τῆς ἰδιαίτερης λειτουργίας τοῦ καθενός ἀπ' αὐτούς καθώς καί στήν ἀνίχνευση τοῦ σταθεροῦ τρόπου τῆς ἀμοιβαίας διαπλοκῆς τους (λ.χ. ἓνα τελικό ἀπαρέμφοτο ἐξαρτᾶται ἀπό ρῆμα μέ ὀρισμένη – ὄχι ὀποιαδήποτε – σημασία· ἓνα συνδετικό ρῆμα ὁδηγεῖ σέ ἀναζήτηση κατηγορουμένου κτλ.). Ἡ παρουσίαση τοῦ ρόλου πού παίζει ὁ κάθε συντακτικός ὀρος θά βοηθήσει μέ τόν καιρό τό παιδί νά διαπιστώσει πώς οἱ συντακτικές ἔννοιες εἶναι κατά βάθος λογικές ἔννοιες (τό ἀναγκαστικό αἶτιο λ.χ. φανερώνει τό χρονικῶς προηγούμενο αἶτιο, ἐξαιτίας τοῦ ὁποίου γίνεται κάτι, ἐνῶ τό τελικό αἶτιο φανερώνει τόν χρονικῶς ἐπόμενο σκοπό, ὁ ὁποῖος φαίνεται νά ἐπενεργεῖ ὡς αἶτιο σέ μιᾶ πράξη) καί νά ἀντιληφθεῖ τή στενότητα ἄλληλεξάρτησης γλώσσας καί σκέψης. Παρόμοια ἐπεξεργασία τοῦ κειμένου θά ἐπιτρέψει μακροπρόθεσμα στό μαθητή νά συλλάβει τή δομή, τήν ἰδιοτυπία καί τίς ἐκφραστικές ἀρετές τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς γλώσσας.

3.6. Ἡ γλωσσική ἐπεξεργασία συμπληρώνεται καί ὀλοκληρώνεται μέ ἀσκήσεις, κυρίως συντακτικές ἀλλά καί γραμματικές καί λεξιλογικές. Οἱ ἀσκήσεις αὐτές πρέπει νά χαρακτηρίζονται ἀπό ἀπλότητα, συντομία, ποικιλία καί δημιουργικότητα, νά παρουσιάζουν προοδευτικότητα καί, ὅσο αὐτό εἶναι δυνατόν, νά εἰσάγουν τό μαθητή ὄχι στήν ἀναγνώριση ἀπομονωμένων τύπων ἀλλά στή μελέτη ἀρθρωμένων γλωσσικῶν συστημάτων πού «λειτουργοῦν» ὡς λόγος.

3.7. Μετά τήν ὀλοκλήρωση τῆς γλωσσικῆς ἐπεξεργασίας ἀφιερώνεται ὁ ἀπαραίτητος χρόνος γιά τή συζήτηση τοῦ περιεχομένου τοῦ θέματος. Οἱ πληροφορίες ἢ οἱ ἰδέες τοῦ κειμένου ἀναλύονται, κρίνονται, πα-

ραλληλίζονται με τό ύλικό ἀρχαίων ἢ σύγχρονων πηγῶν καί ἀξιολογοῦνται.

3.8. Τό δίωρο κλείνει μέ πιστή μετάφραση τοῦ κειμένου σέ ἄρτιο καί καλαίσθητο – ὄχι πλαστό! – νεοελληνικό λόγο.

3.9. Ἡ σειρά διδασκαλίας τῶν συντακτικῶν φαινομένων τῶν σελ. 11-12 εἶναι ἐνδεικτική. Ὁ καθηγητής μπορεῖ νά τή μεταβάλλει κατά τή διδασκαλία του, σύμφωνα μέ τίς ἀνάγκες τῶν μαθητῶν του.

4. Ἐννοεῖται ὅτι καί στή θεματογραφία ἰσχύουν οἱ γενικές διδακτικές ἀρχές σχετικά μέ τήν ἀδενέργεια τῶν μαθητῶν καί τήν ἐνεργό συμμετοχή τους στή διδασκαλία. Οἱ μαθητές μεταφέρουν σέ εἰδικό τετράδιο τό κείμενο, τή μετάφρασή του, καθώς καί τίς ἀξιολογότερες ἀπό τίς γλωσσικές παρατηρήσεις πού ἔγιναν κατά τή διδασκαλία του καί ἀπό τίς διαφορές ἀσκήσεις πού δόθηκαν.

5. Ἡ ἐπισήμανση τῶν πύο πάνω σταδίων διδασκαλίας ἐνός ἀρχαίου θέματος εἶναι καθαρά ἐνδεικτική καί δέν ἀποτελεῖ μέ κανέναν τρόπο ἕνα πρότυπο, πρὸς τό ὅποιο πρέπει νά συμμορφωθεῖ ὁ καθηγητής ἀπαρέγκλιτα. Ἀντίθετα, γιά κάθε θέμα ὁ καθηγητής μπορεῖ νά ἀκολουθήσει τήν προσφορότερη κατά τήν κρίση του διδακτική πορεία.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΩΝ ΦΑΙΝΟΜΕΝΩΝ

Συντακτικό φαινόμενο	Ἀντίστοιχο θέμα	Αῶξ. ἀριθμός
1. κατηγορούμενο	Ξεν. Ἀπομν. Γ, 7, 1-3	34
	Ξεν. Ἀπομν. Δ, 1, 3-4	36
	Λυσία Ἐπιτάφιος 77-79	21
	Λυσία Ὀλυμπικός 7-8	29
	Λυσία Κατά Ἐργοκλ. 1-3	27
2. ὁμοιόπτ. προσδιορισμός	Λυσία Ἐπιτάφιος 17-19	18
	Πλάτ. Νόμοι 631 b-d	68
3. ἑτερόπτ. προσδιορισμός	Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 3, 4-5	50
	Ξεν. Ἀπομν. Γ, 9, 1-3	35
	Πλάτ. Μενέξ. 247 a-c	66
4. σύγκριση – παραθετικά	Ξεν. Ἑλλ. Ε, 2, 14-15	44
	Ξεν. Λακ. Πολιτ. 9, 1-4	62
	Ξεν. Οἶκον. 5, 7-12	63
	Θουκ. Β, 11	10
	Ξεν. Ἑλλ. Β., 4, 40-42	42
5. ἀντικείμενο	Ξεν. Ἰέρων 2, 6-9	55
	Λυσία Ἐπιτάφιος 44-46	20
6. ἀντωνυμίες	Ξεν. Ἑλλ. Ζ, 3, 6	53
	Λυσία Κατά Ἀγοράτου 1-2	22
	Λυσία Κατά Ἀγοράτου 36-38	23
	Λυσία Ὑπέρ Καλλίου 1-3	31
	Πλάτ. Πολιτ. 327 a-c	69
	Πλάτ. Ἀλκιβ. Α 105 a-c	64
7. ἐγκλίσεις	Πλάτ. Μίνως 315 b-d	67
	Ξεν. Κύρου Ἀνάβ. ΣΤ, 3, 12-15	58
	Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 5-6	46
	Ξεν. Ἀπομν. Δ, 4, 15-16	37
	Λυσία Κατά Ἀλκιβ. Α 16-17	26
8. παθητική σύνταξη	Δημοσθ. Περί τῶν ἐν Χερρ. 13-16	6
	Ξεν. Κύρου Ἀνάβ. Ζ, 6, 33-36	60

	Λυσία Ἐπιτάφιος 11-13	17
	Λυσία Δήμου Καταλ. Ἀπολ. 15-16	15
9. μετοχή	Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 45-47	52
	Ἴσοκρ. Πανηγ. 28-30	14
	Λυσία Ἐπιτάφιος 4-5	16
	Λυσία Ἐπιτάφιος 27-29	19
	Λυσία Ὀλυμπικός 1-3	28
10. ἀπαρέμφατο	Ξεν. Ἑλλ. Ε, 2, 1-2	43
	Ξεν. Κύρου Ἀνάβ. Β, 6, 21-26	56
	Ξεν. Ἀπομν. Α, 2, 9-11	33
	Ξεν. Ἀπομν. Δ, 8, 11	39
	Θουκ. ΣΤ, 24	12
	Αἰσχ. Κατά Κτησιφ. 1-2	1
11. ἀπρόσωπη σύνταξη	Ξεν. Κύρου Ἀνάβ. Ζ, 7, 21-24	59
	Ξεν. Ἀπομν. Δ, 6, 17-8	38
	Ξεν. Ἀπολ. Σωκρ. 22-23	32
	Λυσία Κατά Ἀγοράτου 92-93	25
	Λυσία Περί Πολιτείας 9-11	30
	Δημοσθ. Περί στεφάν. 257-258	5
12. ἐπιρρηματ. προσδιορισμοί	Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 1, 14-15	47
	Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 2, 15-16	49
	Ξεν. Κύρου Ἀνάβ. Δ, 2, 1-4	57
	Πλάτ. Ἐπιστ. Ζ' 326 b-d	65
13. ἐμπρόθετοι προσδιορισμοί	Θουκ. Α, 103	8
14. δευτερεύουσες προτάσεις	Θουκ. Α, 58	7
	Θουκ. Ε, 9	11
	Ἴσοκρ. Ἀρχίδαμος 11-13	13
15. ὑποθετικοί λόγοι	Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 5, 38-40	51
	Ξεν. Ἑλλ. Ζ, 4, 8-9	54
	Ξεν. Κύρου Παιδεία Ε, 3, 30-32	61
	Ἀνδοκ. Περί μυστηρίων 96-97	2
	Λυσία Κατά Ἀγοράτου 74-76	24
	Δημοσθ. Κατά Ἀνδροτίωνος 45-46	3
16. πλάγιος λόγος	Ξεν. Ἑλλ. Α, 1, 27-28	40
	Ξεν. Ἑλλ. Β, 2, 16-19	41
	Ξεν. Ἑλλ. Ε, 4, 13-14	45
	Ξεν. Ἑλλ. ΣΤ, 2, 8-11	48
	Δημοσθ. Κατά Τιμοκρ. 212-214	4
17. πλάγιες ἐρωτήσεις	Θουκ. Α, 118-119	9

1. Αίσχίνη Κατὰ Κτησιφῶντος (1-2)

Ὁ λόγος Κατὰ Κτησιφῶντος (330 π.Χ.) ἐκφωνήθηκε στὰ δικαστήριον ἀπὸ τὸν Αἰσχίνη· ὁ ρήτορας κατηγορεῖ τὸν Κτησιφῶντα γιὰ τὸ παράνομο ψήφισμά του νὰ στεφανωθεί ὁ Δημοσθένης γιὰ τὶς ὑπηρεσίες του στὴν πατρίδα. Οὐσιαστικά ἡ κατηγορία στρέφεται κατὰ τοῦ πολιτικοῦ του ἀντιπάλου, τοῦ Δημοσθένη. Ἐδῶ ἔχουμε τὴν ἀρχὴ τοῦ λόγου.

Τὴν μὲν παρασκευὴν ὄρατε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν παράταξιν, ὅση γεγένηται, καὶ τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν δεήσεις, αἷς κέχρηται τινες ὑπὲρ τοῦ τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη μὴ γίνεσθαι ἐν τῇ πόλει· ἐγὼ δὲ πεπιστευκῶς ἦκω πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς, ἔπειτα τοῖς νόμοις καὶ ὑμῖν, ἡγούμενος οὐδεμίαν παρασκευὴν μείζον ἰσχύειν παρ' ὑμῖν τῶν νόμων καὶ τῶν δικαίων. ἐβουλόμην μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν βουλήν τοὺς πεντακοσίους καὶ τὰς ἐκκλησίας ὑπὸ τῶν ἐφεστηκότων ὀρθῶς διοικεῖσθαι, καὶ τοὺς νόμους, οὓς ἐνομοθέτησεν ὁ Σόλων περὶ τῆς τῶν ρητόρων εὐκοσμίας, ἰσχύειν, ἵνα ἐξῆν πρῶτον μὲ τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν πολιτῶν, ὄσπερ οἱ νόμοι προστάττουσι, σωφρόνως ἐπὶ τὸ βῆμα παρελθόντι ἄνευ θορύβου καὶ ταραχῆς ἐξ ἐμπειρίας τὰ βέλτιστα τῇ πόλει συμβουλευεῖν, δευτερον δ' ἤδη καὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν τὸν βουλόμενον καθ' ἡλικίαν χωρὶς καὶ ἐν μέρει περὶ ἐκάστου γνώμην ἀποφαίνεσθαι· οὕτω γὰρ ἂν μοι δοκεῖ ἢ τε πόλις ἄριστα διοικεῖσθαι, αἶ τε κρίσεις ἐλάχισται γίνεσθαι.

Παράταξις ἡ (ὀργανωμένη) πολιτικὴ πατρία τῶν ἀντιπάλων.

ἀγορά ἡ λαϊκὴ συγκέντρωση (ἀγείρω: συγκεντρῶνω).

δεήσις ἡ παράκλησις.

τὰ μέτρια καὶ τὰ συνήθη τὰ νόμιμα καὶ τὰ δίκαια.

αἱ ἐκκλησίαι οἱ συνεδριάσεις τῆς Ἐκκλησίας τοῦ δήμου.

οἱ ἐφεστηκότες οἱ προϊστάμενοι, οἱ πρόεδροι.

καθ' ἡλικίαν χωρὶς ἀνάλογα μὲ τὴν ἡλικία του, χωριστά.

καὶ ἐν μέρει περὶ ἐκάστου καὶ γιὰ καθένα ἐπιμέρους ζήτημα.

οἱ κρίσεις οἱ δίκαιες.

2. Ἀνδοκίδης *Περὶ τῶν μυστηρίων* (97-98)

Ὁ λόγος *Περὶ τῶν μυστηρίων* (400/399 π.Χ.), ὁ σπουδαιότερος τοῦ ῥήτορα, ἀποτελεῖ προσωπικὴ ἀπολογία τοῦ γιὰ τὴν εἰς βάρους τοῦ κατηγορία ὡς συνενόχου τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ τῶν Ἑρμῶν καὶ τῆς διακομώδους τῶν Ἑλευσίνων μυστηρίων. Ἐδῶ γίνεται λόγος γιὰ τὸ νόμο τοῦ Σόλωνα, ὅπου περιλαμβάνεται ὁ ὄρκος τῶν Ἀθηναίων νὰ πολεμοῦν μὲ κάθε τρόπο τὸν ἐχθρὸ τῆς δημοκρατίας.

Ἐάν τις δημοκρατίαν καταλύῃ τὴν Ἀθήνησιν, ἢ ἀρχὴν τινα ἄρχη καταλελυμένης τῆς δημοκρατίας, πολέμιος ἔστω Ἀθηναίων καὶ νηποινεὶ τεθνήτω, καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ δημόσια ἔστω, καὶ τῆς θεοῦ τὸ ἐπιδέκατον· ὁ δὲ ἀποκτείνας τὸν ταῦτα ποιήσαντα καὶ ὁ συμβουλευσας ὄσιος ἔστω καὶ εὐαγῆς. Ὁμόσαι δ' Ἀθηναίους ἅπαντας καθ' ἱερῶν τελείων, κατὰ φυλάς καὶ κατὰ δήμους, ἀποκτενεῖν τὸν ταῦτα ποιήσαντα. Ὁ δὲ ὄρκος ἔστω ὁδε· ὅτε καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ ψήφῳ καὶ τῇ ἐμᾶντοῦ χειρὶ, ἂν δυνατὸς ᾖ, ὅς ἂν καταλύσῃ τὴν δημοκρατίαν τὴν Ἀθήνησιν, καὶ ἔάν τις ἄρξῃ τιν' ἀρχὴν καταλελυμένης τῆς δημοκρατίας τὸ λοιπόν, καὶ ἔάν τις τυραννεῖν ἐπαναστῇ ἢ τὸν τύραννον συγκαταστήσῃ· καὶ ἔάν τις ἄλλος ἀποκτείνῃ, ὄσιον αὐτὸν νομιᾶ εἶναι καὶ πρὸς θεῶν καὶ δαιμόνων, ὡς πολέμιον κτείναντα τὸν Ἀθηναίων, καὶ τὰ κτήματα τοῦ ἀποθανόντος πάντα ἀποδόμενος ἀποδώσω τὰ ἡμίσεια τῷ ἀποκτείναντι, καὶ οὐκ ἀποστερήσω οὐδέν. Ἐάν τις κτείνων τινὰ τούτων ἀποθάνῃ ἢ ἐπιχειρῶν, εἴ ποιήσω αὐτὸν τε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐκείνου, καθάπερ Ἀρμόδιόν τε καὶ Ἀριστογείτονα καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν. Ὅποσοι δὲ ὄρκοι ὁμώμονται Ἀθήνησιν ἢ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἢ ἄλλοθι που ἐναντίοι τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, λύω καὶ ἀφήμι.“

νηποινεῖ· ἀτιμώρητα (γιὰ τὸ φονιά), χωρὶς ποινῆ (νῆ-, ἀρνητ. ἀχώρ. μόριο, + ποινῆ).

ὄσιος· ἀναμάρτητος, καθαρὸς ἀπὸ μίαιμα.

εὐαγῆς· καθαρὸς, ἀμόλυντος (εὐ + ἄγος).

καθ' ἱερῶν τελείων· κατὰ τὴν τέλεση ἄψογων θυσιῶν.

ἢ τὸν τύραννον συγκαταστήσῃ· ἢ ἂν συνεργήσῃ στὴν ἐγκατάσταση τοῦ τυράννου.

ἀποδίδομαι· (ἀποδόμενος) πούλω.

λύω καὶ ἀφήμι· καταργῶ καὶ ἀκυρώνω.

3. Δημοσθένης Κατὰ Ἀνδροτίωνος (45-46)

Ὁ Ἀνδροτίωνας κατηγορεῖται στήν Ἐκκλησία τοῦ δήμου τό 355 π.Χ. ὅτι κακῶς εἶχε προτείνει νά ἀπονεμηθεῖ τό καθιερωμένο τιμητικό στεφάνι στή Βουλή τῶν πεντακοσίων τοῦ ἔτους 356-355, ἀφοῦ ἡ Βουλή ἐκεῖνη δέν εἶχε ἐκπληρώσει τήν ὑποχρέωσή της νά κατασκευάσει νέα πλοῖα γιά τήν ἐνίσχυση τοῦ ἀθηναϊκοῦ στόλου.

Στήν παρακάτω ἐνότητα ὁ ρήτορας ὑποστηρίζει ὅτι τό κύρος τῶν νόμων καί ἡ τήρηση τοῦ ὄρκου τῶν δικαστῶν πρέπει νά εἶναι πάνω ἀπό ὅποιοδήποτε ἄλλο συμφέρον τῆς πόλεως.

Ἔστι τοίνυν ὑμῖν νυνί σκεπτέον, εἰ τοσούτου τιμᾶσθε τήν πολιτείαν καί τοὺς κειμένους νόμους καί τό εὐορκεῖν· εἰ γάρ ἀποψηφιεύσθε τοῦτου φανερώς οὕτως παρὰ τοὺς νόμους εἰρηκότος, δόξετε πᾶσιν τὰ χρήματα ταῦτ' ἀντί τῶν νόμων καί τῆς εὐορκίας ἠρῆσθαι. "Α οὐδ' ἂν εἰ παρ' ἑαυτοῦ δοίη τις ὑμῖν λαβεῖν ἄξιον, μή τί γ' ἐφ' ᾧ ἑτέρους εἰσπράττειν. "Ωσθ' ὅταν ταῦτα λέγη, μέμνησθε τῶν ὄρκων καί τήν γραφήν ἐνθυμεῖσθε, ὅτι νῦν οὐδ' ἐπιπράξεως εἰσφορῶν ἐστίν, ἀλλ' εἰ δεῖ κυρίους εἶναι τοὺς νόμους. Καί περὶ τούτων μὲν, ὄν τρόπον ὑμᾶς ἀπαγαγὼν ἀπὸ τοῦ νόμου παρακρούεσθαι ζητήσῃ, καί ἂ πρὸς ταῦθ' ὑμᾶς μνημονεύοντας μὴ ἐπιτρέπῃν προσήκει, πολλὰ λέγειν ἔχων ἔτι, καί ταῦθ' ἰκάν' εἶναι νομίζων, ἔασω.

Τοσούτου τιμῶμαι ἴσοσ ἐκτιμῶ, ἐδῶ: τόσο λίγο ἐκτιμῶ.

τό εὐορκεῖν, ἡ εὐορκία ἡ τήρηση τοῦ ὄρκου.

ἀποψηφιζομαι τινος ἀθωώνω κάποιον.

χρήματα εἰσπράξεις ἀπὸ φόρους (πού δέ θά πραγματοποιηθοῦν ἂν καταδικαστεῖ ὁ Ἀνδρ.).

οὐδ' ἂν εἰ παρ' ἑαυτοῦ δοίη τις ὑμῖν οὔτε ἂν σᾶς τά ἔδινε κανεῖς ἀπὸ τήν ἀτομική του περιουσία.

μή τί γ' ἐφ' ᾧ ἑτέρους εἰσπράττειν πολύ περισσότερο στήν περίπτωση πού τά εἰσπράττει ἀπὸ ἄλλους.

γραφή (δικανικός ὄρος) γραπτή καταγγελία γιά δημόσιο ἀδίκημα (δική: ἰδιωτική καταγγελία).

πράξις εἰσφορῶν εἰσπραξη εἰσφορῶν.

ἀπάγω ἀπὸ τοῦ νόμου ἀπομακρύνω ἀπὸ τό νόμο.

παρακρούομαι ἐξαπατῶ.

πρὸς ταῦθ' ἔκτος ἀπὸ αὐτά, ἀκόμη.

μνημονεύω ἔχω ὑπόψη μου.

ἰκάν' (ικανά) ἄρκετά.

2. Ἄνδοκίδη *Περὶ τῶν μυστηρίων* (97-98)

Ὁ λόγος *Περὶ τῶν μυστηρίων* (400/399 π.Χ.), ὁ σπουδαιότερος τοῦ ρήτορα, ἀποτελεῖ προσωπικὴ ἀπολογία του γιὰ τὴν εἰς βάρος του κατηγορίαν ὡς συνενόχου τοῦ ἀκρωτηριασμοῦ τῶν Ἑρμῶν καὶ τῆς διακωμώδησης τῶν Ἐλευσίνιων μυστηρίων. Ἐδῶ γίνεται λόγος γιὰ τὸ νόμο τοῦ Σόλωνα, ὅπου περιλαμβάνεται ὁ ὄρκος τῶν Ἀθηναίων νὰ πολεμοῦν μὲ κάθε τρόπο τὸν ἐχθρὸ τῆς δημοκρατίας.

Ἐάν τις δημοκρατίαν καταλύῃ τὴν Ἀθήνησιν, ἢ ἀρχὴν τινα ἄρχη καταλελυμένης τῆς δημοκρατίας, πολέμιος ἔστω Ἀθηναίων καὶ νηποινεῖ τεθνάτω, καὶ τὰ χρήματα αὐτοῦ δημόσια ἔστω, καὶ τῆς θεοῦ τὸ ἐπιδέκατον· ὁ δὲ ἀποκτείνας τὸν ταῦτα ποιήσαντα καὶ ὁ συμβουλευσας ὄσιος ἔστω καὶ εὐαγῆς. Ὅμοσαι δ' Ἀθηναίους ἅπαντας καθ' ἱερῶν τελείων, κατὰ φυλὰς καὶ κατὰ δήμους, ἀποκτενεῖν τὸν ταῦτα ποιήσαντα. Ὁ δὲ ὄρκος ἔστω ὅδε· "κτενῶ καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ καὶ ψήφῳ καὶ τῇ ἐμάντοῦ χειρὶ, ἂν δυνατὸς ᾶ, ὃς ἂν καταλύσῃ τὴν δημοκρατίαν τὴν Ἀθήνησιν, καὶ ἔάν τις ἄρξῃ τιν' ἄρχην καταλελυμένης τῆς δημοκρατίας τὸ λοιπόν, καὶ ἔάν τις τυραννεῖν ἐπαναστῇ ἢ τὸν τύραννον συγκαταστήσῃ· καὶ ἔάν τις ἄλλος ἀποκτείνῃ, ὄσιον αὐτὸν νομιῶ εἶναι καὶ πρὸς θεῶν καὶ δαιμόνων, ὡς πολέμιον κτείναντα τὸν Ἀθηναίων, καὶ τὰ κτήματα τοῦ ἀποθανόντος πάντα ἀποδόμενος ἀποδώσω τὰ ἡμίσεια τῷ ἀποκτείναντι, καὶ οὐκ ἀποστερήσω οὐδέν. Ἐάν δέ τις κτείνων τινὰ τούτων ἀποθάνῃ ἢ ἐπιχειρῶν, εἴ ποιήσω αὐτὸν τε καὶ τοὺς παῖδας τοὺς ἐκείνου, καθάπερ Ἀρμόδιόν τε καὶ Ἀριστογείτονα καὶ τοὺς ἀπογόνους αὐτῶν. Ὅπόσοι δὲ ὄρκοι ὁμώμονται Ἀθήνησιν ἢ ἐν τῷ στρατοπέδῳ ἢ ἄλλοθί που ἐναντίοι τῷ δήμῳ τῷ Ἀθηναίων, λύω καὶ ἀφήμι."

Νηποινεῖ· ἀτιμώρητα (γιὰ τὸ φονιά), χωρὶς ποινῆ (νῆ-, ἀρνητ. ἀχώρ. μόριο, + ποινή).

ὄσιος· ἀναμάρτητος, καθαρὸς ἀπὸ μίσημα.

εὐαγῆς· καθαρὸς, ἀμόλυντος (εὐ + ἄγος).

καθ' ἱερῶν τελείων· κατὰ τὴν τέλεση ἄσφωγων θυσιῶν.

ἢ τὸν τύραννον συγκαταστήσῃ· ἢ ἂν συνεργήσῃ στὴν ἐγκατάσταση τοῦ τυράννου.

ἀποδίδομαι· (ἀποδόμενος) πωλῶ.

λύω καὶ ἀφήμι· καταργῶ καὶ ἀκυρώνω.

3. Δημοσθένης Κατὰ Ἀνδροτίωνος (45-46)

Ὁ Ἀνδροτίωνας κατηγορεῖται στήν Ἐκκλησία τοῦ δήμου τό 355 π.Χ. ὅτι κακῶς εἶχε προτείνει νά ἀπονεμηθεῖ τό καθιερωμένο τιμητικό στεφάνι στή Βουλή τῶν πεντακοσίων τοῦ ἔτους 356-355, ἀφοῦ ἡ Βουλή ἐκεῖνη δέν εἶχε ἐκπληρώσει τήν ὑποχρέωσή της νά κατασκευάσει νέα πλοῖα γιά τήν ἐνίσχυση τοῦ ἀθηναϊκοῦ στόλου.

Στήν παρακάτω ἐνότητα ὁ ρήτορας ὑποστηρίζει ὅτι τό κύρος τῶν νόμων καί ἡ τήρηση τοῦ ὄρκου τῶν δικαστῶν πρέπει νά εἶναι πάνω ἀπό ὅποιοδῆποτε ἄλλο συμφέρον τῆς πόλεως.

Ἔστι τοῖνυν ὑμῖν νυνὶ σκεπτέον, εἰ τοσοῦτου τιμᾶσθε τὴν πολιτείαν καὶ τοὺς κειμένους νόμους καὶ τὸ εὐορκεῖν· εἰ γὰρ ἀποψηφιεῖσθε τοῦτου φανερῶς οὕτως παρὰ τοὺς νόμους εἰρηκότος, δόξετε πᾶσιν τὰ χρήματα ταῦτ' ἀντὶ τῶν νόμων καὶ τῆς εὐορκίας ἠρῆσθαι. Ἄ οὐδ' ἂν εἰ παρ' ἑαυτοῦ δοίη τις ὑμῖν λαβεῖν ἄξιον, μή τί γ' ἐφ' ᾧ ἑτέρους εἰσπράττειν. Ὡσθ' ὅταν ταῦτα λέγη, μέμνησθε τῶν ὄρκων καὶ τὴν γραφὴν ἐνθυμείσθε, ὅτι νῦν οὐ περὶ πράξεως εἰσφορῶν ἐστίν, ἀλλ' εἰ δεῖ κυρίους εἶναι τοὺς νόμους. Καὶ περὶ τούτων μὲν, ὄν τρόπον ὑμᾶς ἀπαγαγὼν ἀπὸ τοῦ νόμου παρακρούεσθαι ζητήσεται, καὶ ἅ πρὸς ταῦθ' ὑμᾶς μνημονεύοντας μὴ ἐπιτρέπαι προσήκει, πολλὰ λέγειν ἔχων ἔτι, καὶ ταῦθ' ἰκάν' εἶναι νομίζων, ἔασω.

Τοσοῦτου τιμῶμαι ἄν τόσο ἐκτιμῶ, ἐδῶ: τόσο λίγο ἐκτιμῶ.

τὸ εὐορκεῖν, ἢ εὐορκία ἢ τήρηση τοῦ ὄρκου.

ἀποψηφίζομαι τινος ἄθῶνῶν κάποιον.

χρήματα εἰσπράξεις ἀπὸ φόρους (πού δὲ θά πραγματοποιηθοῦν ἂν καταδικαστεῖ ὁ Ἄνδρ.).

οὐδ' ἂν εἰ παρ' ἑαυτοῦ δοίη τις ὑμῖν οὔτε ἂν σὰς τὰ ἔδινε κανεῖς ἀπὸ τὴν ἀτομικῆ του περιουσία.

μή τί γ' ἐφ' ᾧ ἑτέρους εἰσπράττειν πολύ περισσότερο στήν περίπτωση πού τὰ εἰσπράττει ἀπὸ ἄλλους.

γραφὴ (δικανικός ὄρος) γραπτὴ καταγγελία γιά δημόσιο ἀδίκημα (δίκη: ἰδιωτική καταγγελία).

πράξεις εἰσφορῶν εἰσπραξὴ εἰσφορῶν.

ἀπάγω ἀπὸ τοῦ νόμου ἀπομακρύνω ἀπὸ τό νόμο.

παρακρούομαι ἔξαπατῶ.

πρὸς ταῦθ' ἔκτός ἀπὸ αὐτά, ἀκόμη.

μνημονεύω ἔχω ὑπόψη μου.

ἰκάν' (ἰκανά) ἄρκετά.

4. Δημοσθένη Κατὰ Τιμοκράτους (212-214)

Μέ τό λόγο αὐτό ὁ Δημοσθένης προσπαθεῖ νά ἀποδείξει ὅτι ἡ πρόταση τοῦ Τιμοκράτη νά ψηφιστεῖ νόμος πού θεσμοθετοῦσε ἠπιότερες διατάξεις γιά τοὺς ὀφειλέτες τοῦ δημοσίου εἶναι ἀσύμφορη καί ἐπιβλαβής γιά τήν πολιτεία καί ὅτι ὁ ἀντίπαλός του κινήθηκε στήν ἐνέργειά του αὐτή ἀπό ἰδιωτέλεια.

Βούλομαι τοίνυν ὑμῖν κάκεινο διηγῆσασθαι, ὃ φασί ποτ' εἰπεῖν Σόλων κατηγοροῦντα νόμον τινὸς οὐκ ἐπιτήδειον θέντος. Λέγεται γάρ τοῖς δικασταῖς αὐτὸν εἰπεῖν, ἐπειδὴ τᾶλλα κατηγόρησεν, ὅτι νόμος ἐστὶν ἀπάσαις, ὡς ἔπος εἰπεῖν, ταῖς πόλεσιν, ἔάν τις τὸ νόμισμα διαφθεῖρη, θάνατον τὴν ζημίαν εἶναι. Ἐπερωτήσας δ' εἰ δίκαιος αὐτοῖς καὶ καλῶς ἔχων ὁ νόμος φαίνεται, ἐπειδὴ φῆσαι τοὺς δικαστάς, εἰπεῖν ὅτι αὐτὸς ἡγεῖται ἀργύριον μὲν νόμισμ' εἶναι τῶν ἰδίων συναλλαγμάτων εἴνεκα τοῖς ἰδιώταις εὐρημένον, τοὺς δὲ νόμους ἡγοῖτο νόμισμα τῆς πόλεως εἶναι. Δεῖν δὴ τοὺς δικαστάς πολλῶ μᾶλλον, εἴ τις ὁ τῆς πόλεως ἐστὶ νόμισμα, τοῦτο διαφθεῖρει καὶ παράσημον εἰσφέρει, μισεῖν καὶ κολάζειν, ἢ εἴ τις ἐκεῖν' ὁ τῶν ἰδιωτῶν ἐστίν. Προσθεῖναι δὲ τεκμήριον τοῦ καὶ μείζον εἶναι τὰ δίκημα, τὸ τοὺς νόμους διαφθεῖρουν ἢ τὸ ἀργύριον, ὅτι ἀργυρίῳ μὲν πολλὰ τῶν πόλεων καὶ φανερῶς πρὸς χαλκὸν καὶ μόλυβδον κεκραμένῳ χρώμεναι σφύζονται καὶ οὐδ' ὅτι οὖν παρὰ τοῦτο πάσχουσιν, νόμοις δὲ πονηροῖς χρώμενοι καὶ διαφθεῖρεσθαι τοὺς ὄντας ἐὼντες οὐδένες πώποτ' ἐσώθησαν.

Οὐκ ἐπιτήδειος ἄκατάλληλος.

ἐπερωτῶ ἔρωτῶ ἀκόμη.

φημί παραδέχομαι.

τὰ ἴδια συναλλάγματα οἱ ἰδιωτικὲς συναλλαγές.

παράσημον εἰσφέρω κίβδηλεύω, θέτω σέ κυκλοφορία κίβδηλο νόμισμα.

οὐδ' ὅτι οὖν τίποτα ἀπολύτως.

πώποτε (πῶ + ποτέ) ποτέ ὡς τώρα.

5. Δημοσθένη Περί τοῦ στεφάνου (257-258)

Ἄντιμέτωπος γιά μιὰ ἀκόμη φορά μέ τόν Αἰσχίνη ὁ Δημοσθένης ἐπιχειρεῖ μέ τόν Περί τοῦ στεφάνου λόγο του, πού θεωρεῖται τό ἀριστούργημά του,

μιά γενική έκθεση τῆς δράσης του ὡς δημόσιου ἄνδρα. Στό πῶς κάτω κείμενο, ὁ ρήτορας ἀναφέρεται στὴν παιδεία πού ἔλαβε καί τοὺς γενικότερους πολιτικούς του προσανατολισμούς.

Ἐμοὶ μὲν τοίνυν ὑπῆρξεν, Αἰσχίνη, παιδί μὲν ὄντι φοιτᾶν εἰς τὰ προσήκοντα διδασκαλεῖα, καὶ ἔχειν ὄσα χρῆ τὸν μηδὲν αἰσχρὸν ποιήσοντα δι' ἔνδειαν, ἐξελθόντι δ' ἐκ παιδῶν ἀκόλουθα τούτοις πράττειν, χορηγεῖν, τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, μηδεμιᾶς φιλοτιμίας μήτ' ἰδίας μήτε δημοσίας ἀπολείπεσθαι, ἀλλὰ καὶ τῇ πόλει καὶ τοῖς φίλοις χρήσιμον εἶναι, ἐπειδὴ δὲ πρὸς τὰ κοινὰ προσελθεῖν ἔδοξέ μοι, τοιαῦτα πολιτεύμαθ' ἔλεσθαι ὥστε καὶ ὑπὸ τῆς πατρίδος καὶ ὑπ' ἄλλων Ἑλλήνων πολλῶν πολλάκις ἐστεφανῶσθαι, καὶ μηδὲ τοὺς ἐχθροὺς ὑμᾶς, ὡς οὐ καλὰ γ' ἦν ἂ προειλόμην, ἐπιχειρεῖν λέγειν. Ἐγὼ μὲν δὴ τοιαύτη συμβεβίωκα τύχη, καὶ πόλλ' ἂν ἔχων ἕτερ' εἶπειν περὶ αὐτῆς παραλείπω, φυλαττόμενος τὸ λυπησαί τιν' ἐν οἷς σεμνύομαι.

Ἐπάρχει + ἀπαρ., συμβαίνει νά...

ἐξέρχομαι ἐκ παιδῶν βγαίνω ἀπὸ τὴν παιδικὴ ἡλικία, ἐνηλικιώνομαι.

χορηγῶ (χορηγός, χορός + ἄγω) εἶμαι χορηγός, δηλ. καταβάλλω τίς δαπάνες γιὰ τὴν κατάρτιση τοῦ χοροῦ τῶν θεατρικῶν διδασκαλιῶν.

τριηραρχῶ (τριήραρχος, τριήρης + ἄρχω) εἶμαι τριήραρχος, ἐξοπλίζω τριήρη καὶ τῇ θέτῳ στὴν ὑπηρεσία τῆς πατρίδας.

εἰσφέρω συνεισφέρω χρήματα στό δημόσιο ταμεῖο.

φιλοτιμία (εὐγενική) ἄμιλλα.

τοιαῦτα πολιτεύματα αἰροῦμαι προτιμῶ νά πολιτεύομαι κατὰ τέτοιο τρόπο.

σεμνύομαι καυχίμαι.

6. Δημοσθένης *Περὶ τῶν ἐν Χερρονήσῳ* (13-16)

Στὴ θρακικὴ Χερσόνησο ὁ Φίλιππος, ἀκολουθώντας ἐπεκτατικὴ πολιτική, ἔρχεται σὲ προστριβές μὲ τοὺς ἐκεῖ ἐγκαταστημένους Ἀθηναίους κληρούχους, μὲ ἀποτέλεσμα ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Διοπέιθης νὰ προβεῖ σὲ ἐχθρικές ἐνέργειες ἐναντίον του. Τὸ ἐπεισόδιο προκαλεῖ ἔντονο διάβημα τοῦ Φιλίππου πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, τὸ ὁποῖο ὁ Δημοσθένης, παίρνοντας τὸ μέρος τοῦ στρατηγοῦ, συμβουλεύει τοὺς συμπατριῶτες του νὰ ἀπορρίψουν. Αὐτὰ πού συνέβησαν, τονίζει στὸ πιο κάτω κείμενο, εἶναι περισσότερο σοβαρά ἀπὸ ὅσο φαίνονται, γιατί ἀποκαλύπτουν βλέψεις τοῦ Φιλίππου πάνω σὲ κεκτημένα δικαιώματα τῆς Ἀθήνας.

Μὴ τοίνυν ἀγνοεῖτ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅτι καὶ τὰ νῦν τᾶλλα μὲν ἐστὶ λόγοι ταῦτα καὶ προφάσεις, πράττεται δὲ καὶ κατασκευάζεται τοῦτο, ὅπως ὑμῶν μὲν οἶκοι μενόντων, ἔξω δὲ μηδεμιᾶς οὔσης τῇ πόλει δυνάμεως, μετὰ πλείστης ἡσυχίας ἀπανθ' ὅσα βούλεται Φίλιππος διοικήσεται. Θεωρεῖτε γάρ τὸ παρὸν πρῶτον, ὃ γίγνεται. Νυνὶ δύνάμιν μεγάλην ἐκεῖνος ἔχων ἐν Θράκῃ διατρίβει, καὶ μεταπέμπεται πολλήν, ὡς φασιν οἱ παρόντες, ἀπὸ Μακεδονίας καὶ Θετταλίας. Ἐὰν οὖν περιμείνας τοὺς ἐτησίας ἐπὶ Βυζάντιον ἐλθὼν πολιορκῆ, πρῶτον μὲν οἴεσθε τοὺς Βυζαντίους μενεῖν ἐπὶ τῆς ἀνοίας τῆς αὐτῆς ὡσπερ νῦν, καὶ οὔτε παρακαλεῖν ὑμᾶς οὔτε βοηθεῖν αὐτοῖς ἀξιώσειν; Ἐγὼ μὲν οὐκ οἶομαι, ἀλλὰ καὶ εἴ τισι μᾶλλον ἀπιστοῦσιν ἢ ἡμῖν, καὶ τούτους εἰσφρήσεσθαι μᾶλλον ἢ κείνῳ παραδώσειν τὴν πόλιν, ἂν περ μὴ φθάσῃ λαβὼν αὐτοῦς. Οὐκοῦν ἡμῶν μὲν μὴ δυναμένων ἐνθὲνδ' ἀναπλεῦσαι, ἐκεῖ δὲ μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης ἐτοίμου βοηθείας, οὐδὲν αὐτοὺς ἀπολωλέναι κωλύσει. Νῆ Δία, κακοδαιμονῶσι γάρ ἄνθρωποι καὶ ὑπερβάλλουσιν ἀνοία. Πάνυ γε, ἀλλ' ὁμως αὐτοὺς δεῖ σῶς εἶναι· συμφέρει γάρ τῇ πόλει. καὶ μὴν οὐδ' ἐκεῖνό γε δῆλόν ἐστιν ἡμῖν, ὡς ἐπὶ Χερρόνησον οὐχ ἤξει.

Καὶ τὰ νῦν· καὶ τώρα ἀκόμη.
τᾶλλα... ταῦτα· ὅλα τὰ ἄλλα.
κατασκευάζομαι· σχεδιάζομαι.
οἱ ἐτησῖαι· τὰ μελήματα.
ἀνοία· ἀνοησία.

εἰσφρέομαι· εἰσάγω μαζί μου.
ἀναπλέω· ἐδῶ· πλέω πρὸς τὰ ἐπάνω (πρὸς βορρά).

7. Θουκυδίδη *Ιστορία* (Α, 58)

Στίς παραμονές τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου οἱ πρῶτες ἐχθροπραξίες γύρω ἀπό τήν ἐπίμαχη στρατηγική θέση τῆς Κέρκυρας ἀποτελέσαν προμήνυμα σαφές γιά τή θύελλα πού ἐπρόκειτο νά ἀκολουθήσει. Οἱ Ἀθηναῖοι, γιά νά προλάβουν ἀποστασία τῆς Ποτειδαίας, ζητοῦν ὀμήρους καί κατεδάφιση τῶν τειχῶν. Οἱ Ποτειδαῖαίτες στέλνουν πρεσβεία καί στήν Ἀθήνα καί στήν ἀντίπαλη συμμαχία.

Ποτειδεᾶται δὲ πέμψαντες μὲν καί παρ' Ἀθηναίους πρέσβεις, εἴ πως πείσειαν μὴ σφῶν πέρι νεωτερίζειν μηδέν, ἐλθόντες δὲ καί ἐς τήν Λακεδαιμόνα μετὰ Κορινθίων, ἔπρασσον ὅπως ἐτοιμάσαιτο τιμωρίαν, ἦν δέη, ἐπειδὴ ἐκ τε Ἀθηνῶν ἐκ πολλοῦ πράσσοντες οὐδὲν ἠδροντο ἐπιτήδειον, ἀλλ' αἰ νῆες αἰ ἐπὶ Μακεδονίαν καί ἐπὶ σφῶς ὁμοίως ἐπλεον, καί τὰ τέλη τῶν Λακεδαιμονίων ὑπέσχετο αὐτοῖς, ἦν ἐπὶ Ποτειδαίαν ἴωσιν Ἀθηναῖοι, ἐς τήν Ἀττικὴν ἐσβαλεῖν, τότε δὴ κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἀφίστανται μετὰ Χαλκιδέων καί Βοττιαίων κοινῇ ξυνομόσαντες. Καί Περδίκκας πείθει Χαλκιδέας τὰς ἐπὶ θαλάσῃ πόλεις ἐκλιπόντας καί καταβαλόντας ἀνοικίσασθαι ἐς Ὀλυμπον μίαν τε πόλιν ταύτην ἰσχυράν ποιήσασθαι· τοῖς τ' ἐκλιποῦσι τούτοις τῆς ἑαυτοῦ γῆς τῆς Μυγδονίας περὶ τὴν Βόλβην λίμνην ἔδωκε νέμεσθαι, ἕως ἂν ὁ πρὸς Ἀθηναίους πόλεμος ᾗ. Καί οἱ μὲν ἀνωκίζοντό τε καθαιροῦντες τὰς πόλεις καί ἐς πόλεμον παρεσκευάζοντο.

Νεωτερίζω περὶ τινος· ἀλλάζω τακτικὴ ἐναντίον κάποιου, ἐπαναστατῶ ἐναντίον κάποιου.

ἐτοιμάζομαι τιμωρίαν· ἐξασφαλίζω βοήθεια.

ἐκ πολλοῦ πράσσοντες· ὕστερα ἀπὸ πολλῆς διαπραγματεῦσεως.

οὐδὲν εὐρίσκομαι ἐπιτήδειον· δέν πετυχαίνω τίποτα εὐνοϊκό.

τὰ τέλη· οἱ ἄρχοντες.

ἀφίσταμαι· ἀποστατῶ.

κοινῇ ξυνομόσαντες· ἀφοῦ συμφώνησαν μαζί καί ὀρκίστηκαν.

καταβάλλω· κατεδαφίζω.

ἀνοικίζομαι (ἀνά + οἰκίζω) μετοικῶ στὰ μεσόγεια.

τοῖς τ' ἐκλιποῦσι τούτοις· καί στοὺς μετανάστες αὐτούς.

8. Θουκυδίδη *Ἱστορία* (Α, 103)

Τό κεφάλαιο ἀναφέρεται στό τέλος πού εἶχε ἡ ἐπανάσταση τῶν εἰλώτων τῆς Μεσσηνίας, ἡ ὁποία στήν ἱστορία ἀναφέρεται ὡς Γ' Μεσσηνιακός πόλεμος (464-455 π.Χ.).

Οἱ δ' ἐν Ἰθώμῃ δεκάτω ἔτει, ὡς οὐκέτι ἐδύναντο ἀντέχειν, ξυνέβησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧ ἐξίασιν ἐκ Πελοποννήσου ὑπόσπονδοι καὶ μηδέποτε ἐπιβήσονται αὐτῆς· ἦν δέ τις ἀλίσκηται, τοῦ λαβόντος εἶναι δοῦλον. Ἦν δέ τι καὶ χρηστήριον τοῖς Λακεδαιμονίοις Πυθικόν πρὸ τοῦ, τὸν ἰκέτην τοῦ Διὸς τοῦ Ἰθωμήτα ἀφιέναι. Ἐξῆλλον δὲ αὐτοὶ καὶ παῖδες καὶ γυναῖκες, καὶ αὐτοὺς οἱ Ἀθηναῖοι δεξάμενοι κατ' ἔχθος ἤδη τὸ Λακεδαιμονίων ἐς Ναύπακτον κατώκισαν, ἦν ἔτυχον ἡρηκότες νεωστὶ Λοκρῶν τῶν Ὀζολῶν ἐχόντων. Προσεχώρησαν δὲ καὶ Μεγαρῆς Ἀθηναίους ἐς ξυμμαχίαν Λακεδαιμονίων ἀποστάντες, διὲν αὐτοὺς Κορινθιοὶ περὶ γῆς ὄρων πολέμῳ κατεῖχον· καὶ ἔσχον Ἀθηναῖοι Μέγαρα καὶ Πηγάς, καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη ᾠκοδόμησαν Μεγαρεῦσι τὰ ἀπὸ τῆς πόλεως ἐς Νίσαιαν καὶ ἐφρούρουσαν αὐτοὶ. Καὶ Κορινθίοις μὲν οὐχ ἦκιστα ἀπὸ τοῦδε τὸ σφοδρὸν μῖσος ἦρξατο πρῶτον ἐς Ἀθηναίους γενέσθαι.

Οἱ δ' ἐν Ἰθώμῃ οἱ πολιορκούμενοι στήν Ἰθώμη.

ἐφ' ᾧ ὑπὸ τὸν ὄρο νά...

ξυμβαίνω πρὸς τίνα· κάνω συμφωνία μέ κάποιον.

ὑπόσπονδοι· μέ ὄρους προστασίας, ἐξασφαλισμένος ὕστερα ἀπό συμφωνία.

ἦν δέ τις ἀλίσκηται· ἂν κανεῖς συλλαμβάνεται παραβάτης.

χρηστήριον Πυθικόν· πυθικός χρησμός.

πρὸ τοῦ (κ. προτοῦ)· πρὶν ἀπό αὐτό, προηγούμενός.

τοῦ Ἰθωμήτα· Ἰθωμήτας ὀνομαζόταν ὁ Ζεὺς πού λατρευόταν στήν Ἰθώμη ὡς προστάτης της.

κατ' ἔχθος τὸ Λ· λόγω τῆς ἐχθρότητάς τους πρὸς τοὺς Λ.

περὶ γῆς ὄρων· γιά τὰ σύνορα τῆς γῆς τους.

πολέμῳ κατέχω· πιέζω μέ πόλεμο.

οὐχ ἦκιστα· προπάντων, κυρίως.

9. Θουκυδίδη *Ἱστορία* (Α, 118-119)

Ἦστερα ἀπό τὰ Κερκυραϊκά καὶ τὰ Ποτειδαιτικά, οἱ Σπαρτιατές εἶναι ἀποφασισμένοι γιά πόλεμο, ἐνῶ ὡς τότε φαίνονταν διστακτικοί. Ἀλλά σκέ-

πτονται πρὶν πάρουν τὴν τελικὴ ἀπόφαση νά ρωτήσουν καί ἓνα φιλικό μαντεῖο.

Αὐτοῖς μὲν οὖν τοῖς Λακεδαιμονίοις διέγνωστο λελύσθαι τε τὰς σπονδὰς καὶ τοὺς Ἀθηναίους ἀδικεῖν, πέμπσαντες δὲ ἐς Δελφοὺς ἐπηρώτων τὸν θεὸν εἰ πολεμοῦσιν ἄμεινον ἔσται· ὁ δὲ ἀνείλεν αὐτοῖς, ὡς λέγεται, κατὰ κράτος πολεμοῦσι νίκην ἔσεσθαι, καὶ αὐτὸς ἔφη ξυλλήψεσθαι καὶ παρακαλούμενος καὶ ἄκλητος. Αὐθις δὲ τοὺς ξυμμάχους παρακαλέσαντες ψῆφον ἐβούλοντο ἐπαγαγεῖν εἰ χρὴ πολεμεῖν. Καὶ ἐλθόντων τῶν πρέσβειων ἀπὸ τῆς ξυμμαχίας καὶ ξυνόδου γενομένης οἱ τε ἄλλοι εἶπον ἃ ἐβούλοντο, κατηγοροῦντες οἱ πλείους τῶν Ἀθηναίων καὶ τὸν πόλεμον ἀξιοῦντες γίνεσθαι, καὶ οἱ Κορίνθιοι δεηθέντες μὲν καὶ κατὰ πόλεις πρότερον ἐκάστων ἰδίᾳ ὥστε ψηφίσασθαι τὸν πόλεμον, δεδιότες περὶ τῆ Ποτειδαία μὴ προδιαφθαρῆ, παρόντες δὲ καὶ τότε καὶ τελευταῖοι ἐπελθόντες ἔλεγον τοιάδε.

Διαγιγνώσκομαι ἄποφαίνομαι (τό ρῆμα ἐδῶ εἶναι παθητικό).

αἱ σπονδαί ἡ τριακονταετῆς συνθήκη.

ἀναιρῶ ἡ χρησιμοδοτῶ.

κατὰ κράτος ἡ με ὅλες τίς δυνάμεις.

ξυλλαμβάνομαι ἡ συμπαραστέκομαι, βοηθῶ.

καὶ παρακαλούμενος καὶ ἄκλητος ἔϊτε τὸν ἐπικαλεσθῶν εἴτε ὄχι.

παρακαλέσαντες ἄφοῦ προσκάλεσαν.

ψηφον ἐπάγω ἡ ὑποβάλλω σέ ψηφοφορία.

ἡ ξυμμαχία ἡ οἱ συμμαχικὲς πόλεις.

ξύνοδος (σύνοδος) συνέλευση.

προδιαφθείρομαι ἡ καταστρέφομαι πρωτύτερα.

ἐπελθόντες ἔλεγον τοιάδε ἡ προσῆλθαν στό βῆμα καὶ ἔλεγον τὰ ἐξῆς περίπου.

10. Θουκυδίδη Ἱστορία (B, 11)

Ἡ ἐνότητα εἶναι ἡ ἀρχὴ δημηγορίας (ὁμιλίας) τοῦ βασιλιᾶ τῆς Σπάρτης Ἀρχίδαμου πρὸς τὸ στρατό τῶν Πελοποννησίων, πού με τὴν ἐναρξὴ τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου συγκέντρωσε στὸν Ἴσθμό γιὰ νά εἰσβάλει στὴν Ἀττική.

Ἄνδρες Πελοποννήσιοι καὶ ξύμμαχοι, καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν πολλὰς στρατείας καὶ ἐν αὐτῇ Πελοποννήσῳ καὶ ἔξω ἐποίησαντο, καὶ ἡμῶν αὐ-

τῶν οἱ πρεσβύτεροι οὐκ ἄπειροι πολέμων εἰσίν· ὁμοῦ δὲ τῆσδε οὐπω μείζονα παρασκευὴν ἔχοντες ἐξήλθομεν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πόλιν δυνατωτάτην νῦν ἐρχόμεθα καὶ αὐτοὶ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι στρατεύοντες. Δίκαιον οὖν ἡμᾶς μήτε τῶν πατέρων χεῖρους φαίνεσθαι μήτε ἡμῶν αὐτῶν τῆς δόξης ἐνδεεστέρους. Ἡ γὰρ Ἑλλάς πᾶσα τῆδε τῆ ὀρμῆ ἐπῆρται καὶ προσέχει τὴν γνώμην, εὐνοίαν ἔχουσα διὰ τὸ Ἀθηναίων ἔχθος πρᾶξι ἡμᾶς ἃ ἐπινοοῦμεν. Οὐκ οὐκον χρῆ, εἴ τῳ καὶ δοκοῦμεν πλήθει ἐπιέναι καὶ ἀσφάλεια πολλῇ εἶναι μὴ ἂν ἔλθειν τοὺς ἐναντίους ἡμῖν διὰ μάχης, τούτων ἕνεκα ἀμελέστερόν τι παρεσκευασμένους χωρεῖν, ἀλλὰ καὶ πόλεως ἐκάστης ἡγεμόνα καὶ στρατιώτην τὸ καθ' αὐτὸν αἰεὶ προσδέχεσθαι ἐς κίνδυνόν τινα ἤξιεν. Ἄδηλα γάρ τὰ τῶν πολέμων, καὶ ἐξ ὀλίγου τὰ πολλὰ καὶ δι' ὀργῆς αἱ ἐπιχειρήσεις γίνονται.

Οὐπω (οὐ + πώ) ποτέ ὡς τώρα.

καὶ αὐτοί· καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι.

τῆδε τῆ ὀρμῆ ἐπῆρται (ἐπαίρομαι) ἔχει συγκινηθεῖ μέ τὴν ἐξόρμηση.

προσέχει τὴν γνώμην· παρακολουθεῖ μέ προσοχή.

ἔχθος· μίσος.

μὴ ἂν ἔλθειν τοὺς ἐναντίους ἡμῖν διὰ μάχης· νὰ μὴν ἐξέλθουν σὲ μάχη οἱ ἐχθροὶ μας.

11. Θουκυδίδης *Ἱστορία* (Ε, 9)

Κατὰ τὸ δέκατο χρόνο τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου, ἀφοῦ ναύαγησαν οἱ προσπάθειες τῶν φιλειρηνικῶν, οἱ ἐχθροπραξίαι ἔχουν μεταφερθεῖ στὴ Μακεδονία, μέ ἐπίκεντρο τώρα τὴν Ἀμφίπολη. Μέσα στὰ τεῖχη τῆς βρίσκεται ὁ ἰκανότατος Βρασιδάς ὁ Λακεδαιμόνιος, πού ἐτοιμάζεται νὰ ἀντιμετωπίσει τὸν Κλέωνα, τὸν φιλοπόλεμο στρατηγὸ τῶν Ἀθηναίων, πού περιφρονοῦσε τοὺς ἀντιπάλους του ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία του στὴν Πύλο. Μιλᾷει ὁ Βρασιδάς.

Ἄνδρες Πελοποννήσιοι, ἀπὸ μὲν οἴας χώρας ἤκομεν, ὅτι αἰεὶ διὰ τὸ εὐψυχον ἐλευθέρως, καὶ ὅτι Δωριῆς μέλλετε ἴωσι μάχεσθαι, ὧν εἰώθατε κρείσσους εἶναι, ἀρκεῖτω βραχέως δεδηλωμένον· τὴν δὲ ἐπιχείρησιν, ᾧ τρόπῳ διανοοῦμαι ποιεῖσθαι, διδάξω, ἵνα μὴ τῳ τὸ κατ' ὀλίγον καὶ μὴ ἀπαντας κινδυνεύειν ἐνδεῆς φαινόμενον ἀτολμίαν παράσχη. Τοὺς γὰρ ἐ-

ναντίους εικάζω καταφρονήσει τε ἡμῶν καὶ οὐκ ἂν ἐλπίσαντας ὡς ἂν ἐπεξέλθοι τις αὐτοῖς ἐς μάχην ἀναβῆναι τε πρὸς τὸ χωρίον καὶ νῦν ἀτάκτως κατὰ θεὰν τετραμμένους ὀλιγορεῖν. Ὅστις δὲ τὰς τοιαύτας ἁμαρτίας τῶν ἐναντίων κάλλιστα ἰδὼν καὶ ἅμα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν τὴν ἐπιχείρησιν ποιεῖται μὴ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς μᾶλλον καὶ ἀντιπαραταχθέντος ἢ ἐκ τοῦ πρὸς τὸ παρὸν ξυμφέροντος, πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο· καὶ τὰ κλέμματα ταῦτα καλλίστην δόξαν ἔχει ἢ τὸν πολέμιον μάλιστα' ἂν τις ἀπατήσας τοὺς φίλους μέγιστ' ἂν ὠφελήσειεν. Ἔως οὖν ἔτι ἀπαράσκευοι θαρσοῦσι καὶ τοῦ ὑπαπείναι πλεον ἢ τοῦ μένοντος, ἐξ ὧν ἐμοὶ φαίνονται, τὴν διάνοιαν ἔχουσιν, ἐν τῷ ἀνειμένῳ αὐτῶν τῆς γνώμης καὶ πρὶν ξυνταθῆναι μᾶλλον τὴν δόξαν, ἐγὼ μὲν ἔχων τοὺς μετ' ἑμαυτοῦ καὶ φθάσας, ἦν δύνωμαι, προσπεσοῦμαι δρόμῳ κατὰ μέσον τὸ στρατεύμα.

Διδάσκω ἑκθέτω.

τὸ κατ' ὀλίγον καὶ μὴ ἅπαντας κινδυνεύειν τὸ νὰ διακινδυνεύσουμε μὲ μέρος τῶν δυνάμεών μας καὶ ὄχι μὲ τὸ σύνολό μας.

ἐνδεεὲς φαινόμενον ἐπειδὴ θά φαίνεται ὡς ἀδυναμία μας.

τὸ χωρίον τὸ ὕψωμα.

ἀτάκτους κατὰ θεὰν τετραμμένους παρατηρώντας χωρὶς τάξεως δῶθε κείθε.

ὀλιγορῶ (ὀλιγῶρος, ὀλίγος + ὤρα=φροντίδα) παραμελῶ, ἀδιαφορῶ.

πλεῖστ' ἂν ὀρθοῖτο τίς πῶς πολλές φορές πετυχαίνει.

τὰ κλέμματα τὰ στρατηγήματα, τὰ τεχνάσματα.

ἀπαράσκευοι θαρσοῦσι ξεθαρρεύουν ἀπροετοίμαστοι.

ὑπάπειμι (ὑπό + ἀπό + εἶμι) ἀποσύρομαι (κρυφά).

τὴν διάνοιαν ἔχουσιν σκέπτονται.

τὸ ἀνειμένον τῆς γνώμης ἡ χαλάρωση τῆς διαθέσεως.

πρὶν ξυνταθῆναι τὴν δόξαν πρὶν ἀναζωογονηθεῖ τὸ ἠθικό.

12. Θουκυδίδη *Ἱστορία* (ΣΤ', 24)

Τὸ 416 π.Χ. στὴν Ἐκκλησία τοῦ δήμου τῶν Ἀθηναίων συζητεῖται ἡ πρὸς τὸν Περσικὸν πόλεμον ἐκστρατεία: ἡ σικελική· τίς ἀντίθετες θέσεις ὑποστήριζαν ὁ Ἀλκιβιάδης, πού τοὺς παρότρυνε μὲ θέρη στὴν ἐπιχείρηση, καὶ ὁ Νικίας πού, δείχνοντάς τους πόσο μεγάλη εἶναι ἡ ἐπιχείρηση καὶ πόσες ἐτοιμασίες ἀπαιτεῖ, προσπάθησε νὰ τοὺς συγκρατήσει. Οἱ Ἀθηναῖοι τάχθηκαν μὲ τὸ μέρος τοῦ Ἀλκιβιάδου γιὰ τοὺς λόγους πού περιέχονται στό παρακάτω κείμενο.

Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα εἶπε νομίζων τοὺς Ἀθηναίους τῷ πλήθει τῶν

πραγμάτων ἢ ἀποτρέψειν ἢ, εἰ ἀναγκάζοιτο στρατεύεσθαι, μάλιστ' ἂν οὕτως ἀσφαλῶς ἐκπλεῦσαι· οἱ δὲ τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν τοῦ πλοῦ οὐκ ἐξηρέθησαν ὑπὸ τοῦ ὀχλώδους τῆς παρασκευῆς, πολὺ δὲ μᾶλλον ὄρμητο, καὶ τοῦναντίον περιέστη αὐτῶ· εὐ τε γὰρ παραινέσαι ἔδοξε καὶ ἀσφάλεια νῦν δὴ καὶ πολλῇ ἔσεσθαι. Καὶ ἔρωσ ἐνέπεσε τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ἐκπλεῦσαι· τοῖς μὲν γὰρ πρεσβυτέροις ὡς ἡ καταστρεψομένοις ἐφ' ἃ ἔπλεον ἢ οὐδὲν ἂν σφαλεῖσαν μεγάλην δύναμιν, τοῖς δ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ τῆς τε ἀπούσης πόθῳ ὄψεως καὶ θεωρίας, καὶ εὐέλπιδες ὄντες σωθήσεσθαι· ὁ δὲ πολὺς ὄμιλος καὶ στρατιώτης ἐν τε τῷ παρόντι ἀργύριον οἴσειν καὶ προσκτήσεσθαι δύναμιν ὅθεν αἰδίων μισθοφορὰν ὑπάρξειν. Ὡστε διὰ τὴν ἄγαν τῶν πλεόνων ἐπιθυμίαν, εἴ τῳ ἄρα καὶ μὴ ἤρεσκε, δεδιῶς μὴ ἀντιχειροτονῶν κακόνους δόξειεν εἶναι τῇ πόλει ἡσυχίαν ἦγεν.

Πράγματα· ἐνοχλήσεις, δυσκολίες.

ἐξαιροῦμαι· ἐπηρεάζομαι.

τὸ ὀχλώδες τῆς παρασκευῆς· ἡ κοπιαστική προπαρασκευή.

ὀρμῶμαι· ζεσηκῶνομαι.

καὶ τοῦναντίον περιέστη αὐτῶ· ἔτσι πού ἔφερε τό ἀντίθετο ἀποτέλεσμα, ἔτσι πού τό ἀποτέλεσμα ἀπέβη ἀντίθετο ἀπό τίς ἐπιδιώξεις του.

εὐ τε γὰρ παραινέσαι ἔδοξε· γιατί (οἱ Ἀθηναῖοι) ἔκριναν ὅτι (ὁ Νικίας) συμβούλευσε καλά.

ἔρωσ ἐνέπεσε τοῖς πᾶσιν· ὄλους τούς κατέλαβε σφοδρὴ ἐπιθυμία.

καταστρέφομαι· ὑποτάσσω.

ἢ οὐδὲν ἂν σφαλεῖσαν μεγάλην δύναμιν· ἢ δέ θά πάθαινε τουλάχιστο τίποτε μιὰ μεγάλη δύναμη.

ἀπούσης πόθῳ ὄψεως καὶ θεωρίας· ἀπό πόθο νά ἴδουν καὶ νά θαυμάσουν ἄγνωστη χώρα.

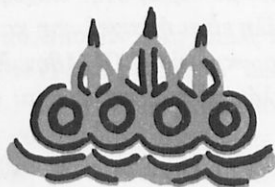
εὐελπίς εἰμι· (μέ ἀπαρ.) ἐλπίζω ὅτι θά.

ὁ δὲ πολὺς ὄμιλος καὶ στρατιώτης· τό πολύ πλῆθος, δηλαδή οἱ στρατιῶτες (ὁ καὶ εἶναι διασαφητικός).

αἰδίων μισθοφορά· παντοτινὴ (χρηματική) σύνταξη.

ἀντιχειροτονῶ· (ἀντί + χειρότονος: χεῖρ + τείνω) καταψηφίζω.

κακόνους τῇ πόλει· ἔχθρικός γιά τήν πατρίδα.

13. Ίσοκράτη Ἀρχίδαμος (11-13)

Στόν Ἀρχίδαμο, ἓνα ρητορικό γύμνασμα μέ πολιτικό ἐνδιαφέρον, ὁ Ἰσοκράτης στρέφεται ἐναντίον τῶν ἡγεμονικῶν ἀξιώσεων τῆς Θήβας καί παρουσιάζει τόν διεκδικητή τοῦ θρόνου τῆς Σπάρτης Ἀρχίδαμο νά ζητεῖ πόλεμο κατά τῆς Μεσσηνίας, ἡ ὁποία εἶχε ἰδρυθεῖ στήν Ἰθώμη μέ τή βοήθεια τῆς Θήβας, μετά τή νίκη της στά Λεῶκτρα. Στό πῶς κάτω κείμενο συνεχίζεται ἡ ἀνάπτυξη ἐπιχειρημάτων κατά τῆς εἰρήνης μέ τή Μεσσηνία.

Καίτοι λίαν προθύμως οἱ σύμμαχοι συμβεβουλεύκασι νῦν ὡς χρῆ Μεσσηνίην ἀφέντας ποιήσασθαι τήν εἰρήνην. Οἷς ὑμεῖς δικαίως ἄν ὀργίζοισθε πολὺ μᾶλλον ἢ τοῖς ἐξ ἀρχῆς ἀποσταῖσι ἡμῶν. Ἐκεῖνοι μὲν γάρ ἀφήμενοι τῆς ἡμετέρας φιλίας τὰς αὐτῶν πόλεις ἀπώλεσαν, εἰς στάσεις καί σαγὰς καί πολιτείας πονηρὰς ἐμβαλόντες, οὗτοι δ' ἡμᾶς ἤκουσι κακῶς ποιήσοντες· τὴν γὰρ δόξαν, ἣν ἡμῖν οἱ πρόγονοι μετὰ πολλῶν κινδύνων ἐν ἑπτακοσίοις ἔτεσι κτησάμενοι κατέλιπον, ταύτην ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ πείθουσιν ἡμᾶς ἀποβαλεῖν, ἧς οὐτ' ἀπρεπεστέραν τῇ Λακεδαιμόνι συμφορὰν οὔτε δεινότεραν οὐδέποτ' ἄν εὐρεῖν ἠδυνήθησαν. Εἰς τοῦτο δ' ἤκουσι πλεονεξίας καί τοσαύτην ἡμῶν κατεγνώκασι ἀνανδρίαν, ὥστε πολλὰκις ἡμᾶς ἀξιώσαντες ὑπὲρ τῆς αὐτῶν πολεμεῖν, ὑπὲρ Μεσσηνίας οὐκ οἶονται δεῖν κινδυνεύειν, ἀλλ' ἴν' αὐτοὶ τὴν σφετέραν αὐτῶν ἀσφαλῶς καρπῶνται, πειρῶνται διδάσκειν ἡμᾶς ὡς χρῆ τοῖς ἐχθροῖς τῆς ἡμετέρας παραχωρῆσαι.

Ἀφίστημί τινος ἀποστατῶ ἀπὸ κάποιον.

πολιτεία πονηρά ὀλέθρια πολιτεύματα.

ἐν ἑπτακοσίοις ἔτεσι ἡ κάθοδος τῶν Δωριέων τοποθετεῖται περὶ τὸ 1.100 π.Χ.

καταγιγνώσκω ἀνανδρίαν καταλογίζω ἀνανδρία.

τῆς ἡμετέρας παραχωρῆσαι νά παραχωρήσετε μέρος τῆς χώρας σας.

14. Ίσοκράτη Πανηγυρικός (28-30)

Ὁ Πανηγυρικός (380 π.Χ.) εἶναι λόγος πολιτικός καί ὕμνος στήν Ἀθήνα· ἀποσκοπεῖ κυρίως στήν καλλιέργεια τῆς πανελληνίας ἰδέας καί τὴν ἐνωσὴ ὄλων στόν πόλεμο κατά τῶν βαρβάρων. Ἐδῶ γίνεται λόγος γιὰ τή

γεωργία πού ἡ θεά Δήμητρα πρωτοδίδαξε στους κατοίκους τῆς Ἀττικῆς, ἀπό τους οποίους διαδόθηκε σέ ὅλη τή γῆ· τό γεγονός αὐτό ἀποτελοῦσε καί τό εἰρηνικότερο καύχημά τους.

Πρῶτον μὲν τοίνυν, οὐ πρῶτον ἡ φύσις ἡμῶν ἐδεήθη, διὰ τῆς πόλεως τῆς ἡμετέρας ἐπορίσθη· καί γάρ εἰ μυθώδης ὁ λόγος γέγονεν, ὁμοῦ αὐτῶ καί νῦν ῥηθῆναι προσήκει. Δήμητρος γάρ ἀφικομένης εἰς τήν χώραν δτ' ἐπλανήθη τῆς Κόρης ἀρπασθείσης, καί πρὸς τοὺς προγόνους ἡμῶν εὐμενῶς διατεθείσης ἐκ τῶν εὐεργεσιῶν ἄς οὐχ οἶόν τ' ἄλλοις ἢ τοῖς μεμνημένοις ἀκούειν, καί δούσης δωρεᾶς διττάς, αἴπερ μέγιστα τυγχάνουσιν οὔσαι, τοὺς τε καρπούς, οἱ τοῦ μὴ θηριωδῶς ζῆν ἡμᾶς αἴτιοι γέγονασι, καί τὴν τελετήν, ἧς οἱ μετασχόντες περὶ τε τῆς τοῦ βίου τελευτῆς καί τοῦ σύμπαντος αἰῶνος ἡδίους τὰς ἐλπίδας ἔχουσιν, οὕτως ἡ πόλις ἡμῶν οὐ μόνον θεοφιλῶς ἀλλὰ καί φιλανθρώπως ἔσχεν, ὥστε κυρία γενομένη τοσοῦτων ἀγαθῶν οὐκ ἐφθόνησε τοῖς ἄλλοις, ἀλλ' ὧν ἔλαβεν ἅπασι μετέδωκεν. Καί τὰ μὲν ἔτι καί νῦν καθ' ἕκαστον τὸν ἐνιαυτὸν δείκνυμεν, τῶν δὲ συλλήβδην τὰς τε χρείας καί τὰς ἐργασίας καί τὰς ὠφελίας τὰς ἀπ' αὐτῶν γιγνομένας ἐδίδαξεν. Καί τούτοις ἀπιστεῖν μικρῶν ἔτι προστεθέντων οὐδεὶς ἂν ἀξιῴσειεν.

Οὐ· τοῦ σιταριοῦ.

ἡ φύσις ἡμῶν· ὁ ὀργανισμὸς μας.

ἡ τελετή· τὰ Ἐλευσίνια μυστήρια.

15. Λυσία Δήμου καταλύσεως ἀπολογία (15-17)

Τὸ κείμενο ἀποτελεῖ μέρος τῆς ἀπολογίας ἐνός Ἀθηναίου πολίτη πού κατηγορήθηκε ὅτι εἶχε συμμετοχὴ στὰ ἐγκλήματα τῶν Τριάκοντα τυράννων. Γιὰ νὰ ἀπαλλαγεῖ ἀπὸ τὴν κατηγορία αὐτή, ὁ ἀπολογούμενος ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ διαγωγή του κατὰ τὴν περίοδο ἐκείνη ἦταν ἀσογή.

Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, καί ἐκ τῶν ἄλλων τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων ἀξιὸν σκέψασθαι. Ἐγὼ γάρ τοιοῦτον ἐμαυτὸν ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς παρέσχον, ὥστε, εἰ πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην εἶχον ἐμοί, μηδένα ἂν ὑμῶν μηδεμιᾷ χρῆσθαι συμφορᾷ. Ὑπ' ἐμοῦ γάρ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ οὐ-

τε ἀπαχθείς οὐδεὶς φανήσεται, οὔτε τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς τετιμωρημένος, οὔτε τῶν φίλων εὖ πεπονθῶς (καὶ τοῦτο μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν· εὖ μὲν γὰρ ποιεῖν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ χαλεπὸν ἦν, ἐξαμαρτάνειν δὲ τῷ βουλομένῳ ῥᾶδιον). Οὐ τοίνυν οὐδ' εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων καταλέξας οὐδένα φανήσομαι, οὐδὲ δίαιταν καταδαιτησάμενος οὐδενός, οὐδὲ πλουσιώτερος ἐκ τῶν ὑμετέρων γεγωνός συμφορῶν. Καίτοι εἰ τοῖς τῶν γεγενημένων κακῶν αἰτίοις ὀργίζεσθε, εἰκὸς καὶ τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας βελτίους ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι. Καὶ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες δικασταί, μεγίστην ἠγοῦμαι περὶ ἑμαυτοῦ τῆ δημοκρατία πίστιν δεδωκέναι. Ὅστις γὰρ τότε οὐδὲν ἐξήμαρτον οὕτω πολλῆς δεδομένης ἐξουσίας, ἧ που νῦν σφόδρα προθυμήσομαι χρηστός εἶναι, εὖ εἰδὼς ὅτι, ἐὰν ἀδικῶ, παραχρῆμα δώσω δίκην.

Χρῶμαι συμφορᾷ ἁπαλῶς συμφορά.

κατάλογος ὁ κατάλογος προγραφῶν πού συντάχτηκε ἀπὸ τοὺς Τριάκοντα.

καταλέγω περιλαμβάνω.

δίαιταν καταδαιτῶμαί τινας καταφέρνω νά ἐπηρεάσω τοὺς δικαστές σέ βάρος ἄλλου καί πρὸς ὄφελός μου (νά μεροληπτήσουν γιά χάρη μου).

δίαιτα ἔδω, δαιτησία **καταδαιτῶμαι** ὡς δαιτητής ἐκφέρω δυσμενῆ κρίση γιά κάποιον, ἀντίθ. **ἀποδαιτῶμαι**.

ἧ που νῦν τώρα πράγματι.

16. Λυσία Ἐπιτάφιος (4-5)

Ὁ Ἐπιτάφιος ἐκφωνήθηκε ἀπὸ τὸν Ἀθηναῖο Ἀρχίνο τό 392 π.Χ. στό νεκροταφεῖο τοῦ Κεραμεικοῦ κατά τήν ταφή ἐκείνων πού ἔπεσαν στό Λέχεια τῆς Κορινθίας, ὅπου οἱ Ἀθηναῖοι, οἱ Κορίνθιοι, οἱ Ἀργεῖοι καί οἱ Θηβαῖοι νικήθηκαν ἀπὸ τοὺς Σπαρτιάτες (Κορινθιακός πόλεμος). Τό ἀπόσπασμα πού ἀκολουθεῖ ἀνήκει στό μέρος τοῦ Ἐπιτάφιου πού λέγεται ἔπαινος τῶν προγόνων· ὁ λόγος εἶναι γιά τίς Ἀμαζόνες πού ἐπιχείρησαν νά κατακτήσουν τήν Ἀθήνα, χωρίς νά τό κατορθώσουν.

Ἀμαζόνες γάρ Ἄρεως μὲν τὸ παλαιὸν ἦσαν θυγατέρες, οἰκοῦσι δὲ παρὰ τὸν Θερωδῶντα ποταμόν, μόναι μὲν ὀπλισμέναι σιδήρῳ τῶν περι αὐτάς, πρῶται δὲ τῶν πάντων ἐφ' ἵππους ἀναβάσαι, οἷς ἀνελπίστως δι' ἀπειρίαν τῶν ἐναντιῶν ἤρουν μὲν τοὺς φεύγοντας, ἀπέλειπον δὲ τοὺς διώ-

κοντας· ἐνομίζοντο δὲ διὰ τὴν εὐψυχίαν μᾶλλον ἄνδρες ἢ διὰ τὴν φύσιν. γυναῖκες· πλέον γὰρ ἐδόκουν τῶν ἀνδρῶν ταῖς ψυχαῖς διαφέρειν ἢ ταῖς ἰδέαις ἑλλείπειν. Ἄρχουσαι δὲ πολλῶν ἔθνῶν, καὶ ἔργῳ μὲν τοὺς περὶ αὐτὰς καταδεδουλωμένοι, λόγῳ δὲ περὶ τῆσδε τῆς χώρας ἀκούουσαι κλέος μέγα, πολλῆς δόξης καὶ μεγάλης ἐλπίδος χάριν παραλαβοῦσαι τὰ μαχιμώτατα τῶν ἔθνῶν ἐστράτευσαν ἐπὶ τήνδε τὴν πόλιν. Τυχοῦσαι δ' ἀγαθῶν ἀνδρῶν ὁμοίας ἐκτήσαντο τὰς ψυχὰς τῇ φύσει, καὶ ἐναντίαν τὴν δόξαν τῆς προτέρας λαβοῦσαι μᾶλλον ἐκ τῶν κινδύνων ἢ ἐκ τῶν σωματῶν ἔδοξαν εἶναι γυναῖκες.

Ἄπολείπω· ἀφήνω πίσω.

ταῖς ψυχαῖς διαφέρω· ὑπερτερῶ σέ παλικάριά.

ταῖς ἰδέαις ἑλλείπω· ὑστερῶ κατὰ τὴ σωματικὴ διάπλαση.

ὁμοίας ἐκτήσαντο τὰς ψυχὰς τῇ φύσει· ἢ παλικάριά τους φάνηκε ὁμοία μὲ τὴ γυναῖκεα φύση τους.

ἐκ τῶν κινδύνων ἢ ἐκ τῶν σωματῶν ἔδοξαν εἶναι γυναῖκες· ἀποδείχτηκαν γυναῖκες ἀπὸ τῆς μάχης μᾶλλον παρά ἀπὸ τὰ σώματά τους.

17. Λυσία Ἐπιτάφιος (11-13)

Συνεχίζεται ὁ ἔπαινος τῶν προγόνων.

Οἱ Ἀθηναῖοι παρέχουν ἄσυλο στοὺς ἀπογόνους τοῦ Ἡρακλεῖ καὶ ἔρχονται σὲ σὶγκρουση μὲ τὸν Εὐρυσθέα, μόλο πού δέν εἶχαν εὐεργετηθεῖ ἀπὸ τὸν Ἡρακλεῖ.

Ἐστέρῳ δὲ χρόνῳ, ἐπειδὴ Ἡρακλεῖς μὲν ἐξ ἀνθρώπων ἠφανίσθη, οἱ δὲ παῖδες αὐτοῦ ἔφευγον μὲν Εὐρυσθέα, ἐξηλαύνοντο δὲ ὑπὸ πάντων τῶν Ἑλλήνων, αἰσχυνομένων μὲν τοῖς ἔργοις, φοβουμένων δὲ τὴν Εὐρυσθέως δύναμιν, ἀφικόμενοι εἰς τήνδε τὴν πόλιν ἰκέται ἐπὶ τῶν βωμῶν ἐκαθέζοντο· ἐξαιτουμένοι δὲ αὐτοὺς Εὐρυσθέως Ἀθηναῖοι οὐκ ἠθέλησαν ἐκδοῦναι, ἀλλὰ τὴν Ἡρακλέους ἀρετὴν μᾶλλον ἠδοῦντο ἢ τὸν κίνδυνον τὸν ἑαυτῶν ἐφοβοῦντο, καὶ ἠξίουσαν ὑπὲρ τῶν ἀσθενεστέρων μετὰ τοῦ δικαίου διαμάχεσθαι μᾶλλον ἢ τοῖς δυναμένοις χαριζόμενοι τοὺς ὑπ' ἐκείνων ἀδικουμένους ἐκδοῦναι. Ἐπιστρατεύσαντος δ' Εὐρυσθέως μετὰ τῶν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ Πελοπόννησον ἔχόντων, οὐκ ἐγγὺς τῶν δεινῶν γενόμενοι μετέγνωσαν, ἀλλὰ τὴν ἀρτήν εἶχον γνώμην ἦνπερ πρότερον, ἀγα-

θὸν μὲν οὐδὲν ἰδίᾳ ὑπὸ τοῦ πατρὸς αὐτῶν πεπονθότες, ἐκείνους τ' οὐκ εἰ-
δότες ὁποῖοί τινες ἄνδρες ἔσσονται γενόμενοι.

Φεύγω Εὐρ. καταδιώκομαι ἀπὸ τὸν Εὐρ.
τοῖς ἔργοις' δηλ. γιὰ τὴν ἐκδίωξη τῶν παιδιῶν τοῦ Ἡρ.

18. Λυσία Ἐπιτάφιος (17-19)

*Στόν ἔπαινο τῶν προγόνων ὁ ρήτορας ἀπαριθμεῖ τοὺς λόγους πού ἔκαναν
τοὺς Ἀθηναίους νά ἀγωνίζονται γιὰ τό δίκαιο.*

Πολλά μὲν οὖν ὑπῆρχε τοῖς ἡμετέροις προγόνοις μιᾷ γνώμῃ χρωμέ-
νοις περὶ τοῦ δικαίου διαμάχεσθαι. Ἦ τε γὰρ ἀρχὴ τοῦ βίου δικαία· οὐ
γάρ, ὥσπερ οἱ πολλοί, πανταχόθεν συνειλεγμένοι καὶ ἑτέρους ἐκβαλόντες
τὴν ἀλλοτριὰν ἔκκησαν, ἀλλ' αὐτόχθονες ὄντες τὴν αὐτὴν ἐκέκτηντο καὶ
μητέρα καὶ πατρίδα. Πρῶτοι δὲ καὶ μόνοι ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ ἐκβαλόντες
τὰς παρὰ σφίσις αὐτοῖς δυναστείας δημοκρατίαν κατεστήσαντο, ἡγούμε-
νοι τὴν πάντων ἐλευθερίαν ὁμόνοιαν εἶναι μεγίστην, κοινὰς δ' ἀλλήλους
τὰς ἐκ τῶν κινδύνων ἐλπίδας ποιήσαντες ἐλευθεραῖς ταῖς ψυχαῖς ἐπολι-
τεύοντο, νόμῳ τοὺς ἀγαθοὺς τιμῶντες καὶ τοὺς κακοὺς κολάζοντες, ἡγη-
σάμενοι θηρίων μὲν ἔργον εἶναι ὑπ' ἀλλήλων βία κρατεῖσθαι, ἀνθρώποις
δὲ προσῆκειν νόμῳ μὲν ὀρίσαι τὸ δίκαιον, λόγῳ δὲ πείσαι, ἔργῳ δὲ τού-
τοις ὑπηρετεῖν, ὑπὸ νόμου μὲν βασιλευμένους, ὑπὸ λόγου δὲ διδασκομέ-
νους.

Δυναστεία' βασιλικὴ ἐξουσία.
πολιτεύομαι' ζῶ ὡς πολίτης.

19. Λυσία Ἐπιτάφιος (27-29)

*Ὁ ρήτορας ἀναφέρεται στοὺς λόγους πού παρακίνησαν τὸν Ξέρξη νά ἀ-
ναλάβει τὴν ἐκστρατεία ἐναντίον τῆς Ἑλλάδας καὶ ὑπογραμμίζει τὴν ὑπερο-
ψία του.*

Μετὰ ταῦτα δὲ Ξέρξης ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς, καταφρονήσας μὲν τῆς Ἑλλάδος, ἐψευσμένος δὲ τῆς ἐλπίδος, ἀτιμαζόμενος δὲ τῷ γεγεννημένῳ, ἀχθόμενος δὲ τῇ συμφορᾷ, ὀργιζόμενος δὲ τοῖς αἰτίοις, ἀπαθῆς δ' ὢν κακῶν καὶ ἄπειρος ἀνδρῶν ἀγαθῶν, δεκάτω ἔτει παρασκευασάμενος διακοσίαις μὲν καὶ χιλίαις ναυσὶν ἀφίκετο, τῆς δὲ πεζῆς στρατιᾶς οὕτως ἄπειρον τὸ πλῆθος ἦγεν, ὥστε καὶ τὰ ἔθνη τὰ μετ' αὐτοῦ ἀκολουθήσαντα πολὺ ἂν ἔργον εἶη καταλέξει. Ὁ δὲ μέγιστον σημεῖον τοῦ πλῆθους· ἐξὸν γὰρ αὐτῷ χιλίαις ναυσὶ διαβιβάσαι κατὰ τὸ στενότατον τοῦ Ἑλλησπόντου τὴν πεζὴν στρατιάν ἐκ τῆς Ἀσίας εἰς τὴν Εὐρώπην, οὐκ ἠθέλησεν, ἠγούμενος τὴν διατριβὴν αὐτῷ πολλὴν ἔσσεσθαι· ἀλλ' ὑπεριδὼν καὶ τὰ φύσει πεφυκότα καὶ τὰ θεῖα πράγματα καὶ τὰς ἀνθρωπίνας διανοίας ὁδὸν μὲν διὰ τῆς θαλάσσης ἐποιήσατο, πλοῦν δὲ διὰ τῆς γῆς ἠνάγκασε γενέσθαι, ζεύξας μὲν τὸν Ἑλλησπόντον, διορύξας δὲ τὸν Ἄθων, ὑφισταμένου οὐδενός, ἀλλὰ τῶν μὲν ἀκόντων ὑπακουόντων, τῶν δὲ ἐκόντων προδιδόντων. Οἱ μὲν γὰρ οὐχ ἴκανοί ἦσαν ἀμύνεσθαι, οἱ δ' ὑπὸ χρημάτων διεφθαρμένοι· ἀμφοτέρα δ' ἦν αὐτοῦς τὰ πείθοντα, κέρδος καὶ δέος.

Ἀτιμάζομαι· προσβάλλομαι.

τῷ γεγεννημένῳ· γιὰ τὴν ἡττα (στό Μαραθῶνα).

ἀπαθῆς κακῶν· ἀνίδεος ἀπὸ συμφορῆς.

ἄπειρος ἀνδρῶν ἀγαθῶν· ἐπειδὴ δὲ γνώρισε (δὲν ἀντιμετώπισε) γενναίους ἄντρες, δηλ. τοὺς Ἕλληνες.

διατριβή· χρονοτριβή.

ὑπερορῶ· περιφρονῶ.

τὰ φύσει πεφυκότα· τὰ φυσικὰ στοιχεῖα.

τὰς ἀνθρωπίνας διανοίας· τὴν ἀνθρώπινη λογικὴ.

ὑφίσταμαι· ἀντιστέκομαι.

20. Λυσία Ἐπιτάφιος (44-46)

Ἡ ἐνότητα ἐκθέτει πῶς ἀντέδρασαν οἱ Ἀθηναῖοι σέ ἐσφαλμένη ἐκτίμησι καί ἐνέργεια τῶν Πελοποννησίων μετὰ τή ναυμαχία τῆς Σαλαμίνας, πού οὔτε τό γενικό ἐθνικό συμφέρον ὑπηρετοῦσε οὔτε τοὺς ἴδιους τελικά θά ἔσωζε ἀπό τὸν περσικό κίνδυνο.

Ἐν μὲν οὖν τῇ ναυμαχίᾳ τοιοῦτους αὐτοὺς παρασχόντες καί πολὺ πλεῖστον τῶν κινδύνων μετασχόντες τῇ ἰδίᾳ ἀρετῇ κοινὴν τὴν ἐλευθερίαν καί τοῖς ἄλλοις ἐκτήσαντο· ὕστερον δὲ Πελοποννησίων διατειχιζόντων τὸν Ἴσθμόν, καί ἀγαπώντων μὲν τῇ σωτηρίᾳ, νομιζόντων δ' ἀπηλλάχθαι τοῦ κατὰ θάλατταν κινδύνου, καί διανοουμένων τοὺς ἄλλους Ἕλληνας περιδεῖν ὑπὸ τοῖς βαρβάροις γενομένους, ὀργισθέντες Ἀθηναῖοι συνεβούλευσαν αὐτοῖς, εἰ ταύτην τὴν γνώμην ἔξουσι, περὶ ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον τεῖχος περιβαλεῖν· εἰ γὰρ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων προδιδόμενοι μετὰ τῶν βαρβάρων ἔσονται, οὔτ' ἐκείνοις δεήσειν χιλίων νεῶν οὔτε τούτους ὠφελήσειν τὸ ἐν Ἴσθμῷ τεῖχος· ἀκινδύνως γὰρ ἔσεσθαι τὴν τῆς θαλάττης ἀρχὴν βασιλέως. Διδασκόμενοι δὲ καί νομίζοντες αὐτοὶ μὲν ἄδικά τε ποιεῖν καὶ κακῶς βουλευέσθαι, Ἀθηναῖους δὲ δίκαιά τε λέγειν καὶ τὰ βέλτιστα αὐτοῖς παραινεῖν, ἐβοήθησαν εἰς Πλαταιάς·

Ἀγαπῶ τῇ σωτηρίᾳ ἄρκοῦμαι στή σωτηρία μου.

περιρωθῶ ἀνέχομαι.

οὔτ' ἐκείνοις δεήσειν χιλίων νεῶν οὔτε σ' ἐκείνους (τοὺς Πέρσες) θά λείψουν χίλια πλοῖα.

21. Λυσία Ἐπιτάφιος (77-79)

Τό κεφάλαιο αὐτό τοῦ Ἐπιτάφιου τοῦ Λυσία ἀνήκει στήν «παραμυθία», μέ τὴν ὁποία ὁ ρήτορας προσπαθεῖ νά κάνει λιγότερο βαρὺ τό πένθος τῶν ἀκροατῶν ἀπό τό χαμό τῶν ἡρωικῶν νεκρῶν τοῦ Κορινθιακοῦ πολέμου.

Ἀλλά γὰρ οὐκ οἶδ' ὃ τι δεῖ τοιαῦτα ὀλοφύρεσθαι· οὐ γὰρ ἔλανθάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἅπαξ ὄντες θνητοί· ὥστε τί δεῖ, ἃ πάλαι προσεδοκῶμεν πεί-

σεσθαι, ὑπὲρ τούτων νῦν ἄχθεσθαι, ἢ λίαν οὕτω βαρέως φέρειν ἐπὶ ταῖς τῆς φύσεως συμφοραῖς, ἐπισταμένους ὅτι ὁ θάνατος κοινὸς καὶ τοῖς χειρίστοις καὶ τοῖς βελτίστοις; Οὔτε γὰρ τοὺς πονηροὺς ὑπερορᾷ οὔτε τοὺς ἀγαθοὺς θαυμάζει, ἀλλ' ἴσον ἑαυτὸν παρέχει πᾶσιν. Εἰ μὲν γὰρ οἶόν τε ἦν τοῖς τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ κινδύνους διαφυγοῦσιν ἀθανάτους εἶναι τὸν λοιπὸν χρόνον, ἄξιον ἦν τοῖς ζῶσι τὸν ἅπαντα χρόνον πενθεῖν τοὺς τεθνεῶτας· νῦν δὲ ἢ τε φύσις καὶ νόσων ἤττων καὶ γήρωσ, ὃ τε δαίμων ὁ τὴν ἡμετέραν μοῖραν εἰληχῶς ἀπαραίτητος. Ὡστε προσήκει τούτους εὐδαιμονεστάτους ἡγεῖσθαι, οἵτινες ὑπὲρ μεγίστων καὶ καλλίστων κινδυνεύσαντες οὕτως τὸν βίον ἐτελεύτησαν, οὐκ ἐπιτρέψαντες περὶ αὐτῶν τῇ τύχῃ, οὐδ' ἀναμείναντες τὸν αὐτόματον θάνατον, ἀλλ' ἐκλεξάμενοι τὸν κάλλιστον. Καὶ γὰρ τοὶ ἀγήρατοι μὲν αὐτῶν αἱ μνήμαι, ζηλωταὶ δὲ ὑπὸ πάντων ἀνθρώπων αἱ τιμαί· οἱ πενθοῦνται μὲν διὰ τὴν φύσιν ὡς θνητοί, ὑμνοῦνται δὲ ὡς ἀθάνατοι διὰ τὴν ἀρετὴν.

Οὐ γὰρ ἐλανθάνομεν ἡμᾶς αὐτοὺς ἅπαξ· μιά καὶ δὲ μᾶς ξεφεύγει ὅτι...
ὀλοφύρομαι· θρηνηλογῶ.

ἢ φύσις καὶ νόσων ἤττων καὶ γήρωσ· ἢ φύση μας καταβάλλεται ἀπὸ τῆς ἀρρώστιας καὶ τὰ γερατεία.

ὁ δαίμων ὁ τὴν ἡμετέραν μοῖραν εἰληχῶς ἀπαραίτητος· ἢ μοῖρα πού εἶναι προορισμένη γιὰ τὸν καθένα μας εἶναι ἄκαμπτη.

ἐπιτρέπω περὶ τινός τινι· ἐμπιστεύομαι σέ κάποιον κάτι.

22. Λυσία Κατὰ Ἀγοράτου (1-2)

Τοὺς Ἀθηναίους στρατηγούς καὶ ταξίαρχους πού εἶχαν ἐκλεγεί μετὰ τὴν καταστροφή στὸς Αἰγὸς ποταμούς (404 π.Χ.) ὁ Ἀγόρατος τοὺς κατηγοροῦσιν ὅτι συναμοτοῦσαν ἐναντίον τοῦ ὀλιγαρχικοῦ καθεστῶτος. Ἔτσι, οἱ Τριάκοντα τύραννοι τοὺς καταδίκασαν μὲ ἀντικανονικὴ διαδικασία καὶ τοὺς θανάτωσαν μὲ κώνειο. Ἀργότερα ὁ Διονύσιος, ἀδελφὸς τοῦ ταξίαρχου Διονυσόδωρου πού εἶχε ἐκτελεστεῖ, ἐκφωνεῖ στό δικαστήριο τῆς Ἡλιαίας τὸ λόγος αὐτό τοῦ Λυσία ζητώντας τὴν παραδειγματικὴ τιμωρία τοῦ Ἀγοράτου.

Ἡ ἐνότητα πού ἀκολουθεῖ ἀποτελεῖ τὸ προοίμιο τοῦ λόγου.

Προσὴκει μὲν, ὃ ἄνδρες δικασταί, πᾶσιν ὑμῖν τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν οἱ ἀπέθανον εὖνοι ὄντες τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, προσήκει δὲ κάμοι

οὐχ ἤκιστα· κηδεστής γάρ μοι ἦν Διονυσόδωρος καὶ ἀνεψιός. τυγχάνει οὖν ἐμοὶ ἢ αὐτῇ ἔχθρα πρὸς Ἀγόρατον τουτονὶ καὶ τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ ὑπάρχουσα· ἐπραξε γὰρ οὗτος τοιαῦτα, δι' ἃ ὑπ' ἐμοῦ νυνὶ εἰκότως μισεῖται, ὑπὸ τε ὑμῶν, ἂν θεὸς θέλη, δικαίως τιμωρηθήσεται. Διονυσόδωρον γὰρ τὸν κηδεστὴν τὸν ἐμὸν καὶ ἑτέρους πολλούς, ὧν δὴ τὰ δνόματα ἀκούσασθε, ἄνδρας ὄντας ἀγαθοὺς περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον, ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἀπέκτεινε, μηνυτῆς κατ' ἐκείνων γενόμενος. Ποιήσας δὲ ταῦτα ἐμὲ μὲν ἰδίᾳ καὶ ἕκαστον τῶν προσηκόντων μεγάλα ἐζημίωσε, τὴν δὲ πόλιν κοινῇ πᾶσαν τοιούτων ἀνδρῶν ἀποστερήσας οὐ μικρά, ὡς ἐγὼ νομίζω, ἔβλαψεν. Ἐγὼ οὖν, ὃ ἄνδρες δικασταί, δίκαιον καὶ δσιον ἡγοῦμαι εἶναι καὶ ἐμοὶ καὶ ὑμῖν ἅπασι τιμωρεῖσθαι καθ' ὅσον ἕκαστος δύναται, καὶ ποιοῦσι ταῦτα νομίζω ἡμῖν καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων ἄμεινον ἂν γίνεσθαι.

Τιμωρῶ ὑπὲρ τίνος· ἐκδικοῦμαι γιὰ κάποιον.
κηδεστής· γυναικάδελφος.
ἀνεψιός· ξάδερφος.
προσήκοντες (πληρεσ οἱ προσήκοντες γένει)· συγγενεῖς.

23. Λυσία Κατὰ Ἀγοράτου (36-38)

Ὁ ρήτορας ἀναφέρεται στίς ἀντικανονικὲς συνθήκες κάτω ἀπὸ τίς ὁποῖες ἐγίνε ἡ δίκη καὶ ἡ καταδίκη σὲ θάνατο τῶν δημοκρατικῶν Ἀθηναίων στρατηγῶν καὶ ταξιάρχων.

Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐκρίνοντο, ῥαδίως ἂν ἐσφύζοντο· ἅπαντες γὰρ ἦδη ἐγνωκότες ἦτε οὗ ἦν κακοῦ ἢ πόλις, ἐν ᾧ οὐδὲν ἔτι ὠφελεῖν ἐδύνασθε· νῦν δ' εἰς τὴν βουλὴν αὐτοῦς τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα εἰσάγουσιν. Ἡ δὲ κρίσις τοιαύτη ἐγένετο, ὡς καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ ἐπίστασθε. Οἱ μὲν γὰρ τριάκοντα ἐκάθηντο ἐπὶ τῶν βάθρων, οὗ νῦν οἱ πρυτάνεις καθέζονται· δύο δὲ τράπεζαι ἐν τῷ πρόσθεν τῶν τριάκοντα ἐκείσθην· τὴν δὲ ψῆφον οὐκ εἰς καδίσκους ἀλλὰ φανεράν ἐπὶ τὰς τραπέζας ταύτας ἔδει τίθεσθαι, τὴν μὲν καθαιροῦσαν ἐπὶ τὴν ὑστέραν, ὥστε ἐκ τίνος τρόπου ἐμελλέ τις αὐτῶν σωθήσεται; ἐνὶ δὲ λόγῳ, ὅσοι εἰς τὸ βουλευτήριον ἐπὶ τῶν τριάκοντα εἰσῆλθον κριθησόμενοι, ἀπάντων θάνατος κατεγιγνώσκετο καὶ οὐ-

δενὸς ἀπεψηφίσαντο, πλὴν Ἀγοράτου τουτουί· τοῦτον δὲ ἀφεῖσαν ὡς
εδεργέτην ὄντα· ἴνα δὲ εἰδῆτε ὡς πολλοὶ ὑπὸ τούτου τεθνᾶσι, βούλομαι ὑ-
μῖν τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἀναγῶναι.

Ἐν τῷ δικαστηρίῳ· σέ κανονικό (τακτικό) δικαστήριον.
οὐ ἦν κακοῦ ἢ πόλις· σέ πόσο ἄσχημη κατάστασις βρισκόταν ἢ πόλη.
νῦν δ'· ἀλλὰ ὅμως.
εἰσάγω· καταγγέλλω.
ἐκείσθην· δυϊκὸς ἀριθμὸς.
καθαιρῶ· καταδικάζω.
θάνατος καταγινώσκεται· γίνεται καταδική σέ θάνατο.
τουτουί· (οὔτοςί, οὔτος + δεικτ. ἰ) αὐτοῦ ἐδῶ.

24. Λυσία Κατὰ Ἀγοράτου (74-76)

*Στούς φονεῖς τοῦ Φρυνίχου, ὁ ὁποῖος μαζί μέ ἄλλους ἐγκατέστησε στήν
Ἀθήνα τήν ἀρχή τῶν Τετρακοσίων (τό 411 π.Χ.), οἱ Ἀθηναῖοι μέ ψήφισμα
ἔδωσαν τό δικαίωμα τοῦ Ἀθηναίου πολίτη. Ὁ Ἀγόρατος, πού ἦταν πρίν
δοῦλος, παρουσιάστηκε κι αὐτός ὡς φονεάς κι ἔτσι ἔγινε Ἀθηναῖος πολί-
της. Στό περιστατικό αὐτό ἀναφέρεται τό ἐπόμενο ἀπόσπασμα.*

Πότερον οὖν δοκοῦσιν ὑμῖν οἱ τριάκοντα καί ἡ βουλή ἢ τότε βου-
λεύουσα, οἱ αὐτοὶ ἦσαν ἅπαντες τῶν τετρακοσίων τῶν φυγόντων, ἀφεῖναι
ἂν λαβόντες τὸν Φρυνίχον ἀποκτείναντα, ἢ τιμωρήσασθαι ὑπὲρ Φρυνί-
χου καί τῆς φυγῆς ἧς αὐτοὶ ἔφυγον; Ἐγὼ μὲν οἶμαι τιμωρεῖσθαι ἂν. Εἰ
μὲν οὖν μὴ ἀποκτείνας προσποιεῖται, ὡς ἐγὼ φημι, ἀδικεῖ· εἰ δὲ ἀμφισβη-
τεῖς καί φησὶ Φρυνίχον ἀποκτεῖναι, δῆλον ὅτι μείζω τὸν δῆμον τὸν Ἀθη-
ναίων κακὰ ποιήσας τὴν ὑπὲρ Φρυνίχου αἰτίαν πρὸς τοὺς τριάκοντα ἀπε-
λύσω· οὐδέποτε γὰρ πείσεις οὐδένα ἀνθρώπων ὡς Φρυνίχον ἀποκτείνας
ἀφείθης ἂν ὑπὸ τῶν τριάκοντα, εἰ μὴ μεγάλα τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων
καὶ ἀνήκεστα κακὰ εἰργάσω. Ἐὰν μὲν οὖν φάσκη Φρυνίχον ἀποκτεῖναι,
τούτων μέμνησθε καὶ τοῦτον τιμωρεῖσθε ἂν ὃν ἐποίησεν· ἐὰν δ' οὐ φά-
σκη, ἔρεσθε αὐτὸν δι' ὃ τι φησὶν Ἀθηναῖος ποιηθῆναι. Ἐὰν δὲ μὴ ἔχη ἀ-
ποδείξει, τιμωρεῖσθε αὐτὸν ὅτι καὶ ἐδίκαζε καὶ ἠκκλησίαζε καὶ ἐσυκοφάν-
τει πολλοὺς ὡς Ἀθηναῖος τοῦνομα ἐπιγραφόμενος.

Πότερον οὖν δοκοῦσιν ὑμῖν ἄν τι νομίζετε λοιπόν εἴσεσθε ἀπὸ τὰ δύο.
οἱ φυγόντες ὅτι ἐξόριστοι.
εἰ...μη ἀποκτείναντες προσποιεῖται ἄν, ἐνῶ δὲ σκότωσε, προσποιεῖται τὸ φονιά.
τὴν ὑπέρ... ἀπελεύσω ἵνα συχώρησαν οἱ Τριάκοντα γιὰ τὸ φόνον τοῦ Φρ.
ἀφείθης (ἀφίεμαι) ἀθωώθηκες.
ἀνήκεστος (ἀ-στερ., + ἀκέομαι) ἀθεράπευτος.
ἔρσεθε τοῦ ἐρωτῶ
ἐκκλησιάζω παίρνω μέρος στὴ συνέλευση τοῦ λαοῦ.
ὡς Ἀθηναῖος τοῦνομα ἐπιγραφόμενος προσθέτοντας στὸ ὄνομά του τὸν τί-
τλο τοῦ Ἀθηναίου πολίτη.

25. Λυσία Κατὰ Ἀγοράτου (92-93)

Ὁ ρήτορας συνοψίζει τοὺς λόγους γιὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ καταδικαστεῖ ὁ Ἀγόρατος γιὰ τὸ φόνον τῶν στρατηγῶν καὶ ταξιάρχων.

Προσῆκει δ' ὑμῖν, ὧ ἄνδρες δικασταί, ἅπασι τιμωρεῖν ὑπὲρ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ὁμοίως ὡσπερ ἡμῶν ἐνὶ ἐκάστω. Ἀποθνήσκοντες γὰρ ὑμῖν ἐπέσκηψαν καὶ ἡμῖν καὶ τοῖς φίλοις ἅπασι τιμωρεῖν ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν Ἀγόρατον τουτονὶ ὡς φονεὰ ὄντα, καὶ κακῶς ποιεῖν καθ' ὅσον ἂν ἐμβραχυ ἕκαστος δύνηται. Εἰ τοῖνυν τι ἐκείνοι ἀγαθὸν τὴν πόλιν ἢ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον φανεροὶ εἰσι πεποιηκότες, ἃ καὶ αὐτοὶ ὑμεῖς ὁμολογεῖτε, ἀνάγκη ὑμᾶς εἶσθαι πάντας ἐκείνοις φίλους καὶ ἐπιτηδεῖους εἶναι, ὥστε οὐδὲν μᾶλλον ἡμῖν ἢ καὶ ὑμῶν ἐνὶ ἐκάστω ἐπέσκηψαν. Οὐδὲ οὐτε δσιον οὐτε νόμιμον ὑμῖν εἶσθαι ἀνεῖναι Ἀγόρατον τουτονὶ. Ὑμεῖς τοῖνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νυνὶ δὴ, ἐπεὶ ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ἐν ᾧ ἐκείνοι ἀπέθνησκον, οὐχ οἷοί τε ἦσθε ἐκείνοις ἐπαρκέσαι διὰ τὰ πράγματα τὰ περιεστηκότα, νυνὶ, ἐν ᾧ δύνασθε, τιμωρήσατε τὸν ἐκείνων φονεὰ. Ἐνθυμεῖσθε δ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ πάντων ἔργον σχετιώτατον ἐργάσησθε. Εἰ γὰρ ἀποψηφιεῖσθε Ἀγοράτου τουτονὶ, οὐ μόνον τοῦτο διαπράττεσθε, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν, οὓς ὁμολογεῖτε ὑμῖν εὖνους εἶναι, ἅμα τῇ αὐτῇ ψήφῳ ταύτῃ θάνατον καταψηφίξεσθε.

Τιμωρῶ ὑπὲρ τινός ἑκδικοῦμαι γιὰ κάποιον.
ὡσπερ ἡμῶν ἐνὶ ἐκάστω ὅπως ἀκριβῶς πρέπει γιὰ τὸν καθένα ἀπὸ μᾶς (τοὺς συγγενεῖς).
ἐπισκίπτω ἐξορκίζω.

ἔμβραχου (ἐν + βραχύς) ἔστω καὶ λίγο.
ἐπιτήδαιοι ἄσχετοι.
ἡμῖν σ' ἐμᾶς τοὺς συγγενεῖς.
ἀνίημι ἄθωῶνω.
ἐπαρκῶ τινι ὑπερασπίζω κάποιον.
διὰ τὰ πράγματα τὰ περιεστηκότα ἔξαιτίας τῆς πολιτικῆς κατάστασης.
σχέτλιος ἄθλιος.

26. Λυσία Κατὰ Ἀλκιβιάδου λιποταξίου (16-17)

Τό 395 π.Χ. οἱ Ἀθηναῖοι ἔστειλαν στρατιωτικὴ βοήθεια στὴν Ἀλίαρτο, γιὰ νὰ ἐνισχύσουν τοὺς συμμάχους τοὺς Θηβαίους στὸν πόλεμο ἐναντίον τῶν Σπαρτιατῶν. Κατὰ τὴν ἐκστρατεία ἐκεῖνη ὁ Ἀλκιβιάδης, γιός τοῦ γνωστοῦ πολιτικοῦ, ἐνῶ ἀνῆκε στό πεζικό, ἐξεστράτευσε ἀνθαιρέτα μέ τό σῶμα τῶν ἰπέων, χωρίς νά ὑποστεῖ τή νόμιμη δοκιμασία. Στό λόγο αὐτό τοῦ Λυσία ὁ Ἀλκιβιάδης κατηγορεῖται γιά λιποταξία.

Ἦγοῦμαι δέ, ὦ ἄνδρες δικασταί, περὶ μὲν τοῦ νόμου καὶ αὐτοῦ τοῦ πράγματος οὐχ ἔξιν αὐτοὺς ὃ τι λέξουσιν· ἀναβαίνοντες δ' ὑμᾶς ἐξαιτήσονται καὶ ἀντιβολήσουσιν, οὐκ ἀξιοῦντες τοῦ Ἀλκιβιάδου ὑέος τοσαύτην δειλίαν καταγῶναι, ὡς ἐκεῖνον πολλῶν ἀγαθῶν ἀλλ' οὐχὶ πολλῶν κακῶν αἴτιον γεγενημένον· ὃν εἰ τηλικούτον ὄντα ἀπεκτείνετε, ὅτε πρῶτον εἰς ὑμᾶς ἐλάβετε ἐξαμαρτάνοντα, οὐκ ἂν ἐγένοντο συμφοραὶ τοσαῦται τῇ πόλει. Δεινὸν δέ μοι δοκεῖ, ὦ ἄνδρες δικασταί, εἶναι, εἰ αὐτοῦ μὲν ἐκείνου θάνατον κατέγνωτε, τοῦ δὲ ὑέος ἀδικοῦντος δι' ἐκεῖνον ἀποψηφιεῖσθε, ὃς αὐτὸς μὲν οὐκ ἐτόλμα μεθ' ὑμῶν μάχεσθαι, ὃ δὲ πατὴρ αὐτοῦ μετὰ τῶν πολεμίων ἤξιον στρατεύεσθαι. Καὶ ὅτε μὲν παῖς ὢν οὐπω δῆλος ἦν ὀποῖός τις ἔσται, διὰ τὰ τοῦ πατρὸς ἀμαρτήματα ὀλίγου τοῖς ἔνδεκα παρεδόθη· ἐπειδὴ δὲ πρὸς τοῖς ἐκείνῳ πεπραγμένοις ἐπίστασθε καὶ τὴν τούτου πονηρίαν, διὰ τὸν πατέρα ἐλεεῖν αὐτὸν ἀξιώσετε;

Αὐτὸ τὸ πρᾶγμα ἢ ἴδια ἢ ὑπόθεση (τῆς λιποταξίας).

ἀναβαίνω ἄνεβαινω στό βῆμα.

ἐξαιτοῦμαι καὶ ἀντιβολῶ παρακαλῶ καὶ ἰκετεύω.

ὄν...ἀπεκτείνετε τὸν ὅποιο (δηλ. τὸν πατέρα Ἀλκ.) ἂν τὸν σκοτώνετε (στὴν ἡλικία αὐτῆ τοῦ γιοῦ του).

ὀλίγου τοῖς ἔνδεκα παρεδόθη ἄπαρ λίγο νά παραδοθεῖ στοὺς ἔνδεκα (οἱ ἐπὶ πτες γιὰ τίς ποινικὲς ἀποφάσεις) γιὰ νά ἐκτελεστεῖ.

27. Λυσία Κατὰ Ἐργοκλέους (1-3)

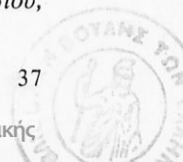
Προοίμιο ενός λόγου πού σκοπό εἶχε τήν καταδίκη τοῦ Ἐργοκλή, Ἀθηναίου πολιτικοῦ πού ἄσκησε μέ ἰδιοτέλεια τά καθήκοντα τοῦ στρατηγοῦ στόν Ἑλλησποντο καί τή Μ. Ἀσία, κατά τήν ἐποχή πού ἀκολούθησε τήν ἀποκατάσταση τῆς δημοκρατίας στήν Ἀθήνα, ὅστερα ἀπό τήν ἀνατροπή τῶν Τριάκοντα τυράννων.

Τά μέν κατηγορημένα οὕτως ἐστί πολλά καί δεινά, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥστε οὐκ ἂν μοι δοκεῖ δύνασθαι Ἐργοκλής ὑπέρ ἑνός ἐκάστου τῶν πεπραγμένων αὐτῷ πολλάκις ἀποθανῶν δοῦναι δίκην ἀξίαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει. Καί γάρ πόλεις προδεδωκῶς φαίνεται, καί προξένους καί πολίτας ὑμετέρους ἠδικηκῶς, καί ἐκ πένητος ἐκ τῶν ὑμετέρων πλούσιος γεγενημένος. Καίτοι πῶς αὐτοῖς χρῆ συγγνώμην ἔχειν, ὅταν ὄρατε τὰς μέν ναῦς, ὧν ἦρχον οὗτοι, δι' ἀπορίαν χρημάτων καταλυομένας καί ἐκ πολλῶν ὀλίγας γιγνομένας, τούτους δέ πένητας καί ἀπόρους ἐκπλεύσαντας οὕτως ταχέως πλείστην τῶν πολιτῶν οὐσίαν κεκτημένους; Ὑμέτερον τοίνυν ἔργον ἐστίν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις ὀργίζεσθαι· καί γάρ δὴ δεινὸν ἂν εἶη, εἰ νῦν μέν οὕτως αὐτοὶ πιεζόμενοι ταῖς εἰσφοραῖς συγγνώμην τοῖς κλέπτουσι καί τοῖς δωροδοκοῦσιν ἔχοιτε, ἐν δὲ τῷ τέως χρόνῳ, καί τῶν οἰκῶν τῶν ὑμετέρων μεγάλων ὄντων καί τῶν δημοσίων προσόδων μεγάλων οὐσῶν, θανάτῳ ἐκολάζετε τοὺς τῶν ὑμετέρων ἐπιθυμοῦντας.

Πολλάκις ἀποθανῶν· καί πολλές φορές ἂν καταδικαστεῖ σέ θάνατο.
καταλύομαι· καταστρέφομαι.
οὕτως αὐτοὶ πιεζόμενοι ταῖς εἰσφοραῖς· ἐνῶ τόσο πιεζόσαστε σεῖς οἱ ἴδιοι ἀπό
τούς κρατικούς φόρους.
δωροδοκῶ· (δωροδόκος, δῶρον + δέχομαι) δέχομαι δῶρα, δωροδοκοῦμαι.

28. Λυσίας Ὀλυμπικὸς (1-3)

Τό προοίμιο ἀπό τὸ λόγο πού ἐκφώνησε ὁ Λυσίας στοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες τοῦ 388 π.Χ., γιά νά ξεσηκώσει τοὺς Ἕλληνας, ὥστε ἐνωμένοι νά ἀντιμετωπίσουν τήν ἀλαζονεία τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Διονύσιου,

πού μέ προκλητική μεγαλοπρέπεια θέλησε νά προκαλέσει τό θαυμασμό τῶν Ἑλλήνων στήν Ὀλυμπία.

Ἄλλων τε πολλῶν καί καλῶν ἔργων ἕνεκα, ὧ ἄνδρες, ἄξιον Ἡρακλέους μεμνησθαι, καί ὅτι τόνδε τὸν ἀγῶνα πρῶτος συνήγειρε δι' εὐνοίαν τῆς Ἑλλάδος. Ἐν μὲν γάρ τῷ τέως χρόνῳ ἀλλοτριῶς αἱ πόλεις πρὸς ἀλλήλας διέκειντο· ἐπειδὴ δὲ ἐκεῖνος τοὺς τυράννους ἔπαυσε καὶ τοὺς ὑβρίζοντας ἐκώλυσεν, ἀγῶνα μὲν σωμάτων ἐποίησε, φιλοτιμίαν δὲ πλούτου, γνώμης δ' ἐπίδειξιν ἐν τῷ καλλίστῳ τόπῳ τῆς Ἑλλάδος, ἵνα τούτων ἀπάντων ἕνεκα εἰς τὸ αὐτὸ συνέλθωμεν, τὰ μὲν ὀψόμενοι, τὰ δ' ἀκουσόμενοι· ἠγήσατο γάρ τὸν ἐνθάδε σύλλογον ἀρχὴν γενήσεσθαι τοῖς Ἑλλησι τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλίας. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ταῦθ' ὑφηγήσατο, ἐγὼ δὲ ἦκω οὐ μικρολογησόμενος οὐδὲ περὶ τῶν ὀνομάτων μαχούμενος. Ἡγοῦμαι γὰρ ταῦτα ἔργα μὲν εἶναι σοφιστῶν λίαν ἀχρήστων καὶ σφόδρα βίου δεομένων, ἀνδρὸς δὲ ἀγαθοῦ καὶ πολίτου πολλοῦ ἀξίου περὶ τῶν μεγίστων συμβουλευεῖν, ὁρῶν οὕτως αἰσχυρῶς διακειμένην τὴν Ἑλλάδα, καὶ πολλὰ μὲν αὐτῆς ὄντα ὑπὸ τῷ βαρβάρῳ, πολλὰς δὲ πόλεις ὑπὸ τυράννων ἀναστάτους γεγενημένας.

Τόνδε τὸν ἀγῶνα πρῶτος συνήγειρε δι' εὐνοίαν τῆς Ἑλλάδος· αὐτὸν ἐδῶ τὸν ἀγῶνα τὸν συνέστησε πρῶτος ἀπὸ ἀγάπῃ στήν Ἑλλάδα.

ἀλλοτριῶς· ἐχθρικά.

φιλοτιμία πλούτου· ἄμιλλα πλούτου.

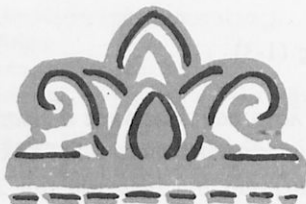
γνώμη· πνεῦμα, σοφία.

ὑφηγοῦμαι· ὑποδεικνύω.

μικρολογοῦμαι· ἀσχολοῦμαι μὲ λεπτομέρειες.

περὶ τῶν ὀνομάτων μάχομαι· παίζω μὲ τίς λέξεις.

σφόδρα βίου δεομένων· πού δέν ἔχουν στόν ἥλιο μοίρα.

29. Λυσία Ὀλυμπικός (7-8)

Τό τελευταῖο μέρος τοῦ προοιμίου τοῦ Ὀλυμπικοῦ.

Θαυμάζω δὲ Λακεδαιμονίους πάντων μάλιστα, τίνοι ποτὲ γνώμη χρώμενοι καινομένην τὴν Ἑλλάδα περιορῶσιν, ἡγεμόνες ὄντες τῶν Ἑλλήνων οὐκ ἀδίκως καὶ διὰ τὴν ἔμφυτον ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν περὶ τὸν πόλεμον ἐπιστήμην, μόνοι δὲ οἰκοῦντες ἀπόρθητοι καὶ ἀτειχιστοὶ καὶ ἀστασίαστοι καὶ ἀήττητοι καὶ τρόποις αἰεὶ τοῖς αὐτοῖς χρώμενοι· ὧν ἕνεκα ἐλπίς ἀθάνατον τὴν ἐλευθερίαν αὐτοὺς κεκτῆσθαι, καὶ ἐν τοῖς παρεληλυθόσι κινδύνοις σωτῆρας γενομένους τῆς Ἑλλάδος περὶ τῶν μελλόντων προορᾶσθαι. Οὐ τοίνυν ὁ ἐπιῶν καιρὸς τοῦ παρόντος βελτίων· οὐ γὰρ ἀλλοτρίας δεῖ τὰς τῶν ἀπολωλότων συμφοράς νομίζειν ἀλλ' οἰκείας, οὐδ' ἀναμεῖναι, ἕως ἂν ἐπ' αὐτοὺς ἡμᾶς αἱ δυνάμεις ἀμφοτέρων ἔλθωσιν, ἀλλ' ἕως ἔτι ἔξεστι, τὴν τούτων ὕβριν κωλύσαι. Τίς γὰρ οὐκ ἂν ἀγανακτήσει ἐν ὄρων ἐν τῷ πρὸς ἀλλήλους πολέμῳ μεγάλους αὐτοὺς γεγενημένους; Ὡν οὐ μόνον αἰσχρῶν ὄντων ἀλλὰ καὶ δεινῶν, τοῖς μὲν μεγάλα ἡμαρτηκόσιν ἔξουσία γεγένηται τῶν πεπραγμένων, τοῖς δὲ Ἑλλήσιν οὐδεμία αὐτῶν τιμωρία...

Καίνομαι· χάνομαι (ἄλλη γραφή: καιομένην).

ὁ ἐπιῶν καιρὸς· τὸ μέλλον.

ἀμφοτέρων· δηλ. τοῦ Πέρση βασιλεῦς καὶ τοῦ τυράννου τῶν Συρακουσῶν Διονυσίου.

ἐν τῷ πρὸς ἀλλήλους πολέμῳ· ἕνεκα τοῦ πολέμου ἀναμεταξύμας.

ἔξουσία γεγένηται τῶν πεπραγμένων· τοὺς δόθηκε ἢ εὐκαιρία γιὰ ὅσα ἔκαναν.

30. Λυσία Περὶ τῆς Πολιτείας (9-11)

Παρατίθεται τὸ τελευταῖο κεφάλαιο ἀπὸ τὸν παραπάνω λόγο τοῦ Λυσίου πού μόνον τὸ πρῶτο μέρος του σώζεται. Ὁ λόγος αὐτὸς εἶχε σκοπὸ νὰ καταψηφιστεῖ ἡ πρόταση ἐνός πολιτικοῦ νὰ μεταβληθεῖ τὸ δημοκρατικὸ πολίτευμα τῆς Ἀθήνας, ὥστε νὰ γίνῃ πιὸ ἀρεστὸ στοὺς ἰσχυροὺς τότε Λακεδαιμόνιους. Ἡ ἀντίδραση καὶ ὄχι ἡ ὑποταγὴ στίς βουλήσεις τῶν Σπαρτιατῶν θὰ φέρει τὴ σωτηρία στὴν πόλιν.

Εἶχομεν δέ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἡμεῖς ταύτην τὴν γνώμην, ὅτε τῶν Ἑλλήνων ἤρχομεν, καὶ ἔδοκοῦμεν καλῶς βουλευέσθαι περιορῶντες μὲν τὴν χώραν τεμνομένην, οὐ νομίζοντες δὲ χρῆναι περὶ αὐτῆς διαμάχεσθαι· ἄξιον γὰρ ἦν ὀλίγων ἀμελοῦντας πολλῶν ἀγαθῶν φείσασθαι. Νῦν δέ, ἐπεὶ ἐκείνων μὲν ἀπάντων μάχη ἐστερημέθα, ἡ δὲ πατρίς ἡμῖν λέλειπται, ἴσμεν ὅτι ὁ κίνδυνος οὗτος μόνος ἔχει τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας. Ἀλλὰ γὰρ χρὴ ἀναμνησθέντας ὅτι ἤδη καὶ ἑτέροις ἀδικουμένοις βοηθήσαντες ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ πολλὰ τρόπαια τῶν πολεμίων ἐστήσαμεν, ἄνδρας ἀγαθοὺς περὶ τῆς πατρίδος καὶ ἡμῶν αὐτῶν γίνεσθαι, πιστεύοντας μὲν τοῖς θεοῖς ἐλπίζοντας δὲ ἔτι τὸ δίκαιον μετὰ τῶν ἀδικουμένων ἔσεσθαι. Δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ, ὅτε μὲν ἐφεύγομεν, ἐμαχόμεθα Λακεδαιμονίοις ἵνα κατέλθωμεν, κατελθόντες δὲ φευξόμεθα ἵνα μὴ μάχωμεθα. Οὐκ οὖν αἰσχρὸν εἰ εἰς τοῦτο κακίας ἤξομεν, ὥστε οἱ μὲν πρόγονοι καὶ ὑπὲρ τῆς τῶν ἄλλων ἐλευθερίας διεκινδύνεον, ὑμεῖς δὲ οὐδὲ ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας αὐτῶν τολμᾶτε πολεμεῖν;

Τέμνομαι ἄλεηλατῶ.

φείδομαι ἄφροντίζω, σώζω.

ὅτε ἐφεύγομεν ἄδταν ἡμασσε ἐξόριστοι.

κατέρχομαι ἄεπαναπατριζομαι.

31. Λυσία Ἐπὲρ Καλλίου ἱεροσυλίας ἀπολογία (1-3)

Πρόκειται γιὰ λόγο – τὸ τέλος του δὲ σώθηκε – ποῦ ἐκφωνεῖται στό ἡλιαστικό δικαστήριο ἀπὸ τὸ συνηγόρο ἐνός Καλλία, κατηγορούμενου γιὰ ἱεροσυλία.

Εἰ μὲν περὶ ἄλλου τινὸς ἢ τοῦ σώματος, ὧ ἄνδρες δικασταί, Καλλίας ἠγωνίζετο, ἐξήρκει ἂν μοι καὶ τὰ παρὰ τῶν ἄλλων εἰρημένα· νῦν δὲ μοι δοκεῖ αἰσχρὸν εἶναι, ἰκετεύοντος καὶ δεομένου, καὶ φίλου ὄντος καὶ ἐμοὶ καὶ ἔως ἕξῃ τῷ πατρί, καὶ πολλῶν συμβολαίων ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους γεγενημένων, μὴ βοηθῆσαι Καλλία τὰ δίκαια, ὅπως ἂν δύνωμαι. Ἐνόμιζον μὲν οὖν οὕτως μετοικεῖν αὐτὸν ἐν ταύτῃ τῇ πόλει, ὥστε πολὺ πρότερον ἀγαθοῦ τινος τεύξεσθαι παρ' ὑμῶν ἢ ἐπὶ τοιαύταις αἰτίαις εἰς τοσοῦτον κίνδυνον καταστήσεσθαι· νῦν δὲ οἱ ἐπιβουλευόντες οὐχ ἤττον ἐπικίνδυνον

ποιοῦσι τὸν βίον τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν ἢ τοῖς πολλῶν κακῶν αἰτίοις οὖ-
σιν. Ὑμᾶς δὲ ἄξιον μὴ τοὺς μὲν τῶν θεραπόντων λόγους πιστοὺς νομί-
ζειν, τοὺς δὲ τούτων ἀπίστους, ἐνθυμουμένους ὅτι Καλλιὰ μὲν οὐδεὶς πώ-
ποτε οὐτ' ἰδιώτης ἐνεκάλεσεν οὔτε ἄρχων, οἰκῶν δ' ἐν ταύτῃ τῇ πόλει
πολλὰ μὲν ἀγαθὰ ὑμᾶς ἐποίησεν, οὐδεμίαν δὲ σχῶν αἰτίαν εἰς τοῦτο τῆς
ἡλικίας ἀφῖκται, οὗτοι δὲ ἐν ἄπαντι τῷ βίῳ μεγάλα ἡμαρτηκότες καὶ πολ-
λῶν κακῶν πεπειραμένοι, ὥσπερ ἀγαθοῦ τινος αἰτίοι γεγεννημένοι περὶ ἐ-
λευθερίας νυνὶ ποιοῦνται τοὺς λόγους.

Περὶ ἄλλου τινός ἢ τοῦ σώματος· γιὰ ὅτιδῆποτε ἄλλο καὶ ὄχι γιὰ τὴ ζωὴ του.
συμβόλαια· συνεταιριστικὲς ἐπιχειρήσεις.
τούτων· τοῦ Καλλιὰ καὶ τοῦ συνηγόρου του.
θεράπων· ὑπηρετῆς.
ἐγκαλῶ Καλλιὰ· καταγγέλλω τὸν Κ.
ἔχω αἰτίαν· κατηγοροῦμαι.

32. Ξενοφῶντα Ἀπολογία Σωκράτους (22-23)

Στὴν Ἀπολογία Σωκράτους ὁ Ξενοφῶν ὑπερασπίζεται τὸ δάσκαλό του
ἀπὸ τῆς ἐναντίου του κατηγορίας πού ὀδήγησαν στὴν καταδίκη καὶ τὴ θανά-
τωσή του. Στό χωρίο ἀναφέρει στοιχεῖα πού καταξιώνουν τὴν ὑπέροχη προ-
σωπικότητα τοῦ Σωκράτη.

Ἐρρήθη μὲν δῆλον ὅτι τούτων πλείω ὑπὸ τε αὐτοῦ καὶ τῶν συναγο-
ρευόντων φίλων αὐτῷ. Ἄλλ' ἐγὼ οὐ τὰ πάντα εἰπεῖν τὰ ἐκ τῆς δίκης ἐ-
σπούδασα, ἀλλ' ἤρκεσέ μοι δηλῶσαι ὅτι Σωκράτης τὸ μὲν μῆτε περὶ
θεοῦς ἀσεβῆσαι μῆτε περὶ ἀνθρώπων ἀδικος φανῆναι περὶ παντὸς ἐποιεῖ-
το· τὸ δὲ μὴ ἀποθανεῖν οὐκ ᾔφεται λιπαρητέον εἶναι, ἀλλὰ καὶ καιρὸν ἤδη
ἐνόμιζεν ἑαυτῷ τελευτᾶν, ὅτι δὲ οὕτως ἐγίγνωσκε καταδηλότερον ἐγένε-
το, ἐπειδὴ καὶ ἡ δίκη κατεψηφίσθη. Πρῶτον μὲν γὰρ κελευόμενος ὑποτι-
μᾶσθαι οὔτε αὐτὸς ὑπετιμῆσατο οὔτε τοὺς φίλους εἶασεν, ἀλλὰ καὶ ἔλεγεν
ὅτι τὸ ὑποτιμᾶσθαι ὁμολογοῦντος εἴη ἀδικεῖν. Ἐπειτα τῶν ἐταίρων ἐκκλέ-
ψαι βουλομένων αὐτὸν οὐκ ἐφείπετο, ἀλλὰ καὶ ἐπισκῶψαι ἐδόκει ἐρόμε-
νος εἰ που εἶδειέν τι χωρίον ἔξω τῆς Ἀττικῆς ἔνθα οὐ προσβατὸν θανάτῳ.

Σπουδάξω· θέτω σκοπό.

κυαμευτός· ἐκλεγόμενος μέ κληρο.
τέκτων· ξυλουργός.
ἐπαίρω· ξεσηκώνω (τά μυαλά)· παράγ. ἔπαρση.
χαρίζομαι· εὐεργετοῦμαι.
ἄνευ γνώμης· χωρίς φρόνηση.

34. Ξενοφώντα Ἀπομνημονεύματα (Γ, 7, 1-3)

Στό τρίτο βιβλίο τῶν Ἀπομνημονευμάτων ὁ Ξενοφῶν ἀφηγεῖται συζητήσεις τοῦ Σωκράτη μέ πολίτες πού κατεῖχαν ἢ διεκδικοῦσαν νά καταλάβουν ἀξιώματα στήν πόλη. Μέ τή διαλεκτική του τέχνη τούς ὀδηγοῦσε νά ἰδοῦν τήν οὐσία τῶν ἀξιωματῶν, τήν εὐθύνη πού αὐτά συνεπάγονται γιά δσους τά διαχειρίζονται, τόν καλύτερο δυνατό τρόπο γιά τήν ἐνάσκηση τῶν λειτουργημάτων αὐτῶν. Ἄλλοτε ἦταν δηκτικός καί ἀποτρεπτικός, ἄλλοτε – ἂν ὁ συνομιλητής του ἦταν ἀξιόλογος – ἐνθαρρυντικός, ὅπως στήν παρακάτω περίπτωση, γιά τό καλό τοῦ συνόλου.

Χαρμίδην δέ τόν Γλαῦκωνος ὄρων ἀξιόλογον μέν ἄνδρα ὄντα καί πολλῶ δυνατώτερον τῶν τὰ πολιτικά τότε πραττόντων, ὀκνοῦντα δέ προσίεναι τῷ δήμῳ καί τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ἐπιμελεῖσθαι, Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Χαρμίδη, εἰ τις, ἱκανός ὢν τούς στεφανίτας ἀγῶνας νικᾷ καί διὰ τοῦτο αὐτός τε τιμᾶσθαι καί τήν πατρίδα ἐν τῇ Ἑλλάδι εὐδοκιμωτέραν ποιεῖν, μὴ θέλοι ἀγωνίζεσθαι, ποῖόν τινα τοῦτον νομίζεις ἂν τόν ἄνδρα εἶναι; Δῆλον ὅτι, ἔφη, μαλακόν τε καί δειλόν. Εἰ δέ τις, ἔφη, δυνατός ὢν τῶν τῆς πόλεως πραγμάτων ἐπιμελόμενος τήν τε πόλιν ἀξεν καί αὐτός διὰ τοῦτο τιμᾶσθαι, ὀκνοίη δὲ τοῦτο πράττειν, οὐκ ἂν εἰκότως δειλός νομίζοιτο; ἴσως, ἔφη· ἀτάρ πρὸς τί με ταῦτ' ἐρωτᾷς; Ὅτι, ἔφη, οἶμαι σε δυνατὸν ὄντα ὀκνεῖν ἐπιμελεῖσθαι, καί ταῦτα ὧν ἀνάγκη σοι μετέχειν πολίτη γε ὄντι. Τήν δέ ἐμὴν δύναμιν, ἔφη ὁ Χαρμίδης, ἐν ποίῳ ἔργῳ καταμαθῶν ταῦτά μου καταγιγνώσκεις; Ἐν ταῖς συνουσίαις, ἔφη, αἷς σύνει τοῖς τὰ τῆς πόλεως πράττουσι· καί γάρ ὅταν τι ἀνακοινῶνται σοι, ὄρω σε καλῶς συμβουλευόντα, καί ὅταν τι ἀμαρτάνωσιν, ὀρθῶς ἐπιτιμῶντα.

Ὀκνῶ· διστάζω.
στεφανίτης ἀγών· τό ἀγώνισμα πού εἶχε βραβεῖο στεφάνι (ἐλιᾶς, κισσοῦ κ.ἄ.).
μαλακός· μαλθακός, ἀσκληραγώγητος.

ἀτάρ· ἀλλά.

συνουσία· (ἀπό τό συνοῦσα, μτχ. τοῦ σύνειμι) συναναστροφή.

35. Ξενοφώντα Ἀπομνημονεύματα (Γ, 9, 1-3)

Προσφιλέστατο θέμα στίς συζητήσεις τοῦ Σωκράτη ἦταν οἱ ἐννοιολογικές ἀναλύσεις καί ἡ προσπάθεια ὀρισμοῦ ἐννοιῶν· τέτοια φαίνεται στό πρῶτο ἀντίκρισμα καί ἡ παρακάτω συζήτηση, ἡ ὁποία διαφοροποιεῖται ὡστόσο ριζικά γιατί τό ἐρώτημα εἶναι: ἡ ἀνδρεία εἶναι διδακτὴ ἢ ὄχι; Τοῦτο ὁμως ὁδηγεῖ στό γενικότερο πρόβλημα, πού βρισκόταν στό ἐπίκεντρο τῶν φιλοσοφικῶν συζητήσεων τόν 5ο αἰῶνα στήν Ἀθήνα, ἂν ἡ ἀρετὴ εἶναι κληρονομικὴ ἢ ἐπίκτητη.

Πάλιν δὲ ἐρωτώμενος ἡ ἀνδρεία πότερον εἶη διδακτὸν ἢ φυσικόν, Οἶμαι μὲν, ἔφη, ὥσπερ σῶμα σώματος ἰσχυρότερον πρὸς τοὺς πόνους φύεται, οὕτω καὶ ψυχὴν ψυχῆς ἐρωμενεστέραν πρὸς τὰ δεινὰ φύσει γίνεσθαι· ὁρῶ γάρ ἐν τοῖς αὐτοῖς νόμοις τε καὶ ἔθεισι τρεφομένους πολὺ διαφέροντας ἀλλήλων τόλμη. Νομίζω μέντοι πᾶσαν φύσιν μαθήσει καὶ μελέτη πρὸν ἀνδρείαν ἀῤεσθαι· δῆλον μὲν γάρ ὅτι Σκύθαι καὶ Θραῖκες οὐκ ἂν τολμήσειαν ἀσπίδας καὶ δόρατα λαβόντες Λακεδαιμονίοις διαμάχεσθαι· φανερόν δ' ὅτι Λακεδαιμόνιοι οὐτ' ἂν Θραξὶ πέλταις καὶ ἀκοντίοις οὐτε Σκύθαις τόξοις ἐθέλοιεν ἂν διαγωνίζεσθαι. Ὅρῶ δ' ἔγωγε καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πάντων ὁμοίως καὶ φύσει διαφέροντας ἀλλήλων τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπιμελεία πολὺ ἐπιδιδόντας. ἐκ δὲ τούτων δῆλόν ἐστιν ὅτι πάντας χρὴ καὶ τοὺς εὐφυστέρους καὶ τοὺς ἀμβλυτέρους τὴν φύσιν, ἐν οἷς ἂν ἀξιόλογοι βούλωνται γενέσθαι, ταῦτα καὶ μανθάνειν καὶ μελετᾶν.

Μελέτη· ἄσκηση, μελετῶ· ἀσκοῦμαι.

πέλτη· (μικρὴ ἑλαφριά) ἀσπίδα.

ἀμβλύτεροι· ἀφυστέροι, λιγότερο ἔξυπνοι.

36. Ξενοφώντα Ἀπομνημονεύματα (Δ, 1, 3-4)

Ὁ Σωκράτης δὲν ἄφηνε εὐκαιρία συνομιλίας μέ συμπολίτες του, γιά νά τούς ἀπαλλάξει ἀπό ἐσφαλμένες γνώμες καί ἀντιλήψεις. Ὁ Ξενοφῶν στό τέταρτο βιβλίο τῶν Ἀπομνημονευμάτων παραθέτει συζητήσεις τοῦ Σωκράτη μέ ἀλαζονικούς ἀνθρώπους, πού καυχόνταν γιά τήν εὐφυΐα, τά πλούτη, τή μόρφωσή τους κτλ., γιά νά ἀποδείξει πόσο ἀστήρικτη ἦταν ἡ ἔπαρσή τους.

Οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἐπὶ πάντα ἤει, ἀλλὰ τοὺς μὲν οἰομένους φύσει ἀγαθοὺς εἶναι, μαθήσεως δὲ καταφρονούντας ἐδίδασκεν ὅτι αἱ ἄριστα δοκοῦσαι εἶναι φύσεις μάλιστα παιδείας δέονται, ἐπιδεικνύων τῶν τε ἱππῶν τοὺς εὐφυεστάτους, θυμοειδεῖς τε καὶ σφοδροὺς ὄντας, εἰ μὲν ἐκ νέων δαμασθεῖεν, εὐχρηστοτάτους καὶ ἀρίστους γιγνομένους, εἰ δὲ ἀδάμαστοι γένοιτο, δυσκαθεκτοτάτους καὶ φαυλοτάτους· καὶ τῶν κυνῶν τῶν εὐφυεστάτων, φιλοπόνων τε οὐσῶν καὶ ἐπιθετικῶν τοῖς θηρίοις, τὰς μὲν καλῶς ἀχθείσας ἀρίστας γίνεσθαι πρὸς τὰς θήρας καὶ χρησιμωτάτας, ἀναγώγους δὲ γιγνομένας ματαίους τε καὶ μανιώδεις καὶ δυσπειθεστάτας. Ὅμοίως δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων τοὺς εὐφυεστάτους, ἔρρωμενεστάτους τε ταῖς ψυχαῖς ὄντας καὶ ἐξεργαστικωτάτους ὧν ἂν ἐγχειρῶσι, παιδευθέντας μὲν καὶ μαθόντας ἃ δεῖ πράττειν, ἀρίστους τε καὶ ὠφελιμωτάτους γίνεσθαι· πλεῖστα γὰρ καὶ μέγιστα ἀγαθὰ ἐργάζεσθαι· ἀπαιδευτοὺς δὲ καὶ ἀμαθεῖς γενομένους κακίστους τε καὶ βλαβερωτάτους γίνεσθαι· κρίνειν γὰρ οὐκ ἐπισταμένους ἃ δεῖ πράττειν, πολλάκις πονηροῖς ἐπιχειρεῖν πράγματα, μεγαλείους δὲ καὶ σφοδροὺς ὄντας δυσκαθέκτους τε καὶ δυσσποτρέπτους εἶναι, δι' ὃ πλεῖστα καὶ μέγιστα κακὰ ἐργάζεσθαι.

Ἐπί τινα ἔρχομαι· πλησιάζω κάποιον.

θυμοειδής· ὀρμητικός, ἀτίθασος.

δυσκάθεκτος· (δυσ-κάθ-εκτος, δυσ- + κατέχω) δυσκολοσυγκράτητος.

φαῦλος· ἄχρηστος.

καλῶς ἄγομαι· παίρνω καλή ἐκπαίδευση.

μάταιος· ἄχρηστος.

εὐφυής· αὐτός πού ἔχει καλή φυσική καταβολή.

ἔρρωμένος· (ὡς ἐπιθ.) ρωμαλέος.

ἐξεργαστικός· ὁποῖος φέρει σέ πέρας ἓνα ἔργο.

μεγαλείος, α, ον· μεγαλεπήβολος.

37. Ξενοφώντα Ἀπομνημονεύματα (Δ, 4, 15-16)

Ἡ συναναστροφή μέ τό Σωκράτη - συμπεραίνει στό τελευταῖο βιβλίο τῶν Ἀπομνημονευμάτων ὁ Ξενοφῶν - ἦταν πάντα ἀφέλιμη γιά ὅσους τόν συναναστρέφονταν. Στό κείμενο πού ἀκολουθεῖ ὁ Σωκράτης, συζητώντας μέ τό σοφιστή Ἴππία, τονίζει τή σημασία τῆς ἐφαρμογῆς τῶν νόμων καί τῆς ὁμόνοιας.

Λυκοῦργον δέ τόν Λακεδαιμόνιον, ἔφη ὁ Σωκράτης, καταμεμάθηκας, ὅτι οὐδέν ἄν διάφορον τῶν ἄλλων πόλεων τήν Σπάρτην ἐποίησεν, εἰ μή τό πείθεσθαι τοῖς νόμοις μάλιστα ἐνειργάσατο αὐτῇ; τῶν δέ ἀρχόντων ἐν ταῖς πόλεσιν οὐκ οἶσθα ὅτι, οἵτινες ἄν τοῖς πολίταις αἰτιώτατοι ᾖσι τοῦ τοῖς νόμοις πείθεσθαι, οὗτοι ἄριστοί εἰσι, καί πόλις, ἐν ἧ μάλιστα οἱ πολῖται τοῖς νόμοις πείθονται, ἐν εἰρήνῃ τε ἄριστα διάγει καί ἐν πολέμῳ ἀνυπόστατός ἐστιν; ἀλλά μήν καί ὁμόνοιά γε μέγιστόν τε ἀγαθόν δοκεῖ ταῖς πόλεσιν εἶναι καί πλειστάκις ἐν αὐταῖς αἰ τε γερουσίαι καί οἱ ἄριστοι ἄνδρες παρακελεύονται τοῖς πολίταις ὁμονοεῖν, καί πανταχοῦ ἐν τῇ Ἑλλάδι νόμος κεῖται τοὺς πολίτας ὁμνύναι ὁμονοήσῃν, καί πανταχοῦ ὁμνύουσι τὸν ὄρκον τοῦτον· οἶμαι δ' ἐγὼ ταῦτα γίνεσθαι οὐχ ὅπως τοὺς αὐτοὺς χοροὺς κρίνωσιν οἱ πολῖται, οὐδ' ὅπως τοὺς αὐτοὺς ἀγλήτας ἐπαινῶσιν, οὐδ' ὅπως τοὺς αὐτοὺς ποιητάς αἰρῶνται, οὐδ' ἵνα τοῖς αὐτοῖς ἡδῶνται, ἀλλ' ἵνα τοῖς νόμοις πείθωνται. Τούτοις γάρ τῶν πολιτῶν ἐμμενόντων, αἱ πόλεις ἰσχυρόταται τε καί εὐδαιμονέσταται γίνονται· ἄνευ δέ ὁμονοίας οὐτ' ἄν πόλις εὖ πολιτευθεῖη οὐτ' οἶκος καλῶς οἰκηθεῖη.

Ἐνεργάζομαι ἔμπνέω.

ἀνυπόστατος (ἀ-στερ., + ὑφίστημι) ἀκαταμάχητος, ἀνίκητος.

οἱ ἄριστοι ἄνδρες οἱ ἔφοροι μόλις ἀναλάβαιναν τήν ἀρχήν συμβούλευαν τήν ὑπακοήν στοὺς νόμους.

χοροί οἱ χοροὶ πού γίνονταν κατά τίς διάφορες γιορτές, ὅπως καί σήμερα.

38. Ξενοφώντα *Ἀπομνημονεύματα* (Δ, 6, 7-8)

Σημαντική προσφορά τοῦ Σωκράτη στή φιλοσοφία στάθηκε ἡ ἀκοίμητη προσπάθεια γιά τόν ὀρισμό ἀφηρημένων ἐνοιῶν, ὅπως δικαιοσύνη, εὐσέβεια κ.ἄ. Στά πλαίσια τέτοιων συζητήσεων ἀφηγεῖται ὁ Ξενοφῶν καί τὰ ἀκόλουθα, ὅπου γίνεται λόγος γιά τό τί εἶναι ἡ σοφία.

Σοφίαν δέ τί ἂν φήσαιμεν εἶναι; Εἶπέ μοι, πότερά σοι δοκοῦσιν οἱ σοφοί, ἃ ἐπίστανται, ταῦτα σοφοί εἶναι, ἢ εἰσὶ τινες ἃ μὴ ἐπίστανται σοφοί; Ἄ ἐπίστανται δῆλον ὅτι, ἔφη· πῶς γάρ ἂν τις, ἃ γε μὴ ἐπίσταιτο, ταῦτα σοφὸς εἶη; Ἄρ' οὖν οἱ σοφοὶ ἐπιστήμη σοφοὶ εἶσι; Τίτι γάρ ἂν, ἔφη, ἄλλω τις εἶη σοφός, εἰ γε μὴ ἐπιστήμη; Ἄλλο δέ τι σοφίαν οἶει εἶναι ἢ ᾧ σοφοὶ εἰσιν; Οὐκ ἔγωγε. Ἐπιστήμη ἄρα σοφία ἐστίν; Ἐμοιγε δοκεῖ. Ἄρ' οὖν δοκεῖ σοι ἀνθρώπῳ δυνατόν εἶναι τὰ ὄντα πάντα ἐπίστασθαι; Οὐδὲ μὰ Δί' ἔμοιγε πολλοστὸν μέρος αὐτῶν. Πάντα μὲν ἄρα σοφὸν οὐχ οἷόν τε ἀνθρώπον εἶναι; Μὰ Δί' οὐ δῆτα, ἔφη. Ὁ ἄρα ἐπίσταιται ἕκαστος, τοῦτο καὶ σοφός ἐστιν; Ἐμοιγε δοκεῖ.

Ἄρ' οὖν, ὧ Εὐθύδημε, καὶ τὰγαθὸν οὕτω ζητητέον ἐστί; Πῶς; ἔφη. Δοκεῖ σοι τὸ αὐτὸ πᾶσιν ὠφέλιμον εἶναι; Οὐκ ἔμοιγε. Τί δέ; τὸ ἄλλω ὠφέλιμον οὐ δοκεῖ σοι ἐνίοτε ἄλλω βλαβερὸν εἶναι; Καὶ μάλα, ἔφη. Ἄλλο δ' ἂν τι φαίης ἀγαθὸν εἶναι ἢ τὸ ὠφέλιμον; Οὐκ ἔγωγ', ἔφη. Τὸ ἄρα ὠφέλιμον ἀγαθὸν ἐστίν ὅτω ἂν ὠφέλιμον ᾗ; Δοκεῖ μοι, ἔφη.

Πολλοστὸν ἔλαχιστο.

οὕτω ζητητέον ἐστί· ἔτσι πρέπει νά τό ἐξετάσουμε.

39. Ξενοφώντα *Ἀπομνημονεύματα* (Δ, 8, 11)

Ὁ Ξενοφῶν ὑπερασπίζοντας τή μνήμη τοῦ δασκάλου του καταλήγει μέ τήν παρατήρηση ὅτι ἄδικα θανατώθηκε καί ὅτι - ἀντίθετα πρός τή διαβολή καί τό διασυρμό του ἀπό ἀσήμαντους - ἦταν ὑπόδειγμα ἀνθρώπου καί πολίτη κατά τή γνώμη τῶν τίμιων συμπολιτῶν, πού ἐπιδίωκαν τή συναναστροφή μαζί του γιά τούς λόγους πού ἀκολουθοῦν.

Τῶν δέ Σωκράτην γιγνωσκόντων, οἷος ἦν, οἱ ἀρετῆς ἐφιέμενοι πάντες

ἔτι καὶ νῦν διατελοῦσι πάντων μάλιστα ποθοῦντες ἐκεῖνον, ὡς ὠφελιμώτατον ὄντα πρὸς ἀρετῆς ἐπιμέλειαν. Ἐμοὶ μὲν δὴ, τοιοῦτος ὢν οἷον ἐγὼ διήγημαι, εὐσεβῆς μὲν οὕτως ὥστε μηδὲν ἄνευ τῆς τῶν θεῶν γνώμης ποιεῖν, δίκαιος δὲ ὥστε βλάπτειν μὲν μηδὲ μικρὸν μηδένα, ὠφελεῖν δὲ τὰ μέγιστα τοὺς χρωμένους αὐτῷ, ἐγκρατῆς δὲ ὥστε μηδέποτε προαιρεῖσθαι τὸ ἥδιον ἀντὶ τοῦ βελτίονος, φρόνιμος δὲ ὥστε μὴ διαμαρτάνειν κρίνων τὰ βελτίω καὶ τὰ χεῖρω μηδὲ ἄλλου προσδεῖσθαι, ἀλλ' αὐτάρκης εἶναι πρὸς τὴν τούτων γνώσιν, ἱκανὸς δὲ καὶ λόγῳ εἰπεῖν τε καὶ διορίσασθαι τὰ τοιαῦτα, ἱκανὸς δὲ καὶ ἄλλως δοκιμάσαι τε καὶ ἀμαρτάνοντα ἐλέγξει καὶ προτρέψασθαι ἐπ' ἀρετὴν καὶ καλοκαγαθίαν, ἐδόκει τοιοῦτος εἶναι οἷος ἂν εἶη ἄριστός τε ἀνὴρ καὶ εὐδαιμονέστατος. Εἰ δὲ τῷ μὴ ἀρέσκει ταῦτα, παραβάλλον τὸ ἄλλων ἦθος πρὸς ταῦτα οὕτω κρινέτω.

Τῶν Σωκράτην γινωσκόντων ἀπὸ ἐκείνου πού γνωρίζουν τὸ Σ. οἱ ἀρετῆς ἐφιέμενοι ὅλοι ὅσοι ἐπιθυμοῦν τὴν ἀρετὴν διηγοῦμαι παρουσιάζω.
χρῶμαί τι (γὰρ πρὸς.) συναναστρέφομαι κάποιον.
διορίζομαί τι δίνω μὲ ἐπιτυχία τὸν ὄρισμό ἑνός ἀντικειμένου.

40. Ξενοφώντα Ἑλληνικά (Α, Ι, 27-28)

Ὁ Ἑρμοκράτης πού ἀναφέρεται στὴν ἐνότητα ἦταν Συρακόσιος στρατηγὸς καὶ πολιτικός, ὁ ὁποῖος ἐπαιξε σημαντικό ρόλο στὴ συντριβὴ τῶν Ἀθηναίων στὴ Σικελία τὸ 413 π.Χ. Μετὰ ἦλθε στὴν Ἑλλάδα μὲ δυνάμεις γιὰ νὰ βοηθήσει τοὺς Σπαρτιάτες στὸν ἀγῶνα τοὺς ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων. Στὴ ναυμαχία τῆς Κυζίκου (410 π.Χ.) ὁμοῦς οἱ Σπαρτιάτες καὶ ὁ ἴδιος νικηθήκαν. Γι' αὐτὸ τὸ λόγο, φαίνεται, οἱ Συρακόσιοι καταδίκασαν τὸν Ἑρμοκράτη καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς, πού ἦταν μαζί του, σὲ ἐξορία. Αὐτοί, μόλις πληροφορήθηκαν τὴν ἐναντίον τοὺς ἀπόφαση, κάλεσαν τὸ στρατό τους σὲ συγκέντρωση, κατὰ τὴν ὁποία ὁ Ἑρμοκράτης, μιλώντας καὶ ἐκ μέρους τῶν ἄλλων στρατηγῶν, εἶπε αὐτὰ πού ἀναφέρει ἐδῶ ὁ Ξενοφών.

Ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ ἠγγέλθη τοῖς τῶν Συρακοσίων στρατηγοῖς οἰκοθεν ὅτι φεύγειεν ὑπὸ τοῦ δήμου. Συγκαλέσαντες οὖν τοὺς ἑαυτῶν στρατιώτας Ἑρμοκράτους προηγοροῦντος ἀπωλοφύροντο τὴν ἑαυτῶν

συμφοράν, ὡς ἀδίκως φεύγειν ἅπαντες παρὰ τὸν νόμον· παρήνεσάν τε προθύμους εἶναι καὶ τὰ λοιπά, ὥσπερ τὰ πρότερα, καὶ ἄνδρα ἀγαθοῦς πρὸς τὰ ἀεὶ παραγγελλόμενα, μεμνημένους ὅσας τε ναυμαχίας αὐτοὶ καθ' αὐτοὺς νενικήκατε καὶ ναῦς εἰλήφατε, ὅσα τε μετὰ τῶν ἄλλων ἀήττητοι γεγονάτε ἡμῶν ἡγουμένων, τάξιν ἔχοντες τὴν κρατίστην διὰ τὴν ἡμετέραν ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν ὑμετέραν προθυμίαν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὑπάρχουσιν, ἐλέσθαι δὲ ἐκέλευον ἄρχοντας, μέχρι ἂν ἀφίκωνται οἱ ἡρημένοι ἀντ' ἐκείνων. Οἱ δ' ἀναβόησαντες ἐκέλευον ἐκείνους ἄρχειν, καὶ μάλιστα οἱ τριήραρχοι καὶ οἱ ἐπιβάται καὶ οἱ κυβερνήται. Οἱ δ' οὐκ ἔφασαν δεῖν στασιάζειν πρὸς τὴν ἑαυτῶν πόλιν· εἰ δέ τις ἐπικαλοῖται αὐτοῖς, λόγον ἔφασαν χρῆναι δίδόναι.

Οἴκοθεν· ἀπὸ τὴν πατρίδα.

φεύγω ὑπὸ τοῦ δήμου· καταδικάζομαι σὲ ἔξορία ἀπὸ τοῦ λαοῦ (ἀπὸ τῆ δημοκρατικῆ παράταξη).

προηγορέω-ω· (προ-ήγορος (πρό + ἀγορεύω) ἀγορεύω ἐξ ὀνόματος καὶ τῶν ἄλλων, παίρνω τὸ λόγο γιὰ λογαριασμό καὶ τῶν ἄλλων.

ἀπολοφύρομαι· θρηνῶ μεγαλόφωνα.

ἀδίκως φεύγω· ἀδίκῃ καταδικάζομαι σὲ ἔξορία.

αὐτοὶ καθ' αὐτούς· σεῖς οἱ ἴδιοι, μόνοι σας.

τάξιν ἔχω τὴν κρατίστην· διατηρῶ τὴν ἄριστη τάξη (θέση, μεταξύ των συμμάχων), ἔχω τὴν πιὸ ἰσχυρὴ στρατιωτικὴ παράταξη (μεταξύ των συμμάχων).

ἀναβόω-ω· κραυγάζω.

τριήραρχος· (τριήρης + ἄρχω) ὁ πλούσιος πολίτης πού ἐξόπλιζε μιὰ τριήρη.

ἐπιβάτης· ὁ ὀπλίτης πού ἐπανδρῶνει τὸ πλοῖο (πεζοναυτής).

ἐπικαλῶ τί τι· κατηγορῶ κάποιον γιὰ κάτι.

Μετά τήν ἦττα στούς Αἰγός Ποταμούς, οἱ Ἀθηναῖοι πολιορκοῦνται καί περιέρχονται σέ δεινή θέση, ἀλλά ἀρνοῦνται νά παραδοθοῦν. Ὁ Ἀθηναῖος Θηραμένης, ἕνας ἀπό τούς τυράννους πού θά ἐγκατασταθοῦν ἀργότερα στήν πόλη, ἀναλαμβάνει μιὰ πρωτοβουλία πού ἐξυπηρετεῖ οὐσιαστικά τά συμφέροντα τῆς Σπάρτης.

Τοιοῦτων δέ ὄντων Θηραμένης εἶπεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι εἰ βούλονται αὐτόν πέμψαι παρὰ Λύσανδρον, εἰδὼς ἦξει Λακεδαιμονίους πότερον ἐξανδραποδίσασθαι τήν πόλιν βουλόμενοι ἀντέχουσι περὶ τῶν τειχῶν ἢ πίστεως ἕνεκα. Περμφεῖς δὲ διέτριβε παρὰ Λυσάνδρῳ τρεῖς μῆνας καὶ πλείω, ἐπιτηρῶν ὅποτε Ἀθηναῖοι ἐμελλον διὰ τὸ ἐπιλελοιπέναι τὸν σῆτον ἅπαντα ὃ τι τις λέγοι ὁμολογήσειν. Ἐπεὶ δὲ ἦκε τετάρτῳ μηνί, ἀπήγγειλεν ἐν ἐκκλησίᾳ ὅτι αὐτὸν Λύσανδρος τέως μὲν κατέχει, εἶτα κελεύει εἰς Λακεδαίμονα ἰέναι· οὐ γὰρ εἶναι κύριος ὧν ἐρωτῶτο ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ τοὺς ἐφόρους. Μετὰ ταῦτα ἠρέθη πρεσβευτῆς εἰς Λακεδαίμονα αὐτοκράτωρ δέκατος αὐτός. Λύσανδρος δὲ τοῖς ἐφόροις ἐπεμψεν ἀγγελοῦντα μετ' ἄλλων Λακεδαιμονίων Ἀριστοτέλην, φυγάδα Ἀθηναῖον ὄντα, ὅτι ἀποκρίναιτο Θηραμένει ἐκείνους κυρίους εἶναι εἰρήνης καὶ πολέμου. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ ἄλλοι πρέσβεις ἐπεὶ ἦσαν ἐν Σελλασίᾳ, ἐρωτῶμενοι δὲ ἐπὶ τίνι λόγῳ ἦκοιεν εἶπον ὅτι αὐτοκράτορες περὶ εἰρήνης, μετὰ ταῦτα οἱ ἔφοροι καλεῖν ἐκέλευον αὐτούς. Ἐπεὶ δ' ἦκον, ἐκκλησίαν ἐποίησαν, ἐν ἧ ἄντέλεγον Κορίνθιοι καὶ Θηβαῖοι μάλιστα, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι τῶν Ἑλλήνων, μὴ σπένδεσθαι Ἀθηναίους, ἀλλ' ἐξαιρεῖν.

Ἐξανδραποδίζομαι τὴν πόλιν· πουλῶ τοὺς κατοίκους τῆς πόλεως ὡς δούλους (ἀνδράποδα). Ἐτυμολ. ἐξ + ἄνδρα + ποδίζω (=δένω τὰ πόδια).
 ἀντέχω περὶ τῶν τειχῶν· ἐπιμένω γιὰ τὴν κατεδάφιση τῶν τειχῶν.
 πίστεως ἕνεκα· γιὰ ἀσφάλεια.
 ἐπιτηρῶ· καιροφυλακτῶ.
 ὅτι αὐτὸν Λ. τέως κατέχει· ὅτι ὡς τότε τὸν κρατοῦσε ὁ Λ.
 αὐτοκράτωρ· (αὐτός + κρατέω-ῶ) αὐτός πού ἔχει πλήρη ἐξουσία, ἀπόλυτη ἐξουσιοδότηση
 δέκατος αὐτός· ἐπικεφαλῆς δεκαμελοῦς ἀποστολῆς.
 φυγάς· ἐξόριστος.
 ἐκκλησία· συνέλευση τῶν ἀντιπροσώπων τῶν συμμάχων.
 ἀντιλέγω· ἐναντιώνομαι λέγοντας.

σπένδομαι ἰσυνθηκολογῶ.
ἐξαιρῶ καταστρέφω.

42. Ξενοφώντα Ἑλληνικά (B, 4, 40-42)

Ὁ ἡγέτης τῶν δημοκρατικῶν Θρασύβουλος, ἀμέσως ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐκδίωξη τῶν Τριάκοντα τυράννων καὶ τὴν ἀποκατάσταση τῆς δημοκρατίας (403 π.Χ.), ἀπεύθυνεται στοὺς ὀπαδοὺς τῶν νικημένων τυράννων (τοὺς ἐκ τοῦ ἄστεως), γιὰ νὰ ἀποδείξει ὅτι ἀπὸ κάθε ἀποψη τὸ δημοκρατικὸ πλῆθος βρίσκεται σὲ ἀνώτερο ἐπίπεδο ἀπὸ αὐτοὺς. Θὰ ἀκολουθήσει ἡ συμφιλίωση τῶν πολιτῶν μὲ τὸ περίφημο ψήφισμα τῆς ἀμνηστίας.

Ἐνθα δὴ ὁ Θρασύβουλος ἔλεξεν· Ὑμῖν, ἔφη, ὃ ἐκ τοῦ ἄστεως ἄνδρες, συμβουλευέω ἐγὼ γινῶναι ὑμᾶς αὐτοὺς. Μάλιστα δ' ἂν γνοίητε, εἰ ἀναλογίσαισθε ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν, ὥστε ἡμῶν ἄρχειν ἐπιχειρεῖν. Πότερον δικαιότεροί ἐστε; ἀλλ' ὁ μὲν δῆμος πενέστερος ὑμῶν ὢν οὐδὲν πώποτε ἔνεκα χρημάτων ὑμᾶς ἠδίκησεν· ὑμεῖς δὲ πλουσιώτεροι πάντων ὄντες πολλὰ καὶ αἰσχροῦ ἔνεκα κερδέων πεποιήκατε. Ἐπεὶ δὲ δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει, σκέψασθε εἰ ἄρα ἐπ' ἀνδρεία ὑμῖν μέγα φρονητέον. Καὶ τίς ἂν καλλίων κρίσις τούτου γένοιτο ἢ ὡς ἐπολεμήσαμεν πρὸς ἀλλήλους; ἀλλὰ γνώμη φαίητ' ἂν προέχειν, οἳ ἔχοντες καὶ τεῖχος καὶ δπλα καὶ χρήματα καὶ σύμμάχους Πελοποννησίους ὑπὸ τῶν οὐδὲν τούτων ἔχοντων περιεῖληφθε; Ἄλλ' ἐπὶ Λακεδαιμονίοις δὴ οἴεσθε μέγα φρονητέον εἶναι; Πῶς, οἴγε ὥσπερ τοὺς δάκνοντας κύνας κλοιῷ δῆσαντες παραδιδόασιν, οὕτω κάκεῖνοι ὑμᾶς παραδόντες τῷ ἠδικημένῳ τούτῳ δῆμῳ οἴχονται ἀπίοντες; Οὐ μέντοι γε ὑμᾶς, ὃ ἄνδρες, ἀξιώ ἐγὼ ὢν ὁμωμόκατε παραβῆναι οὐδὲν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις καλοῖς ἐπιδειξαι, ὅτι καὶ εὐορκοὶ καὶ δσιοὶ ἐστε.

Ἐπὶ τίνι ὑμῖν μέγα φρονητέον ἐστίν ἰσχυρίζομαι ὅτι ὑπερτερῶς κατὰ τὴν φρόνησην, πού ἀποδίδετε τὴν μεγάλην ἰδέαν πού ἔχετε γιὰ τὸν ἑαυτοῦ σας.
δικαιοσύνης οὐδὲν ὑμῖν προσήκει ἰσχυρίζομαι ὅτι ὑπερτερῶς κατὰ τὴν φρόνησην.
γνώμη φημί προέχειν ἰσχυρίζομαι ὅτι ὑπερτερῶς κατὰ τὴν φρόνησην.
περιλαμβάνομαι ὑποτάσσομαι.
κλοιῷ δέω ἰσχυρίζομαι ὅτι ὑπερτερῶς κατὰ τὴν φρόνησην.
οἴχονται ἀπίοντες ἰσχυρίζομαι ὅτι ὑπερτερῶς κατὰ τὴν φρόνησην.

43. Ξενοφώντα Ἑλληνικά (Ε, 2, 1-2)

Ἡ ἐνόητα ἀναφέρεται σέ ἐνέργειες τῶν Σπαρτιατῶν σέ βάρος ἐλληνικῶν πόλεων μετά τήν εἰρήνην τοῦ Ἀνταλκίδα, πού ἀπέβλεπαν στήν ἐδραίωση τῆς κυριαρχίας τους στήν Ἑλλάδα.

Τούτων δέ προκεχωρηκότων ὡς ἐβούλοντο, ἔδοξεν αὐτοῖς, ὅσοι ἐν τῷ πολέμῳ τῶν συμμάχων ἐπέκειντο καί τοῖς πολεμίοις εὐμενέστεροι ἦσαν ἢ τῇ Λακεδαιμόνι, τούτους κολάσαι καί κατασκευάσαι ὡς μὴ δύναιτο ἀπιστεῖν. Πρῶτον μὲν οὖν πέμψαντες πρὸς τοὺς Μαντινεάς ἐκέλευσαν αὐτοὺς τὸ τεῖχος περιαιρεῖν, λέγοντες ὅτι οὐκ ἂν πιστεύσειαν ἄλλως αὐτοῖς μὴ σὺν τοῖς πολεμίοις γενέσθαι. Αἰσθάνεσθαι γὰρ ἔφασαν καί ὡς σίτον ἐξέπεμπον τοῖς Ἀργείοις σφῶν αὐτοῖς πολεμούντων, καί ὡς ἔστι μὲν ὅτε οὐδὲ συστρατεύοιεν ἐκεχειρίαν προφασιζόμενοι, ὅποτε δὲ καί ἀκολουθοῖεν, ὡς κακῶς συστρατεύοιεν. Ἔτι δὲ γινώσκειν ἔφασαν φθονοῦντας μὲν αὐτοὺς, εἴ τι σφίσι ἀγαθὸν γίνοιτο, ἐφθομένους δ', εἴ τις συμφορὰ προσπίπτοι. ἔλεγοντο δὲ καί αἱ σπονδαὶ ἐξεληλυθῆναι τοῖς Μαντινεῦσι τούτῳ τῷ ἔτι αἱ μετὰ τὴν ἐν Μαντινείᾳ μάχην τριακονταετῆς γενόμεναι. Ἐπει δ' οὐκ ἤθελον καθαιρεῖν τὰ τεῖχη, φρουρὰν φαίνουσιν ἐπ' αὐτοὺς. Ἀγησίλαος μὲν οὖν ἐδεήθη τῆς πόλεως ἀφεῖναι ἑαυτὸν ταύτης τῆς στρατηγίας, λέγων ὅτι τῷ πατρὶ αὐτοῦ ἢ τῶν Μαντινέων πόλις πολλὰ ὑπηρετικοὶ ἐν τοῖς πρὸς Μεσσήνην πολέμοις.

Τούτων προκεχωρηκότων ἄφοῦ τὰ γεγονότα αὐτὰ εἶχαν ἐξελιχθεῖ.

ἐπέκειντο ἔφρονταν ἐχθρικά.

κατασκευάζω καθιστῶ.

τὸ τεῖχος περιαιρῶ κατεδαφίζω τὸ τεῖχος.

σὺν τοῖς πολεμίοις γίγνομαι πηγαίνω μὲ τούς ἐχθρούς.

σφῶν δηλ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ἔστι... ὅτε ἐνίστε.

ἐκεχειρία (ἀνομοίωση τοῦ ἐχεχειρία, ἔχω + χεῖρ) ἀνακωχή.

ἐφθόμμαι χαίρομαι, ἐπιχαίρω (συνήθως γιά κάτι κακό).

ἐξέρχομαι λήγω.

φρουρὰν φαίνω ἐπὶ τινι κηρύσσω τόν πόλεμο ἐναντίον κάποιου.

ἀφίημι ἀπαλάσσω.

πολλὰ ὑπηρετικοὶ εἶχε προσφέρει πολλές ὑπηρεσίες.

πρὸς Μεσσήνην ἐναντίον τῆς Μεσσήνης.

44. Ξενοφώντα Ἑλληνικά (E, 2, 14-15)

Ὅταν εἶχε ἐπιβληθεῖ στίς ἑλληνικές πόλεις ἡ λεγόμενη Ἀνταλκίδεια εἰρήνη μέ τούς γνωστούς ὄρους της, ἔφθασαν ἀπεσταλμένοι ἀπό τήν Ἄκανθο καί τήν Ἀπολλωνία (τῆς Χαλκιδικῆς) στή Σπάρτη, γιά νά καταγγείλουν ὅτι οἱ Ὀλυνθιοί ἄρχισαν νά δημιουργοῦν μιά τοπική ἔνωση, πού οἱ Σπαρτιᾶτες ὡς θεματοφύλακες τῆς διαίρεσης ὄφειλαν νά τήν ἀναχαιτίσουν.

Ἡμεῖς δέ, ὡ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, βουλόμεθα μέν τοῖς πατρίοις νόμοις χρῆσθαι καί αὐτοπολιῖται εἶναι· εἰ μέντοι μή βοηθήσει τις, ἀνάγκη καί ἡμῖν μετ' ἐκείνων γίγνεσθαι. Καίτοι νῦν γ' ἤδη αὐτοῖς εἰσὶν ὀπλίται μέν οὐκ ἐλάττους ὀκτακοσίων, πελτασταί δέ πολὺ πλείους ἢ τοσοῦτοι· ἰππεῖς γε μέντοι, ἐάν καί ἡμεῖς μετ' αὐτῶν γενώμεθα, ἔσονται πλείους ἢ χίλιοι· κατελίπομεν δέ καί Ἀθηναίων καί Βοιωτῶν πρέσβεις ἤδη αὐτόθι. Ἦκούομεν δέ ὡς καί αὐτοῖς Ὀλυνθίοις ἐψηφισμένον εἶη συμπέμπειν πρέσβεις εἰς ταύτας τὰς πόλεις περὶ συμμαχίας. Καίτοι εἰ τοσαύτη δύναμις προσγενήσεται τῇ τε Ἀθηναίων καί Θηβαίων ἰσχύι, ὄρᾳτε, ἔφη, ὅπως μή οὐκέτι εὐμεταχείριστα ἔσται ἐκεῖνα ὑμῖν. Ἐπεὶ δέ καί Ποτειδαῖαν ἔχουσιν ἐπὶ τῷ ἰσθμῷ τῆς Παλλήνης οὖσαν, νομίζετε καί τὰς ἐντὸς ταύτης πόλεις ὑπηκόους ἔσεσθαι αὐτῶν. Τεκμήριον δ' ἔτι ἔστω ὑμῖν καί τοῦτο ὅτι ἰσχυρῶς αὐταὶ αἱ πόλεις πεφόβηται· μάλιστα γάρ μισοῦσαι τοὺς Ὀλυνθίους, ὅμως οὐκ ἐτόλμησαν μεθ' ἡμῶν πρεσβείας πέμπειν διδασκούς ταῦτα.

Αὐτοπολίτης· πολίτης αὐτόνομης (ἐλεύθερης) πόλεως.

μετ' ἐκείνων· δηλ. τῶν Ὀλυνθίων.

ψηφίζομαι· ἀποφασίζω (μέ ψηφοφορία).

οὐκέτι εὐμεταχείριστα ἔσται ἐκεῖνα ὑμῖν· δέ θά σᾶς εἶναι πιά εὐκόλο νά ἐλέγχετε τήν ἐκεῖ κατάσταση.

νομίζετε· (προστακτ.) νά ἔχετε ὑπόψη σας, νά εἴστε βέβαιοι.

διδάσκω· διαφωτίζω.

45. Ξενοφώντα Ἑλληνικά (E, 4, 13-14)

Μέσα στό γενικότερο κλίμα κλονισμοῦ τῆς σπαρτιατικῆς ἡγεμονίας (ὑστερα ἀπό τήν Ἀνταλκίδεια εἰρήνη) καί δυσφορίας τῶν ἑλληνικῶν πόλεων

ἐναντίον τῶν ἀρμοστῶν τῆς Σπάρτης, ὀργανώθηκε ἀπὸ ἐξόριστους Θηβαίους ἢ ἀνατροπῆ τοῦ φιλοσπαρτιατικοῦ καθεστώτος πού κυβερνοῦσε τὴ Θῆβα. Οἱ συνωμότες ἐσφαξαν τὸν ἀρχηγό τῆς φιλολακωνικῆς μερίδας καὶ τοὺς φίλους του, ἐλευθέρωσαν τοὺς κρατούμενους καὶ ἐδιώξαν τὸ σπαρτιάτη ἀρμοστή. Τὰ νέα ἔφτασαν στὴ Σπάρτη.

Ἐπει δὲ ταῦτα ἐπύθοντο οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸν μὲν ἀρμοστήν τὸν ἐγκαταλιπόντα τὴν ἀκρόπολιν καὶ οὐκ ἀναμείναντα τὴν βοήθειαν ἀπέκτειναν, φρουρὰν δὲ φαίνουσιν ἐπὶ τοὺς Θηβαίους. Καὶ Ἀγησίλαος μὲν λέγων ὅτι ὑπὲρ τετταράκοντα ἀφ' ἧβης εἶη, καὶ ὡσπερ τοῖς ἄλλοις τοῖς τηλικούτοις οὐκέτι ἀνάγκη εἶη τῆς ἑαυτῶν ἔξω στρατεύεσθαι, οὕτω δὴ καὶ βασιλεῦσι τὸν αὐτὸν νόμον ὄντα ἀπεδείκνυε. Κἀκεῖνος μὲν δὴ λέγων ταῦτα οὐκ ἐστρατεύετο. Οὐ μέντοι τούτου γ' ἔνεκεν κατέμεινε, ἀλλ' εὖ εἰδὼς ὅτι εἰ στρατηγοίη, λέξοιεν οἱ πολῖται ὡς Ἀγησίλαος, ὅπως βοηθήσειε τοῖς τυράννοις, πράγματα τῇ πόλει παρέχοι. Εἶα οὖν αὐτοὺς βουλευέσθαι ὁποῖόν τι βούλοιντο περὶ τούτων. Οἱ δ' ἔφοροι διδασκόμενοι ὑπὸ τῶν μετὰ τὰς ἐν Θήβαις σφαγὰς ἐκπεπτωκότων, Κλεόμβροτον ἐκπέμπουσι, πρῶτον τότε ἡγούμενον, μάλα χειμῶνος ὄντος. Τὴν μὲν οὖν δι' Ἐλευθερῶν ὁδὸν Χαβρίας ἔχων Ἀθηναίων πελταστὰς ἐφύλαττεν· ὁ δὲ Κλεόμβροτος ἀνέβαινε κατὰ τὴν εἰς Πλαταιὰς φέρουσαν. Προϊόντες δὲ οἱ πελτασταὶ περιτυγχάνουσιν ἐπὶ τῷ ἄκρῳ φυλάττουσι τοῖς ἐκ τοῦ ἀνακειοῦ λελυμένοις, ὡς περὶ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα οὔσι. Καὶ τούτους μὲν ἀπαντας, εἰ μὴ τις ἐξέφυγεν, οἱ πελτασταὶ ἀπέκτειναν· αὐτὸς δὲ κατέβαινε πρὸς τὰς Πλαταιὰς, ἔτι φιλίας οὔσας.

Ἀρμοστής· στρατιωτικὸς διοικητὴς τῶν Λακεδαιμονίων στὶς Θῆβες (γενικά ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς τῶν Λακ. στὶς ὑποτελεῖς καὶ κατεχόμενες πόλεις). **φρουρὰν φαίνω ἐπὶ τοὺς Θ.**· κηρύσσω τὸν πόλεμον τῶν Θ., κάνω ἐπιστράτευση ἐναντίον τῶν Θ.

ὅτι ὑπὲρ τετταράκοντα ἀφ' ἧβης εἶη· ὅτι εἶχε περάσει τὰ σαράντα χρόνια μετὰ τὴν ἐφηβικὴ ἡλικία (δηλ. θά ἦταν περίπου ἐξήντα χρονῶν).

πράγματα παρέχω· προκαλῶ δυσκολίες.

διδασκόμενοι· παρακινούμενοι.

ἐκπίπτω· ἐξορίζομαι.

πρῶτον τότε ἡγούμενον· πού ἀναλάβαινε γιὰ πρώτη φορά τὴν ἀρχηγία.

μάλα χειμῶνος ὄντος· στὴν καρδιά τοῦ χειμῶνα.

φέρουσαν· δηλ. ὁδόν.

περιτυγχάνω τινί· συναντῶ κάποιον.

τὸ ἄκρον· ἡ κορυφή (τοῦ Κιθαιρώνα).

φυλάττουσι (μετ.) νά φυλάνε.

ἀνάκειον' δεσμοτήριον (ἀπό τό ἄνακες, ἄνακτες = οἱ βασιλεῖς Κάστωρ καί

Πολυδεύκης, τό ἱερό τους στήν 'Αθήνα' κατ' ἐπέκταση τό παρακείμενο, στό ἱερό, δεσμοτήριο πού κρατοῦνταν οἱ δοῦλοι):

λύομαι' ἐλευθερώνομαι.

46. Ξενοφώντα Ἑλληνικά (ΣΤ', 1, 5-6)

Ἔστερα ἀπό τήν Ἀνταλκίδεια εἰρήνη μέ τούς γνωστούς ὅρους της, ἔφθασαν στή Σπάρτη μηνύματα γιά τήν ἐπεκτατική δραστηριότητα πού ἐκδηλωνόταν σέ διάφορες ἑλληνικές περιοχές (ἀπό τούς Θηβαίους στή Βοιωτία, ἀπό τόν Ἰάσονα στή Θεσσαλία). Στά πλαίσια αὐτά ἐντάσσεται ἡ ἀφιξη τοῦ Φαρσάλιου Πολυδάμα στή Σπάρτη, ὅπου ἀναφέρει πῶς τοῦ μίλησε ὁ Ἰάσων καί ἐκθέτει τήν ἀπειλή πού ἐπικρέμαται γι' αὐτόν ἀπό τήν πλευρά τοῦ Ἰάσονα.

Ὅτι μὲν, ὃ Πολυδάμα, καί ἄκουσαν τήν ὑμετέραν πόλιν Φάρσαλον δυναίμην ἂν παραστήσασθαι ἔξεστί σοι ἐκ τῶνδε λογιζέσθαι. Ἐγὼ γάρ, ἔφη, ἔχω μὲν Θετταλίας τὰς πλείστας καί μεγίστας πόλεις συμμάχους· κατεστρεψάμην δ' αὐτάς ὑμῶν σὺν αὐταῖς τὰ ἐναντία ἐμοὶ στρατευομένων. Καί μὴν οἶσθά γε διτι ξένους ἔχω μισθοφόρους εἰς ἔξακισχιλίους, οἷς, ὡς ἐγὼ οἶμαι, οὐδεμία πόλις δύναται ἂν ῥαδίως μάχεσθαι. Ἀριθμὸς μὲν γάρ, ἔφη, καί ἄλλοθεν οὐκ ἂν ἐλάττων ἐξέλθοι· ἀλλὰ τὰ μὲν ἐκ τῶν πόλεων στρατεύματα τοὺς μὲν προεληλυθότας ἤδη ταῖς ἡλικίαις ἔχει, τοὺς δ' οὐπω ἀκμάζοντας. Σωμασκοῦσί γε μὴν μάλα ὀλίγοι τινὲς ἐν ἐκάστη πόλει· παρ' ἐμοὶ δὲ οὐδεὶς μισθοφορεῖ, ὅστις μὴ ἰκανὸς ἐστὶν ἐμοὶ ἴσα πονεῖν. Αὐτὸς δ' ἐστὶ, λέγειν γάρ χρῆ πρὸς ὑμᾶς τάληθῆ, καὶ τὸ σῶμα μάλα εὐρωστος καὶ ἄλλως φιλόπονος. Καὶ τοίνυν τῶν παρ' αὐτῷ πείραν λαμβάνει καθ' ἐκάστην ἡμέραν· ἡγεῖται γάρ σὺν τοῖς δπλοῖς καὶ ἐν τοῖς γυμνασίοις καὶ ὅταν πη στρατεύηται. Καὶ οὖς μὲν ἂν μαλακοὺς τῶν ξένων αἰσθάνηται, ἐκβάλλει, οὖς δ' ἂν ὀρᾷ φιλοπόνως καὶ φιλοκινδύνως ἔχοντας πρὸς τοὺς πολέμους, τιμᾷ τοὺς μὲν διμοιρίαις, τοὺς δὲ τριμοιρίαις, τοὺς δὲ καὶ τετραμοιρίαις, καὶ ἄλλοις δώροις, καὶ νόσων γε θεραπείαις καὶ περὶ ταφᾶς κόσμῳ ὥστε πάντες ἴσασιν οἱ παρ' ἐκείνῳ ξένοι ὅτι ἡ πολεμικὴ αὐτοῖς ἀρετὴ ἐντιμώτατόν τε βίον καὶ ἀφθονώτατον παρέχεται.

Παρίσταται ὑποτάσσω.

λογίζομαι ἄντιλαμβάνομαι.
 καταστρέφομαι ὑποτάσσω.
 τὰ ἐναντία ἐμοί ἑναντίον μου.
 ἄν ... ἐξέλθοι ἥθα μποροῦσε νά ἐκστρατεύσει.
 τὰ ἐκ τῶν πόλεων στρατεύματα οἱ ἐθνικοὶ στρατοὶ (σέ ἀντίθεση μέ τούς μισθο-
 φορικούς).
 προεληλυθότες ἤδη ταῖς ἡλικίαις (προέρχομαι) πού εἶναι περασμένης πιά ἡ-
 λικίας, γέροντες.
 πείραν λαμβάνω δοκιμάζω
 πη ἄπου.
 μαλακός ἄμαλθακός, ἄσκληραγώγητος.
 τιμῶ ἄνταμείβω.
 διμοιρία ἄδιπλό μερίδιο, διπλός μισθός (δύο, δῖς + μοῖρα).
 τιμᾶ ... καί περί ταφάς κόσμῳ καί τούς ἐνταφιάζει μέ τιμές.
 ἀφθονώτατος ἄπλουσιώτατος.

47. Ξενοφώντα Ἑλληνικά (ΣΤ', 1, 14-15)

*Ὁ ἴδιος ὁ Φαρσάλιος Πολυδάμας, γιά τόν ὁποῖο γίνεται λόγος στό προη-
 γούμενο θέμα, μιλώντας στή Σπάρτη γιά τόν κίνδυνο πού ἀπειλεῖ τή Θεσσα-
 λία καί τή Φάρσαλο (καί κατ' ἐπέκταση τή σπάρτιατική ἡγεμονία) τελειώ-
 νει μέ ὄσα ἀκολουθοῦν:*

Περὶ τούτων δὴ ἐγὼ ἤκω πρὸς ὑμᾶς καὶ λέγω πάντα ὄσα ἐκεῖ αὐτός τε
 ὄρῳ καὶ ἐκείνου ἀκήκοα. Καὶ νομίζω οὕτως ἔχειν, ὃ ἄνδρες Λακεδαιμό-
 νιοι, ὥς, εἰ μὲν πέμπσετε ἐκεῖσε δύναμιν, μὴ ἐμοὶ μόνον ἀλλὰ καὶ τοῖς ἄλ-
 λοις Θετταλοῖς ἰκανὴν δοκεῖν εἶναι πρὸς Ἰάσονα πολεμεῖν, ἀποστήσονται
 αὐτοῦ αἱ πόλεις· πᾶσαι γὰρ φοβοῦνται ὄποι ποτὲ προβήσεται ἡ τοῦ ἄν-
 δρός δύναμις· εἰ δὲ νεοδαμώδεις καὶ ἄνδρα ἰδιώτην οἴεσθε ἀρκέσειν, συμ-
 βουλεύω ἡσυχίαν ἔχειν. Εὖ γὰρ ἴστε, πρὸς τε μεγάλην ἔσται ῥώμην ὁ πό-
 λεμος, καὶ πρὸς ἄνδρα ὄς φρόνιμος μὲν οὕτω στρατηγός ἔστιν ὥς ὄσα τε
 λανθάνειν καὶ ὄσα φθάνειν καὶ ὄσα βιάζεσθαι ἐπιχειρεῖ οὐ μάλα ἀφαρμα-
 τάνει. Ἰκανός γάρ ἔστι καὶ νυκτὶ ὄσα περ ἡμέρα χρῆσθαι, καὶ ὄταν σπεύ-
 δη, ἄριστον καὶ δεῖπνον ποιησάμενος ἄμα πονεῖσθαι. Οἴεται δὲ καὶ ἀνα-
 παύεσθαι χρῆναι, ὄταν ἀφίκηται ἐνθ' ἄν ὄρημμένος ἢ καὶ διαπράξῃται ἄ
 δεῖ· καὶ τούς μεθ' αὐτοῦ δὲ ταῦτα εἴθικεν. Ἐπίσταται δὲ καὶ ὄταν ἐπιπονή-
 σαντες ἄγαθόν τι πράξωσιν οἱ στρατιῶται, ἐκπλήσαι τὰς γνώμας αὐτῶν·

ὥστε καὶ τοῦτο μεμαθήκασι πάντες οἱ μετ' αὐτοῦ, ὅτι ἐκ τῶν πόνων καὶ τὰ μαλακὰ γίνονται.

Ἐκείνου· δηλ. τοῦ Ἰάσονα πού ἦταν ταγός (ἀρχηγός) τῶν Θεσσαλῶν.
ἀφίσταμαί τινος· ἀποστατῶ.

προβαίνω· φτάνω.

νεοδαμώδης· (νέος + δᾶμος, δῆμος) νεοπολίτης, νέος πολίτης τῆς Σπάρτης.

Νεοδαμώδεις λέγονταν οἱ εἰλωτες πού ἀπελευθερώνονταν καὶ ἀποκτοῦσαν πολιτικά δικαιώματα γιὰ τίς ὑπηρεσίες τους στὸν πόλεμο.

πρὸς μεγάλην ρώμην· ἐναντίον μεγάλης δυνάμεως.

λανθάνω· ἀποκρύπτω (σχέδια).

φθάνω· προλαβαίνω (τὸν ἐχθρό).

βιάζομαι· ἐνεργῶ μεταχειριζόμενος βία.

ἀφαρμαρτάνω· (ἀπό + ἁμαρτάνω) σφάλλω.

ὅσαπερ· ἐδῶ, ὅπως ἀκριβῶς.

σπεύδω· πιέζομαι ἀπὸ τὴν ἀνάγκη.

ἄριστον ποιῶ· γευματίζω.

πονῶ· βαδίζω.

ἐνθ' ἂν ὠρμημένος ἦ· ἐκεῖ γιὰ ὅπου ξεκίνησε, δηλ. στό σκοπό του.

διαπράττω· φέρω εἰς πέρας, πετυχαίνω.

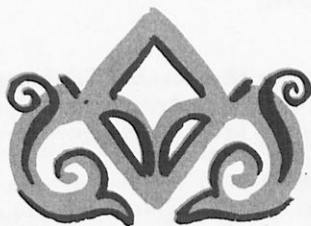
εἰθικεν· (ἐθίζω) (τούς) ἔχει συνηθίσει, ἐξοικειώσει.

ἐπιπονῶ· κοπιάζω παραπάνω.

ἐκπίμπλημι γνώμην· ἐκπληρώνω, ἱκανοποιῶ ἐπιθυμία.

γνώμη· ἐπιθυμία.

τὰ μαλακὰ· οἱ ἀπολαύσεις.

Πάλι μέσα στό κλίμα ἀναταραχῆς καί ἀνυπακοῆς στήν ἡγεμονία τῆς Σπάρτης - ὕστερα ἀπό τήν Ἐνταλκίδεια εἰρήνη - ξανάρχισαν ἐχθροπραξίες καί σχηματίστηκαν ἀντίπαλες παρατάξεις, ὅπως στίς παραμονές τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου ἡ πάλι ἡ Κέρκυρα ἔγινε ἐπίκεντρο ἐχθροπραξιῶν καί διπλωματικῆς δραστηριότητος· οἱ Κερκυραῖοι πολιορκοῦνται ἀπό τοὺς Λακεδαμόνιους καί τοὺς συμμάχους καί στέλνουν πρεσβεῖα στήν Ἀθήνα.

Ἐπολιόρκει μὲν δὴ οὕτω τὴν πόλιν. Ἐπεὶ δὲ οἱ Κερκυραῖοι ἐκ μὲν τῆς γῆς οὐδὲν ἐλάμβανον διὰ τὸ κρατεῖσθαι κατὰ γῆν, κατὰ θάλατταν δὲ οὐδὲν εἰσήγετο αὐτοῖς διὰ τὸ ναυκρατεῖσθαι, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἦσαν· καὶ πέμποντες πρὸς τοὺς Ἀθηναίους βοηθεῖν τε ἐδέοντο καὶ ἐδίδασκον ὡς μέγα μὲν ἀγαθὸν ἀποβάλοιεν ἂν, εἰ Κερκύρας στερηθεῖεν, τοῖς δὲ πολεμίοις μεγάλην ἂν ἰσχύν προσβάλοιεν· ἐξ οὐδεμιᾶς γὰρ πόλεως πλήν γε Ἀθηναίων οὔτε ναῦς οὔτε χρήματα πλείω ἂν γενέσθαι. Ἔτι δὲ κεῖσθαι τὴν Κέρκυραν ἐν καλῷ μὲν τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου καὶ τῶν πόλεων αἰ ἐπὶ τοῦτον καθήκουσιν, ἐν καλῷ δὲ τοῦ τὴν Λακωνικὴν χώραν βλέπειν, ἐν καλλίστῳ δὲ τῆς τε ἀντιπέρας Ἡπείρου καὶ τοῦ εἰς Πελοπόννησον ἀπὸ Σικελίας παράπλου. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Ἀθηναῖοι ἐνόμισαν ἰσχυρῶς ἐπιμελητέον εἶναι, καὶ στρατηγὸν πέμπουσι Κτησικλέα εἰς ἑξακοσίους ἔχοντα πελταστάς, Ἀλκέτου δὲ ἐδεήθησαν συνδιαβιβάσαι τούτους. Καὶ οὗτοι μὲν νυκτὸς διακομισθέντες πρὸς τῆς χώρας εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. Ἐψηφίσαντο δὲ καὶ ἐξήκοντα ναῦς πληροῦν, Τιμόθεον δ' αὐτῶν στρατηγὸν ἐχειροτόνησαν.

Ἐπολιόρκει ὁ δηλ. ὁ ναύαρχος τῶν Λακεδαιμονίων Μνάσιππος.
 διὰ τὸ κρατεῖσθαι κατὰ γῆν ἡ γὰρ ἐχθρὸς ἦταν κύριος τῆς ξηρᾶς.
 διὰ τὸ ναυκρατεῖσθαι ἡ γὰρ ἐχθρὸς κυριαρχοῦσε στὴ θάλασσα.
 προσβάλλω (πρὸς + βάλλω) προσθέτω.
 ἐν καλῷ σέ ἐπίκαιρο σημεῖο.
 οἱ ἐπὶ τοῦτον καθήκουσιν οἱ ὅποιοι βρίσκονται στά παράλιά του.
 συνδιαβιβάζω διαβιβάζω, περῶ μαζί μου κάποιον ἀπέναντι.
 ψηφίζομαι ἀποφασίζω (μέ ψηφοφορία).
 χειροτονῶ (χειρότονος, χεῖρ + τείνω) ἐκλέγω.

49. Ξενοφώντα Ἑλληνικά (ΣΤ', 2, 15-16)

Συνέχεια τοῦ παραπάνω περιστατικοῦ· οἱ Κερκυραῖοι πολιορκοῦνται καί, περιμένοντας βοήθεια ἀπό τήν Ἀθήνα, ὑποφέρουν, ἀλλά καί ἀμύνονται σθεναρά.

Ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ οἱ Κερκυραῖοι οὕτω σφόδρα ἐπείνων, ὥστε διὰ τὸ πλῆθος τῶν αὐτομολούντων ἐκήρυξεν ὁ Μνάσιππος πεπρᾶσθαι ὅστις αὐτομολοίη. Ἐπει δὲ οὐδὲν ἤττον ἠτύτομόλουν, τελευτῶν καί μαστιγῶν ἀπέπεμπεν. Οἱ μέντοι ἐνδοθεν τοὺς γε δούλους οὐκ ἐδέχοντο πάλιν εἰς τὸ τεῖχος, ἀλλὰ πολλοὶ ἔξω ἀπέθνησκον. Ὁ δ' αὖ Μνάσιππος ὄρων ταῦτα, ἐνόμιζε τε ὅσον οὐκ ἤδη ἔχειν τὴν πόλιν καί περὶ τοὺς μισθοφόρους ἐκαινούργει, καί τοὺς μὲν τινὰς αὐτῶν ἀπομίσθους ἐπεποιήκει, τοῖς δὲ (μέν)ουσι καὶ δυοῖν ἤδη μηνοῖν ὄφειλε τὸν μισθόν, οὐκ ἀπορῶν, ὡς ἔλεγετο, χρημάτων· καὶ γὰρ τῶν πόλεων αἱ πολλαὶ αὐτῷ ἀργύριον ἀντὶ τῶν ἀνδρῶν ἔεμπον, ἅτε καὶ διαποντίου τῆς στρατείας οὕσης.

Αὐτομολέω-ῶ (αὐτόμολος, αὐτός + μολεῖν) λιποτακτῶ καὶ περνώ στίς τάξεις τοῦ ἐχθροῦ.

πιπράσκομαι· πουλιέμαι.

τελευτῶν καὶ μαστιγῶν ἀπέπεμπεν· στό τέλος καὶ μαστιγώνοντάς τους τοὺς ἔδωχνε.

ὅσον οὐκ ἤδη ἔχειν τὴν πόλιν· ὅπου νά εἶναι θά καταλάβει τὴν πόλη, δηλ. σίγουρα.

καινούργεω-ῶ· ἀλλάζω τακτική.

ἀπομίσθους ποιῶ· ἀπολύω χωρίς καταβολή μισθοῦ.

διαπόντιος· ὑπερπόντιος.

50. Ξενοφώντα Ἑλληνικά (ΣΤ', 3, 4-5)

Ἐνῶ συνεχιζόταν ὁ ἀγώνας τῆς Θήβας ἐναντίον τῆς Σπάρτης, οἱ Ἀθηναῖοι, διαπιστώνοντας ὅτι δὲν τοὺς συνέφερε πιά ἡ συμμαχία τους μέ τους Θηβαίους, ἔστειλαν πρέσβεις στή Σπάρτη γιά νά συνάψουν εἰρήνη μαζί της. Ἡ περικοπή εἶναι ἡ ἀρχή τοῦ λόγου ἐνός ἀπό τους ἀπεσταλμένους τῶν Ἀθηναίων, τοῦ πλούσιου Καλλία.

Ὡ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, τὴν μὲν προξενίαν ὑμῶν οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ καὶ πατρὸς πατῆρ πατρῶν ἔχων παρεδίδου τῷ γένει. Βούλομαι δέ καί

τοῦτο ὑμῖν δηλώσαι, ὡς ἔχουσα ἡ πόλις διατελεῖ πρὸς ἡμᾶς. Ἐκείνη γάρ, ὅταν μὲν πόλεμος ᾖ, στρατηγούς ἡμᾶς αἰρεῖται, ὅταν δὲ ἡσυχίας ἐπιθυμήσῃ, εἰρηνοποιούς ἡμᾶς ἐκπέμπει. Κἀγὼ πρόσθεν δις ἤδη ἦλθον περὶ πολέμου καταλύσεως, καὶ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς πρεσβείαις διεπραξάμην καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν εἰρήνην· νῦν δὲ τρίτον ἤκω, καὶ ἡγοῦμαι πολὺ δικαιότατα νῦν ἂν διαλλαγῆς τυχεῖν. Ὅρῳ γὰρ οὐκ ἄλλα μὲν ὑμῖν, ἄλλα δὲ ἡμῖν δοκοῦντα, ἀλλ' ὑμᾶς τε ἀχθομένους καὶ ἡμᾶς τῇ Πλαταιῶν καὶ Θεσπιῶν ἀναιρέσει. Πῶς οὖν οὐκ εἰκὸς τὰ αὐτὰ γινώσκοντας φίλους μᾶλλον ἀλλήλοισι ἢ πολεμίους εἶναι; καὶ σωφρόνων μὲν δήπου ἐστὶ μηδὲ εἰ μικρὰ τὰ διαφέροντα εἴη πόλεμον ἀναιρεῖσθαι.

Προξενία ἡ θέση τοῦ προξένου.

ὡς ἔχουσα ἡ πόλις διατελεῖ πρὸς ἡμᾶς πῶς ἀνέκαθεν διάκειται ἡ πόλις μὲς πρὸς ἡμᾶς (μὲ ποιά ἐκτίμηση περιβάλλει ἡ πόλις τὴν οἰκογένειά μας).

διαπράττομαι φέρω εἰς πέρας, πετυχαίνω.

διαλλαγή συμφιλίωση.

τῇ Πλ. καὶ Θ. ἀναιρέσει γιὰ τὴν καταστροφή τῶν Πλ. καὶ τῶν Θ.

πόλεμον ἀναιροῦμαι κάνω πόλεμο.

51. Ξενοφῶντα Ἑλληνικά (ΣΤ', 5, 38-40)

Ὅταν οἱ Θηβαῖοι μὲ τὸν Ἐπαμεινώνδα ἐφθασαν στά πρόθυρα τῆς Σπάρτης, ἀντιπρόσωποι τῶν Σπαρτιατῶν καὶ ἄλλων Πελοποννησίων ἦλθον στήν Ἀθήνα γιὰ νά παρακινήσουν τοὺς Ἀθηναίους νά λάβουν μέρος μαζί τους στὸν πόλεμο κατὰ τῆς Θήβας. Ἡ ἐνότητα ἀποτελεῖ τὴν ἀρχὴ τοῦ λόγου τοῦ Φλιάσιου ἀπεσταλμένου Προκλή.

Ὅτι μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, εἰ ἐκποδῶν γένοιτο Λακεδαιμόνιοι, ἐπὶ πρώτους ἂν ὑμᾶς στρατεύσαιεν οἱ Θηβαῖοι, πᾶσιν οἴμαι τοῦτο δηλὸν εἶναι· τῶν γὰρ ἄλλων μόνους ἂν ὑμᾶς οἴονται ἐμποδῶν γενέσθαι τοῦ ἄρξαι αὐτοὺς τῶν Ἑλλήνων. Εἰ δ' οὕτως ἔχει, ἐγὼ μὲν οὐδὲν μᾶλλον Λακεδαιμονίοις ἂν ὑμᾶς ἡγοῦμαι στρατεύσαντας βοηθῆσαι ἢ καὶ ὑμῖν αὐτοῖς. Τὸ γὰρ δυσμενεῖς ὄντας ὑμῖν Θηβαίους καὶ ὁμόρους οἰκοῦντας ἡγεμόνας γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων πολὺ οἴμαι χαλεπώτερον ἂν ὑμῖν φανῆναι ἢ ὅποτε πόρρω τοὺς ἀντιπάλους εἴχετε. Συμφορώτερόν γε μεντὰν ὑμῖν αὐτοῖς βοηθήσαιτε ἐν ᾧ ἔτι εἰσὶν οἱ συμμαχοῦντες ἂν ἢ εἰ ἀπολομένων αὐτῶν μόνου

ἀναγκάζοισθε διαμάχεσθαι πρὸς τοὺς Θηβαίους. Εἰ δέ τινες φοβοῦνται μὴ ἂν νῦν ἀναφύγωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ἔτι ποτὲ πράγματα παρέχωσιν ὑμῖν, ἐνθυμήθητε ὅτι οὐχ οὖς ἂν εἴ ἄλλ' οὖς ἂν κακῶς τις ποιῆ φοβεῖσθαι δεῖ μὴ ποτε μέγα δυνασθῶσιν. Ἐνθυμεῖσθαι δὲ καὶ τάδε χρή, ὅτι κτᾶσθαι μὲν τι ἀγαθὸν καὶ ἰδιώταις καὶ πόλεσι προσήκει, ὅταν ἔρρωμενέστατοι ᾖσιν, ἵνα ἔχωσιν, ἂν ποτ' ἀδύνατοι γένωνται, ἐπικουρίαν τῶν προπεπονημένων.

Ἐκποδῶν γίνονται Α. (ἐκ + ποδῶν) βγαίνουν ἀπὸ τῆν μέση οἱ Α.

ἐμποδῶν γίνομαι (ἐν + ποσίν) γίνομαι ἐμπόδιο.

ὄμορος (ὄμοῦ + ὄρος = σύνορο) γείτονας.

πόρρω μακριά.

ἀπολομένων αὐτῶν δηλ. τῶν Λακεδαιμονίων.

ἀναφεύγω ξεφεύγω, σώζομαι.

πράγματα παρέχω ἔνοχλῶ.

εὐ ποιῶ εὐεργετῶ, κακῶς ποιῶ βλάπτω.

μέγα δύναμαι (δυνασθῶσιν καὶ δυναθῶσιν) γίνομαι ἰσχυρός.

ἔρρωμενέστατος ἰσχυρότατος (ρῶννυμι).

τὰ προπεπονημένα τὰ ἀποκτημένα πράγματα ἀπὸ προγενέστερους κόπους.

52. Ξενοφῶντα, Ἑλληνικά (ΣΤ', 5, 45-47)

Ἡ ἐνότητα εἶναι μιά ἄλλη περικοπή ἀπὸ τό λόγο τοῦ Φλιάσιου ἀπεσταλμένου Προκλή στήν Ἐκκλησία τοῦ δήμου τῆς Ἀθήνας (κοίταξε τήν εἰσαγωγή στήν προηγούμενη ἐνότητα).

Ἐγὼ δέ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρόσθεν μὲν ἀκούων ἐξήλουν τήνδε τὴν πόλιν ὅτι πάντας καὶ τοὺς ἀδικουμένους καὶ τοὺς φοβουμένους ἐνθάδε καταφεύγοντας ἐπικουρίας ἤκουον τυγχάνειν· νῦν δ' οὐκέτ' ἀκούω, ἀλλ' αὐτὸς ἤδη παρῶν ὀρῶ Λακεδαιμονίους τε τοὺς ὀνομαστοτάτους καὶ μετ' αὐτῶν τοὺς πιστοτάτους φίλους αὐτῶν πρὸς ὑμᾶς τε ἤκοντας καὶ δεομένους αἰ ὑμῶν ἐπικουρῆσαι. Ὅρῶ δὲ καὶ Θηβαίους, οἱ τότε οὐκ ἔπεισαν Λακεδαιμονίους ἐξανδραποδίσασθαι ὑμᾶς, νῦν δεομένους ὑμῶν περιδεῖν ἀπολομένους τοὺς σώσαντας ὑμᾶς. Τῶν μὲν οὖν ὑμετέρων προγόνων καλὸν λέγεται, ὅτε τοὺς Ἀργείων τελευτήσαντας ἐπὶ τῇ Καδμεΐᾳ οὐκ εἶσαν ἀτάφους γενέσθαι. Ὑμῖν δὲ πολὺ κάλλιον ἂν γένοιτο, εἰ τοὺς ἔτι ζῶντας Λακεδαιμονίων μῆτε ὕβρισθῆναι μῆτε ἀπολέσθαι εἴσαίτε. Καλοῦ γε μὴν

κάκεινου ὄντος, ὅτε σχόντες τὴν Εὐρυσθέως ὕβριν διεσώσατε τοὺς Ἑρακλέους παῖδας, πῶς οὐ καὶ ἐκείνου τόδε κάλλιον, εἰ μὴ μόνον τοὺς ἀρχηγέτας, ἀλλὰ καὶ ὅλην τὴν πόλιν περισώσατε; Πάντων δὲ κάλλιστον, εἰ ψήφῳ ἀκινδύνῳ σωσάντων ὑμᾶς τότε τῶν Λακεδαιμονίων, νῦν ὑμεῖς σὺν ὄπλοις τε καὶ διὰ κινδύνων ἐπικουρήσετε αὐτοῖς.

Ἐξανδραποδίζομαι ἄνθρωπος βλ. κείμ. 4

περιορῶ ἀπολομένους ἄφηνω νά χαθοῦν.

καλὸν λέγεται ἐπινεῖται.

ὑβρίζομαι ἀτιμάζομαι.

ὑβρις αὐθάδεια ἔχω τὴν ὕβριν συγκρατῶ τὴν αὐθάδεια.

ἀρχηγέτης γενάρχης.

53. Ξενοφώντα Ἑλληνικά (Ζ', 3, 6)

Ἡ δημηγορία αὐτὴ εἶναι τὸ κατηγορητήριον τῶν ἀρχόντων τῆς Θήβας ἐναντίον τῶν ἀριστοκρατικῶν Σικυωνίων ποῦ σκότωσαν μέσα εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῶν Θηβῶν, μπροστά στα μάτια τῶν ἀρχῶν τῆς πόλης, τὸ συμπατριώτην τοῦ Εὐφρονα, ὁ ὁποῖος χωρὶς κανένα ἐνδοσιασμό δενόταν στό ἄρμα τῶν ἰσχυρῶν τῆς ἡμέρας (ἄλλοτε τῶν Σπαρτιατῶν, ἄλλοτε τῶν Θηβαίων), γιὰ νὰ κρατήσῃ τὴν ἐξουσία τοῦ τυράννου εἰς τὴν Σικυώνα, κατὰ τὴν πολυτάραχον ἐποχὴν τοῦ ἀνταγωνισμοῦ Θηβῶν-Σπάρτης.

ὦ ἄνδρες πολῖται, ἡμεῖς τουτουσί τοὺς ἀποκτείναντας Εὐφρονα διώκομεν περὶ θανάτου, ὀρῶντες ὅτι οἱ μὲν σώφρονες οὐδὲν δήπου ἄδικον οὐδὲ ἀνόσιον ποιοῦσιν, οἱ δὲ πονηροὶ ποιοῦσι μὲν, λανθάνειν δὲ πειρῶνται, οὗτοι δὲ τοσοῦτον πάντας ἀνθρώπους ὑπερβεβλήκασι τόλμη τε καὶ μαριὰ ὥστε παρ' αὐτάς τε τὰς ἀρχὰς καὶ παρ' αὐτοὺς ὑμᾶς τοὺς κυρίουσιν οὐστινας δεῖ ἀποθνήσκειν καὶ οὐστινας μὴ, ἀυτογνωμονήσαντες ἀπέκτειναν τὸν ἄνδρα. Εἰ οὖν μὴ δώσουσι τὴν ἐσχάτην δίκην, τίς ποτε πρὸς τὴν πόλιν θαρρῶν πορεύσεται; Τί δὲ πείσεται ἡ πόλις, εἰ ἐξέσται τῷ βουλομένῳ ἀποκτείνειν πρὶν δηλῶσαι ὅτου ἕνεκα ἦκει ἕκαστος; Ἡμεῖς μὲν δὴ τοῦτους διώκομεν ὡς ἀνοσιωτάτους καὶ ἀδικωτάτους καὶ ἀνομωτάτους καὶ πλεῖστον δὴ ὑπεριδόντας τῆς πόλεως· ὑμεῖς δὲ ἀκηκοότες, ὁποίας τινὸς ὑμῖν δοκοῦσιν ἄξιοι εἶναι δίκης, ταύτην αὐτοῖς ἐπίθετε.

Διώκω περί θανάτου· ζητῶ τήν καταδίκη σέ θάνατο.
λανθάνειν πειρῶνται· προσπαθοῦν νά διαφύγουν.
μιαρία· ἀχρειότητα.
παρ' αὐτάς τὰς ἀρχάς· μπροστά στους ἴδιους τούς ἄρχοντες.
οἱ κύριοι· οἱ ἀρμόδιοι (νά κρίνουν ποιοί πρέπει νά...)
αὐτογνομονῶ· παίρνω ὁ μόνος μου, αὐθαίρετα, τήν ἀπόφαση.
δίδωμι τήν ἐσχάτην δίκην· τιμωροῦμαι μέ τήν ἐσχατή ἀπό τίς ποινές.
οὗτο ἔνεκα· γιατί.
ὑπερορῶ τῆς πόλεως· περιφρονῶ τήν πόλη.

54. Ξενοφώντα Ἑλληνικά (Ζ', 4, 8-9)

Στήν περίοδο τῶν πολέμων τῆς Θήβας ἐναντίον τῆς Σπάρτης οἱ Κορίνθιοι, πού ἦταν σύμμαχοι τῶν Σπαρτιατῶν, εἶχαν ἐξαντληθεῖ ἀπό τόν πόλεμο καί γι' αὐτό ἀποφάσισαν νά ζητήσουν ἀπό τούς Θηβαίους εἰρήνη. Γιά τό σκοπό αὐτό ἔστειλαν πρέσβεις τούς στή Σπάρτη, νά παρακαλέσουν τούς Σπαρτιάτες νά τούς ἐπιτρέψουν νά συνάψουν χωριστή εἰρήνη μέ τούς Θηβαίους. Ἡ ἐνότητα ἀναφέρεται στήν ὁμιλία τῶν Κορινθίων ἀπεσταλμένων καί στήν ἀπάντηση τῶν Σπαρτιατῶν.

Ἡμεῖς, ὧ ἄνδρες Λακεδαιμόνιοι, πρὸς ὑμᾶς πάρεσμεν ὑμέτεροι φίλοι, καί ἀξιοῦμεν, εἰ μὲν τινα ὄρατε σωτηρίαν ἡμῖν, ἐάν διακαρτερῶμεν πολεμοῦντες, διδάξαι καί ἡμᾶς· εἰ δὲ ἀπόρως γινώσκετε ἔχοντα τὰ ἡμέτερα, εἰ μὲν καί ὑμῖν συμφέρει, ποιήσασθαι μεθ' ἡμῶν τήν εἰρήνην· ὡς οὐδὲ μετ' οὐδένων ἂν ἦδιον ἢ μεθ' ὑμῶν σωθεῖμεν· εἰ μὲντοι ὑμεῖς λογίζεσθε συμφέρειν ὑμῖν πολεμεῖν, δεόμεθα ὑμῶν ἔᾶσαι ἡμᾶς εἰρήνην ποιήσασθαι. Σωθέντες μὲν γάρ ἴσως ἂν αὐθις ἔτι ποτὲ ἐν καιρῷ ὑμῖν γενοίμεθα· ἐάν δὲ νῦν ἀπολώμεθα, δῆλον ὅτι οὐδέποτε χρήσιμοι ἔτι ἐσόμεθα. Ἀκούσαντες δὲ ταῦτα οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς τε Κορινθίοις συνεβούλευον τήν εἰρήνην ποιήσασθαι καί τῶν ἄλλων συμμάχων ἐπέτρεψαν τοῖς μὴ βουλομένοις σὺν ἑαυτοῖς πολεμεῖν ἀναπαύεσθαι· αὐτοὶ δ' ἔφασαν πολεμοῦντες πράξειν ὅ τι ἂν τῷ θεῷ φίλον ἦ· ὑφίσεσθαι δὲ οὐδέποτε, ἦν παρὰ τῶν πατέρων παρέλαβον Μεσσήνην, ταύτης στερηθῆναι.

Ἀξιόω-ῶ· παρακαλῶ.
διακαρτερῶ· συνεχίζω ὡς τό τέλος.
διδάσκω· ὑποδεικνύω.

εἰ δὲ ἀπόρως γινώσκετε ἔχοντα τὰ ἡμέτερα ἄν ὅμως ἀναγνωρίζετε πῶς ἢ κατὰ-
στασὴ μας ἔχει φτάσει στὸ ἀπροχώρητο.
ὡς οὐδέ ... σωθείημεν ἕνεκα ἀπὸ κανέναν ἄλλο δὲ θὰ ζητούσαμε μὲ περισσό-
τερη εὐχαρίστηση τὴ σωτηρία μας παρά ἀπὸ σᾶς.
ἐν καιρῷ ὑμῖν γενοίμεθα ἕνεκα κάποτε θὰ σᾶς φανοῦμε χρήσιμοι.
ὕφιεμαι ἄφηνω, ὑποχωρῶ.

55. Ξενοφώντα *Τέρων* (2, 6-9)

*Στὸ ἔργο γίνεται συζήτηση ἀνάμεσα στὸν τύραννο τῶν Συρακουσῶν Τέ-
ρων καὶ τὸν ποιητὴ Σιμωνίδη σχετικά μὲ τίς διαφορὲς τοῦ τυραννικοῦ ἀπὸ
τὸν ἰδιωτικὸ βίον. Στὴν ἐνότητα περιγράφεται ἡ γεμάτη φόβο καὶ ἄγχος ζωὴ
τῶν τυράννων.*

Ἐγὼ δὲ πεπειραμένος σαφῶς οἶδα, ὦ Σιμωνίδη, καὶ λέγω σοι, ὅτι οἱ τύ-
ραννοι τῶν μεγίστων ἀγαθῶν ἐλάχιστα μετέχουσι, τῶν δὲ μεγίστων κα-
κῶν πλείστα κέκτηνται. Αὐτίκα γὰρ εἰ μὲν εἰρήνη δοκεῖ μέγα ἀγαθὸν τοῖς
ἀνθρώποις εἶναι, ταύτης ἐλάχιστον τοῖς τυράννοις μέτεστιν· εἰ δὲ πόλε-
μος μέγα κακόν, τούτου πλείστον μέρος οἱ τύραννοι μετέχουσιν. Εὐθύς
γὰρ τοῖς μὲν ἰδιώταις, ἂν μὴ ἡ πόλις αὐτῶν κοινὸν πόλεμον πολεμῇ, ἔξε-
στιν ὅποι ἂν βούλωνται πορεύεσθαι μηδὲν φοβουμένους, μὴ τις αὐτοὺς ἀ-
ποκτείνῃ, οἱ δὲ τύραννοι πάντες πανταχῇ ὡς διὰ πολεμίας πορεύονται.
Αὐτοὶ γε γοῦν ὠπλισμένοι οἶονται ἀνάγκην εἶναι διάγειν καὶ ἄλλους ὀ-
πλοφόρους αἰεὶ συμπεριάγεσθαι.

Ἐπειτα δὲ οἱ μὲν ἰδιῶται, ἐὰν καὶ στρατεύωνται ποι εἰς πολεμίαν, ἀλλ'
οὐκ ἐπειδὴν γε ἔλθωσιν οἴκαδε, ἀσφάλειαν σφίσις ἡγοῦνται εἶναι, οἱ δὲ τύ-
ραννοι, ἐπειδὴν εἰς τὴν ἑαυτῶν πόλιν ἀφίκωνται, τότε ἐν πλείστοις πολε-
μίοις ἴσασις ὄντες.

Πεπειραμένος ἕνεκα ἀπὸ προσωπικὴ μου πείρα.
αὐτίκα γὰρ π.χ. (παραδείγματος χάρις).
συμπεριάγομαι ἕνεκα συνοδεύομαι ἀπὸ φρουρά.

56. Ξενοφώντα Κύρου *Ἀνάβαση* (Β', 6, 21-26)

Ἵστερα ἀπό τῆ μάχης στά Κούναξα καί τό θάνατο τοῦ Κύρου, οἱ Πέρσες μέ δόλο τοῦ Τισσαφέρην σκότωσαν τοὺς στρατηγούς τῶν Μυρίων, ὥστε οἱ Ἕλληνες νά μείνουν χωρίς ἀρχηγούς καί νά παραδοθοῦν στόν Ἄρταξέρξη. Ὁ Ξενοφῶν βρίσκει τήν εὐκαιρία νά δώσει τοὺς χαρακτηρισμούς τῶν πέντε δολοφονημένων στρατηγῶν, ἕνας ἀπό τοὺς ὁποίους ἦταν ὁ Μένων ὁ Θεσσαλός.

Μένων δὲ ὁ Θεσσαλός δηλῶς ἦν ἐπιθυμῶν μὲν πλουτεῖν ἰσχυρῶς, ἐπιθυμῶν δὲ ἄρχειν, ὅπως πλείω λαμβάνοι, ἐπιθυμῶν δὲ τιμᾶσθαι, ἵνα πλείω κερδαίνοι· φίλος τε ἐβούλετο εἶναι τοῖς μέγιστα δυναμένοις, ἵνα ἀδικῶν μὴ διδοίη δίκην. Ἐπὶ δὲ τὸ κατεργάζεσθαι ὧν ἐπιθυμοίη συντομωτάτην ᾧτε οὐδὲν εἶναι διὰ τοῦ ἐπιπορκεῖν τε καὶ ψεύδεσθαι καὶ ἐξαπατᾶν, τὸ δ' ἀπλοῦν καὶ ἀληθές τὸ αὐτὸ τῷ ἡλιθίῳ εἶναι. Στέργων δὲ φανερός μὲν ἦν οὐδένα, ὅτῳ δὲ φαίη φίλος εἶναι, τοῦτῳ ἔνδηλος ἐγίγνετο ἐπιβουλεύων. Καὶ πολεμίου μὲν οὐδενός κατεγέλα, τῶν δὲ συνόντων πάντων ὡς καταγελῶν ἀεὶ διελέγετο. Καὶ τοῖς μὲν τῶν πολεμίων κτήμασιν οὐκ ἐπεβούλευε· χαλεπὸν γὰρ ᾧτε εἶναι τὰ τῶν φυλαττομένων λαμβάνειν· τὰ δὲ τῶν φίλων μόνος ᾧτε εἶδέναι ῥᾶστον ὄν ἀφύλακτα λαμβάνειν. Καὶ ὅσους μὲν αἰσθάνοιτο ἐπιπόρκους καὶ ἀδίκους ὡς εἰ ὀπλισμένους ἐφοβεῖτο, τοῖς δὲ ὁσίοις καὶ ἀλήθειαν ἀσκοῦσιν ὡς ἀνάνδροις ἐπειρᾶτο χρῆσθαι. Ὡσπερ δὲ τις ἀγάλλεται ἐπὶ θεοσεβείᾳ καὶ ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ, οὕτω Μένων ἠγάλλετο τῷ ἐξαπατᾶν δύνασθαι, τῷ πλάσασθαι ψεύδη, τῷ φίλους διαγαγῆναι· τὸν δὲ μὴ πανοῦργον τῶν ἀπαιδεύτων ἀεὶ ἐνόμιζεν εἶναι.

Δίδωμι δίκην· τιμωροῦμαι.

κατεργάζομαι· πραγματοποιῶ.

τὸ ἀπλοῦν· ἡ ἀπλότης (ἡ εὐθύτητα).

ἐνδηλος ἐγίγνετο ἐπιβουλεύων· ὀλοφάνερα ἐπιβουλεύοταν.

συνόντες· οἱ σύντροφοι, οἱ ἀκόλουθοι.

57. Ξενοφώντα Κύρου *Ἀνάβαση* (Δ, 2, 1-4)

Ἡ περικοπὴ μᾶς δίνει μιὰ εἰκόνα ἀπὸ τοὺς κινδύνους καὶ τίς ταλαιπω-

ρίες τῶν Μυριῶν καθὼς πορεύονταν μέσα ἀπὸ τὴν ἐχθρική χώρα τῶν Καρδούχων ἐπιστρέφοντας στὴν πατρίδα.

Καὶ ἦν μὲν δεΐλη, οἱ δ' ἐκέλευον αὐτοὺς ἐμφαγόντας πορεύεσθαι. Καὶ τὸν ἡγεμόνα δῆσαντες παραδιδόασιν αὐτοῖς, καὶ συντίθενται τὴν μὲν νύκτα, ἦν λάβωσι τὸ ἄκρον, τὸ χωρίον φυλάττειν, ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ σάλπιγγι σημαίνειν· καὶ τοὺς μὲν ἄνω ὄντας ἰέναι ἐπὶ τοὺς κατέχοντας τὴν φανεράν ἔκβασιν, αὐτοὶ δὲ συμβοηθήσειν ἐκβαίνοντες ὡς ἂν δύνωνται τάχιστα. Ταῦτα συνθέμενοι οἱ μὲν ἐπορεύοντο πλῆθος ὡς δισχίλιοι· καὶ ὕδωρ πολὺ ἦν ἐξ οὐρανοῦ· Ξενοφῶν δὲ ἔχων τοὺς ὀπισθοφύλακας ἠγεῖτο πρὸς τὴν φανεράν ἔκβασιν, ὅπως ταύτῃ τῇ ὁδῷ οἱ πολέμιοι προσέχιοιεν τὸν νοῦν καὶ ὡς μάλιστα λάθοιεν οἱ περιμόντες. Ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐπὶ χαράδρᾳ οἱ ὀπισθοφύλακες ἦν ἔδει διαβάντας πρὸς τὸν ὄρθιον ἐκβαίνειν, τηνικαῦτα ἐκύλινδον οἱ βάρβαροι ὀλοίτροχους ἀμαξιαίους καὶ μείζους καὶ ἐλάτους, οἱ φερόμενοι πρὸς τὰς πέτρας παίοντες διεσφενδονῶντο· καὶ παντάπασιν οὐδὲ πελάσαι οἶδον τ' ἦν τῇ εἰσόδῳ. Ἐνιοὶ δὲ τῶν λοχαγῶν, εἰ μὴ ταύτῃ δύναιτο, ἄλλῃ ἐπειρῶντο· καὶ ταῦτα ἐποιοῦν μέχρι σκότος ἐγένετο· ἐπεὶ δὲ φοντο ἀφανεῖς εἶναι ἀπίοντες, τότε ἀπήλθον ἐπὶ τὸ δεῖπνον· ἐτύγγανον δὲ καὶ ἀνάριστοι ὄντες αὐτῶν οἱ ὀπισθοφυλακήσαντες.

Ἐμφαγόντας (μετ. ἀόρ. β.) πορεύεσθαι· νά φᾶνε καὶ νά πηγαίνουν.

συντίθεμαι· συμφωνῶ (πβ. συνθήκη).

τὸ ἄκρον· ἡ κορυφή τοῦ βουνοῦ.

ἔκβασις· διάβαση.

ἐκβαίνω· βγαίνω καὶ τρέχω.

ὡς ... οἱ περιμόντες· ἔτσι πού νά διαφύγουν τὴν προσοχή τους, ὅσο γίνεται περισσότερο, ὅσοι ἔκαναν τὸ γύρο τοῦ βουνοῦ.

ὁ ὄρθιος· ὁ ἀνήφορος.

ὀλοίτροχος· στρογγυλός (εἰλω = κυλάω + τροχός) λίθος.

ἀμαξιαῖος· ὅσος ἡ χωρητικότητα μιᾶς ἄμαξας, ἀρκετά μεγάλος ὥστε νά γεμίσει ὀλόκληρη ἄμαξα.

πέτρα· βράχος.

διεσφενδονάομαι· ὦμαι· ἐκτινάσσομαι μακριά σέ μικρά κομμάτια.

ἄλλῃ ἐπειρῶντο· προσπαθοῦσαν ἀπὸ ἄλλοῦ.

ἐπεὶ δέ... ἀπίοντες· ὅταν νόμισαν πῶς μπορούσαν νά φύγουν χωρὶς νά φαίνονται.

ἀνάριστος· (ἀ-, στερ., + ἄριστον = γεῦμα, φαγητό) ἀγευματιστός, νηστικός.

58. Ξενοφώντα Κύρου *Ἀνάβαση* (ΣΤ', 3, 12-15)

Οἱ Μύριοι, ἐπιστρέφοντας στήν πατρίδα, ἔφτασαν στό λιμάνι τῆς Κάλπης. Τότε οἱ Ἀρκάδες ἐπέδραμαν σέ κοντινά χωριά καί κωμοπόλεις γιά τροφίμα καί λαφυραγωγία. Δέχτηκαν ἐπίθεση ὁμως ἀπό ἐχθρούς κατά τήν ὁποία σκοτώθηκαν ἀρκετοί· τελικά βρέθηκαν πολιορκημένοι σ' ἓνα λόφο. Ὁ Ξενοφῶν, μόλις πληροφορήθηκε τά συμβάντα, κάλεσε τούς στρατιῶτες καί τούς μίλησε. Ἡ ἐνότητα εἶναι ἀπό τήν ἀρχή τῆς ὁμιλίας του.

Ἄνδρες στρατιῶται, τῶν Ἀρκάδων οἱ μὲν τεθνᾶσιν, οἱ δὲ λοιποὶ ἐπὶ λόφου τινὸς πολιορκοῦνται. Νομίζω δ' ἔγωγε, εἰ ἐκεῖνοι ἀπολοῦνται, οὐδ' ἡμῖν εἶναι οὐδεμίαν σωτηρίαν, οὕτω μὲν πολλῶν ὄντων τῶν πολεμίων, οὕτω δὲ τεθαρρηκότων. Κράτιστον οὖν ἡμῖν ὡς τάχιστα βοηθεῖν τοῖς ἀνδράσιν, ὅπως εἰ ἔτι εἰσὶ σῶφι, σὺν ἐκείνοις μαχόμεθα καὶ μὴ μόνοι λειφθέντες μόνοι καὶ κινδυνεύωμεν. Ἡμεῖς γὰρ ἀποδραϊήμεν ἂν οὐδαμοὶ ἐνθένδε· πολλῇ μὲν γάρ, ἔφη, εἰς Ἡράκλειαν πάλιν ἀπιέναι, πολλῇ δὲ εἰς Χρυσόπολιν διελθεῖν· οἱ δὲ πολέμιοι πλησίον· εἰς Κάλπης δὲ λιμένα, ἔνθα Χειρίσοφον εἰκάζομεν εἶναι, εἰ σέσωσται, ἐλαχίστη ὁδός. Ἀλλὰ δὴ ἐκεῖ μὲν οὔτε πλοῖά ἐστιν οἷς ἀποπλευσοῦμεθα, μένουσι δὲ αὐτοῦ οὐδὲ μιᾶς ἡμέρας ἔστι τὰ ἐπιτήδεια. Τῶν δὲ πολιορκουμένων ἀπολομένων σὺν τοῖς Χειρίσοφου μόνοις κακίόν ἐστι διακινδυνεύειν ἢ τῶνδε σωθέντων πάντας εἰς ταυτὸν ἐλθόντας κοινῇ τῆς σωτηρίας ἔχθεσθαι.

Οὔτω... οὔτω· τόσο... τόσο.

ἡμεῖς γάρ... ἐνθένδε· γιατί γιά πουθενά δέν εἶναι δυνατό ἐμεῖς νά ξεφύγουμε ἀπό ἐδῶ.

πολλῇ δηλ. ὁδός.

κακίόν ἐστι· εἶναι χειρότερο, ἐδῶ: εἶναι δυσκολότερο.

σωτηρίας ἔχομαι· ἀντιμετωπίζω τή σωτηρία, προσπαθῶ νά σωθῶ.

59. Ξενοφώντα Κύρου *Ἀνάβαση* (Ζ', 7, 21-24)

Οἱ Μύριοι μετὰ τήν «κάθοδό» τους πέρασαν ἀπό τή Μ. Ἀσία στή Θράκη, ὅπου γιά ἓνα διάστημα προσλήφτηκαν ὡς μισθοφόροι ἀπό τόν ἡγεμόνα Σεύθη. Ἐπειδὴ ὁμως ὁ Σεύθης δέν τηροῦσε τίς ὑποσχέσεις του, ὁ Ξενοφῶν τόν συνάντησε καί τοῦ μίλησε. Ἡ περικοπή εἶναι ἡ ἀρχή τῆς ὁμιλίας του.

Οὐδὲν ἀπαιτήσων, ὃ Σεύθη, πάρεμι, ἀλλὰ διδάξων, ἦν δύνωμαι, ὡς οὐ δικάως μοι ἠχθέσθης διτι ὑπὲρ τῶν στρατιωτῶν ἀπήτουν σε προθύμως ἅ ὑπέσχου αὐτοῖς· σοὶ γὰρ ἔγωγε οὐχ ἦττον ἐνόμιζον σύμφορον εἶναι ἀποδοῦναι ἢ ἐκείνοις ἀπολαβεῖν. Πρῶτον μὲν γὰρ οἶδα μετὰ τοὺς θεοὺς εἰς τὸ φανερὸν σε τούτους καταστήσαντας, ἐπεὶ γε βασιλέα σε ἐποίησαν πολλῆς χώρας καὶ πολλῶν ἀνθρώπων· ὥστε οὐχ οἶόν τέ σοι λανθάνειν οὔτε ἦν τι καλὸν οὔτε ἦν τι αἰσχρὸν ποιήσης. Τοιοῦτῳ δὲ ὄντι ἀνδρὶ μέγα μὲν μοι ἐδόκει εἶναι μὴ δοκεῖν ἀχαρίστως ἀποπέμψασθαι ἄνδρας εὐεργέτας, μέγα δὲ εὖ ἀκούειν ὑπὸ ἐξακισχιλίων ἀνθρώπων, τὸ δὲ μέγιστον μηδαμῶς ἄπιστον σαυτὸν καταστήσαι ὃ τι λέγεις. Ὅρῳ γὰρ τῶν μὲν ἀπίστων ματαίους καὶ ἀδυνάτους καὶ ἀτίμους τοὺς λόγους πλανωμένους· οἱ δ' ἂν φανεροὶ ὄσιν ἀλήθειαν ἀσκοῦντες, τούτων οἱ λόγοι, ἦν τι δέωνται, οὐδὲν μείον δύνανται ἀνύσασθαι ἢ ἄλλων ἢ βία· ἦν τέ τινες σωφρονίζειν βούλωνται, γινώσκω τὰς τούτων ἀπειλὰς οὐχ ἦττον σωφρονιζούσας ἢ ἄλλων τὸ ἤδη κολάζειν· ἦν τέ τῷ τι ὑπισχνῶνται οἱ τοιοῦτοι ἄνδρες, οὐδὲν μείον διαπράττονται ἢ ἄλλοι παραχρῆμα διδόντες.

Διδάσκω· διαφωτίζω.

ἄχθομαι τινι· ὀργίζομαι μὲ κάποιον.

εἰς τὸ φανερὸν καθίστημι τινα· ἀναδεικνύω κάποιον.

οὐχ οἶον τέ σοι λανθάνειν· δὲ σοῦ εἶναι δυνατό νά μένει ἀπαρατήρητο.

ἀνύομαι· φέρω εἰς πέρας.

διαπράττομαι· κατορθώνω.

60. Ξενοφώντα Κύρου Ἀνάβαση (Ζ', 6, 33-36)

Ἐνῶ οἱ Μύριοι βρίσκονται στή Θράκη, ὅπου ὡς μισθοφόροι βοήθησαν τὸν τοπικὸ ἡγεμόνα Σεύθη νά ἀποκτήσει σημαντικὴ ἐξουσία, ἔρχεται ὁ Λακεδαιμόνιος Θίβρων καὶ τοὺς προτείνει νά περάσουν μαζί του στή Μ. Ἀσία, γιά νά πολεμήσουν τὸν Τισσαφέρην. Τότε ὀρισμένοι στρατιῶτες κατηγοροῦσαν τὸν Ξενοφώντα διτι ἦταν ὑπεύθυνος γιά τὴν καθυστέρηση τῆς καταβολῆς τῆς ἀμοιβῆς τους ἀπὸ τὸν Σεύθη καὶ αὐτὸς νιώθει τὴν ἀνάγκη νά ἀπολογηθεῖ.

Ἄγετε δὴ πρὸς θεῶν καὶ τὰ ἐμὰ σκέψασθε ὡς ἔχει. Ἐγὼ γὰρ δε μὲν πρότερον ἀπῆα οἴκαδε, ἔχων μὲν ἔπαινον πολὺν πρὸς ὑμῶν ἀπεπορευό-

μην, ἔχων δὲ δι' ὑμᾶς καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων εὐκλειαν. Ἐπιστευόμεν δὲ ὑπὸ Λακεδαιμονίων· οὐ γὰρ ἂν με ἔπεμπον πάλιν πρὸς ὑμᾶς. Νῦν δὲ ἀπέρχομαι πρὸς μὲν Λακεδαιμονίους ὑφ' ὑμῶν διαβεβλημένος, Σεύθη δὲ ἀπήχθημένος ὑπὲρ ὑμῶν, ὃν ἤλπιζον εὖ ποιήσας μεθ' ὑμῶν ἀποστροφὴν καὶ ἔμοι καλὴν καὶ παισίν, εἰ γένοιτο, καταθήσεσθαι. Ὑμεῖς δ', ὑπὲρ ὧν ἐγὼ ἀπήχθημαί τε πλείστα καὶ ταῦτα πολὺ κρείττοσιν ἑμαυτοῦ, πραγματευόμενός τε οὐδὲ νῦν πω πέπαυμαι ὅ τι δύναμαι ἀγαθὸν ὑμῖν, τοιαύτην ἔχετε γνώμην περὶ ἐμοῦ. Ἄλλ' ἔχετε μὲν με οὔτε φεύγοντα λαβό. ... οὔτε ἀποδιδράσκοντα. Ἦν δὲ ποιήσητε ἃ λέγετε, ἴστε ὅτι ἄνδρα κατακεκονότες ἔσεσθε πολλὰ μὲν δὴ πρὸ ὑμῶν ἀγρυπνήσαντα, πολλὰ δὲ σὺν ὑμῖν πονήσαντα καὶ κινδυνεύσαντα καὶ ἐν τῷ μέρει καὶ παρὰ τὸ μέρος, θεῶν δ' Ἦλων ὄντων καὶ τρόπαια βαρβάρων πολλὰ δὴ σὺν ὑμῖν στησάμενον.

Ἄγετε δὴ ἔμπρὸς λοιπόν.

τὰ ἐμά τὴν κατάστασίν μου.

ὅτε...ἀπῆα οἴκαδε ὅταν ξεκινούσα γιὰ τὴν πατρίδα.

εὐκλεία ὀδὸς.

Σεύθη ἀπήχθημένος ὑπὲρ ὑμῶν ἠμισθόμενος ἀπὸ τὸ Σ. γιὰ χάρις σας (ἀπεχθάνομαι).

ἀποστροφὴν κατατίθεμαι ἔχω καταφύγιον.

γίνονται μοι παῖδες ἄποκτῶ παιδιὰ.

ἀπήχθημαί πλείστα ἔχω γίνεσθαι πάρα πολὺ ἠμισθός.

καὶ ταῦτα πολὺ κρείττοσιν ἑμαυτοῦ καὶ μάλιστα ἀπὸ πολὺ ἰσχυρότερός μου.

οὐδὲ νῦν πω ἀκόμη καὶ τώρα.

οὔτε φεύγοντα λαβόντες οὔτε γιὰτί μέ πιάσατε νά φεύγω.

κατακεκονότες ἔσεσθε (κατα-καίνω) θά ἔχετε σκοτώσει.

καὶ ἐν τῷ μέρει καὶ παρὰ τὸ μέρος καὶ ὅταν ἦμιον ὑποχρεωμένος καὶ ὅταν δέν ἦμιον.

61. Ξενοφώντα Κύρου Παιδεία (Ε, 3, 30-32)

Στὴν Κύρου Παιδεία ὁ Ξενοφῶν περιγράφει τὴν ἀγωγή καὶ τὰ πολεμικὰ κατορθώματα τοῦ βασιλιᾶ τῆς Περσίας Κύρου τοῦ πρεσβύτερου. Στὴν περιγραφή ὁ Κύρος μιλάει στοὺς στρατιῶτες του. Ὁ Γαδάτας, γιὰ τὸν ὁποῖο γίνεται λόγος, εἶναι σύμμαχος του. Τὸν ἐπαινεῖ, γιὰτί πρὶν ἀπὸ λίγο ζήτησε ἀπὸ τὸν ἴδιον νά τοῦ ἐπιτρέψει νά σπεύσει στὴ χώρα του, γιὰ νά τὴν ὑπερασπίσει ἀπὸ ἐπιδρομὴ τῶν Ἀσσυρίων.

Ἄνδρες σύμμαχοι, Γαδάτας διέπραξεν ἃ δοκεῖ πᾶσιν ἡμῖν πολλοῦ ἄξια εἶναι, καὶ ταῦτα πρὶν καὶ ὀτιοῦν ἀγαθὸν ὑφ' ἡμῶν παθεῖν. Νῦν δὲ ὁ Ἀσσύριος εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ ἐμβαλεῖν ἀγγέλλεται, δῆλον ὅτι ἅμα μὲν τιμωρεῖσθαι αὐτὸν βουλόμενος, ὅτι δοκεῖ ὑπ' αὐτοῦ μεγάλα βεβλάφθαι· ἅμα δὲ ἴσως κάκεῖνο ἐννοεῖται ὡς εἰ οἱ μὲν πρὸς ἡμᾶς ἀφιστάμενοι μηδὲν ὑπ' ἐκείνου κακὸν πείσονται, οἱ δὲ σὺν ἐκείνῳ ὄντες ὑφ' ἡμῶν ἀπολούνται, ὅτι τάχα οὐδένα εἰκὸς σὺν αὐτῷ βουλήσεσθαι εἶναι. Νῦν οὖν, ὧ ἄνδρες, καλὸν τι ἂν μοι δοκοῦμεν ποιῆσαι, εἰ προθύμως Γαδάτα βοηθήσασιν ἀνδρὶ εὐεργέτῃ· καὶ ἅμα δίκαια ποιοῖμεν ἂν χάριν ἀποδιδόντες· ἀλλὰ μὴν καὶ σύμφορά γ' ἂν, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, πράξαιμεν ἡμῖν αὐτοῖς. Εἰ γὰρ πᾶσι φαινοίμεθα τοὺς μὲν κακῶς ποιοῦντας νικᾶν πειρώμενοι κακῶς ποιοῦντες, τοὺς δ' εὐεργετοῦντας ἀγαθοῖς ὑπερβαλλόμενοι, εἰκὸς ἐκ τῶν τοιούτων φίλους μὲν πολλοὺς ἡμῖν βούλεσθαι γίνεσθαι, ἐχθρὸν δὲ μηδένα ἐπιθυμεῖν εἶναι.

Ἄσσύριος ὁ βασιλιάς τῆς Ἀσσυρίας.
ἐννοεῖται ἐννοεῖ, σκέπτεται.

οἱ μὲν πρὸς ἡμᾶς ἀφιστάμενοι ὅσοι τὸν ἐγκαταλείπουν γιὰ νὰ ἔρθουν μ' ἐμᾶς.
ἀγαθοῖς ὑπερβάλλομαι ἕπερνώ σέ ἀνταπόδοση καλῶν (εὐεργεσιῶν).

62. Ξενοφώντα Λακεδαιμονίων Πολιτεία (9, 1-4)

Ὁ Ξενοφῶν, θαυμαστής τῆς Σπάρτης, στή Λακεδαιμονίων Πολιτεία ἐξηγεῖ τοὺς λόγους τοῦ μεγαλείου της. Ἐνα ἀπὸ τὰ μέτρα τοῦ Λυκούργου ἦταν καὶ ὁ στιγματισμὸς τοῦ αἰσχροῦ βίου.

Ἄξιον δὲ τοῦ Λυκούργου καὶ τὸδε ἀγασθῆναι, τὸ κατεργάσασθαι ἐν τῇ πόλει αἰρετώτερον εἶναι τὸν καλὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσχροῦ βίου· καὶ γὰρ δὴ ἐπισκοπῶν τις ἂν εὖροι μείους ἀποθνήσκοντας τούτων ἢ τῶν ἐκ τοῦ φοβεροῦ ἀποχωρεῖν αἰρουμένων. Ὡς τάληθές εἰπεῖν καὶ ἔπεται τῇ ἀρετῇ τὸ σώζεσθαι εἰς τὸν πλεῖω χρόνον μᾶλλον ἢ τῇ κακίᾳ· καὶ γὰρ ῥᾶων καὶ ἡδίων καὶ εὐπορωτέρα καὶ ἰσχυροτέρα. Δῆλον δὲ ὅτι καὶ εὐκλεία μάλιστα ἔπεται τῇ ἀρετῇ· καὶ γὰρ συμμαχεῖν πῶς πάντες τοῖς ἀγαθοῖς βούλονται.

Ἡ μέντοι ὥστε ταῦτα γίνεσθαι ἐμηχανήσατο, καὶ τοῦτο καλὸν μὴ παραλιπεῖν. Ἐκεῖνος τοίνυν σαφῶς παρεσκεύασε τοῖς μὲν ἀγαθοῖς εὐδαιμο-

νίαν, τοῖς δὲ κακοῖς κακοδαιμονίαν. Ἐν μὲν γὰρ ταῖς ἄλλαις πόλεσιν ὀπόταν τις κακὸς γένηται, ἐπικλήσιν μόνον ἔχει κακὸς εἶναι, ἀγοράζει δὲ ἐν τῷ αὐτῷ ὁ κακὸς τὰγαθῷ καὶ κáθηται καὶ γυμνάζεται, ἔαν βούληται· ἐν δὲ τῇ Λακεδαιμόνι πᾶς μὲν ἂν τις αἰσχυνθεῖη τὸν κακὸν σύσκηνον παραλαβεῖν, πᾶς δ' ἂν ἐν παλαίσματι συγγυμναστήν.

Ἄγομαί τινος· θαυμάζω κάποιον.

κατεργάζομαι ἐν τῇ πόλει· κατορθώνω νά πείσω τοὺς πολίτες.

τῶν ἐκ τοῦ φοβεροῦ ἀποχωρεῖν αἰρουμένων· ἀπὸ αὐτοῦ πού προτιμοῦν νά ἀποφεύγουν τὸν κίνδυνον.

εἰς τὸν πλείω χρόνον· τίς περισσότερες φορές.

κακία· δειλία.

εὖπορος· ἐφευρετικός.

εὐκλεια· δόξα.

ἢ ... ἐμηχανήσατο· τί μέσα ἐπινόησε.

παρασκευάζω· ἐξασφαλίζω.

ἐπικλήσις· ὄνομασία.

ἀγοράζω· συναναστρέφομαι, συχνάζω στὴν ἀγορά.

63. Ξενοφῶντα Οἰκονομικός (5, 7-12)

Ὁ Ξενοφῶν, πού εἶχε ἀσχοληθεῖ στὴ ζωὴ του μὲ τὴν οἰκιακὴ οἰκονομία καὶ τὴ διαχείριση κτημάτων, στό ἔργο του αὐτό παρουσιάζει τὸ Σωκράτη νά καθορίζει τὴν ἔννοια τῆς οἰκονομίας καὶ νά ἀναπτύσσει τὴν ἄποψη ὅτι ἡ γεωργία εἶναι ἡ βάση τῆς ἀτομικῆς εὐτυχίας καὶ κάθε ἀξιόλογου πολιτισμοῦ.

Παρορμᾶ δὲ τι καὶ εἰς τὸ ἀρήγειν σὺν δπλοῖς τῇ χώρᾳ καὶ ἡ γῆ τοὺς γεωργοὺς ἐν τῷ μέσῳ τοὺς καρποὺς τρέφουσα τῷ κρατοῦντι λαμβάνειν. Καὶ δραμεῖν δὲ καὶ βαλεῖν καὶ πηδηῖσαι τίς ἱκανωτέρους τέχνη γεωργίας παρέχεται; τίς δὲ τοῖς ἐργαζομένοις πλείω τέχνη ἀντιχαρίζεται; τίς δὲ ἡδίων τὸν ἐπιμελόμενον δέχεται προτείνουσα προσιόντι λαβεῖν ὃ τι χρήζει; τίς δὲ ξένους ἀφθονώτερον δέχεται; χειμάσαι δὲ πυρὶ ἀφθόνῳ καὶ θερμοῖς λουτροῖς πού πλείων εὐμάρεια ἢ ἐν χώρῳ τῷ; πού δὲ ἡδίων θερίσαι ὕδασι τε καὶ πνεύμασι καὶ σκιαῖς ἢ κατ' ἀγρόν; τίς δὲ ἄλλη θεοῖς ἀπαρχὰς πρεπωδεστέρας παρέχει ἢ ἑορτὰς πληρεστέρας ἀποδεικνύει; τίς δὲ οἰκέταις προσφιλεστέρα ἢ γυναικί ἡδίων ἢ τέκνοις ποθεινότερα ἢ φίλοις εὐχαριστοτέρα; ἐμοὶ μὲν θαυμαστὸν δοκεῖ εἶναι εἴ τις ἐλεύθερος ἄνθρωπος ἢ

κτῆμά τι τούτου ἥδιον κέκτηται ἢ ἐπιμέλειαν ἥδιω τινὰ ταύτης ἠύρηκεν ἢ ὠφελιμωτέραν εἰς τὸν βίον. Ἔτι δὲ ἡ γῆ θεὸς οὐσα τοὺς δυναμένους καταμανθάνειν καὶ δικαιοσύνην διδάσκει· τοὺς γὰρ ἄριστα θεραπεύοντας αὐτὴν πλεῖστα ἀγαθὰ ἀντιποιεῖ.

Παρορμᾶ ... καὶ ἡ γῆ ἄρα κινεῖ ἀκόμη ἡ γῆ.

ἀρήγω ἄ βοήθῳ, ὑπερασπίζω.

ἐν τῷ μέσῳ τοὺς καρποὺς τρέφουσα ἄ καθότι παράγει μέσα στοὺς ἀγρούς τοὺς καρποὺς.

τῷ κρατοῦντι λαμβάνειν ἄ γιὰ νὰ τοὺς παίρνει ὅποιος ὑπερισχύει.

ἀφθονώτερον ἄ μέγαλύτερη γενναιοδορία.

χειμάζω ἄ ξεχειμωνιάζω.

εὐμάρεα ἄ άνεση.

ἢ ἐν χώρῳ τῷ ἄ παρὰ στήν ἐξοχή, στό ἀνοιχτό ὑπαιθρο.

θερίζω ἄ παραθερίζω.

πνεύματα ἄ άνεμοι.

πρεπωδέστερος ἄ πιό ἄξιος, πιό κατάλληλος.

ἀπαρχαί ἄ οἱ πρῶτοι καρποὶ (πρώιμοι καρποὶ, πρωιμάδια).

πληρέστερος ἄ τελειότερος.

οἰκέτης ἄ δούλος.

ἐπιμέλεια ἄ ἀπασχόληση.

τοὺς δυναμένους καταμανθάνειν ἄ ὅσοι μποροῦν νὰ τὴν καταλάβουν.

θεραπεύω ἄ καλλιεργῶ.

64. Πλάτωνα Ἀλκιβιάδης Α (105 α-ε)

Ὁ πλατωνικός διάλογος Ἀλκιβιάδης Α ἔχει ὡς κεντρικό θέμα τὴ διερεύνηση τῆς φύσης τοῦ ἀνθρώπου καὶ ὑπογραμμίζει τὴ σημασία τῆς αὐτογνωσίας (γινῶθι σαυτόν) καὶ τῆς παιδείας γιὰ τοὺς πολιτικούς ἡγέτες. Ἡ ἐνότητα πού ἀκολουθεῖ βρίσκεται στόν πρόλογο τοῦ διαλόγου.

Νῦν δ' ἕτερ' αὖ κατηγορήσω διανοήματα σά πρὸς αὐτόν σέ, ᾧ καὶ γνώση διτι προσέχων γέ σοι τὸν νοῦν διατετέλεκα. Δοκεῖς γάρ μοι, εἴ τίς σοι εἶποι θεῶν· “ὦ Ἀλκιβιάδη, πότερον βούλει ζῆν ἔχων ἢ νῦν ἔχεις, ἢ αὐτίκα τεθνάναι εἰ μὴ σοι ἐξέσταται μείζω κτήσασθαι;” δοκεῖς ἄν μοι ἐλεσθαι τεθνάναι· ἀλλὰ νῦν ἐπὶ τίνι δὴ ποτε ἐλπίδι ζῆς, ἐγὼ φράσω. Ἡγῆ ἔαν θάττον εἰς τὸν Ἀθηναίων δῆμον παρέλθης – τοῦτο δ' ἔσσεσθαι μάλα ὀλίγων ἡμερῶν – παρελθὼν οὖν ἐνδείξεσθαι Ἀθηναίοις διτι ἄξιός εἰ τιμᾶσθαι

ὡς οὔτε Περικλῆς οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς τῶν πρόποτε γενομένων, καὶ τοῦτ' ἐν-
δειξάμενος μέγιστον δυνήσεσθαι ἐν τῇ πόλει, ἐάν δ' ἐνθάδε μέγιστος ἦς,
καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι, καὶ οὐ μόνον ἐν Ἑλλήσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς
βαρβάροις, ὅσοι ἐν τῇ αὐτῇ ἡμῖν οἰκοῦσιν ἠείρω. Καὶ εἰ αὖ σοι εἴποι ὁ
αὐτὸς οὗτος θεὸς ὅτι αὐτοῦ σε δεῖ δυναστεύειν ἐν τῇ Εὐρώπῃ, διαβῆναι δὲ
εἰς τὴν Ἀσίαν οὐκ ἐξεσταί σοι οὐδὲ ἐπιθέσθαι τοῖς ἐκεῖ πράγμασιν, οὐκ
ἂν αὖ μοι δοκεῖς ἐθέλειν οὐδ' ἐπὶ τούτοις μόνοις ζῆν, εἰ μὴ ἐμπλήσεις τοῦ
σοῦ ὀνόματος καὶ τῆς σῆς δυνάμεως πάντας, ὡς ἔπος εἶπειν, ἀνθρώπους.

Κατηγορῶ ἐπισημαίνω.

πρὸς αὐτὸν σέ σέ σένα τὸν ἴδιο (πού σέ ἀπασχολοῦν).

ὧ καὶ γνώση καὶ ἔτσι θά καταλάβεις.

προσέχων τὸν νοῦν διατετέλεκα διαρκῶς προσέχω.

εἰς τὸν Ἀθ. δῆμον παρέρχομαι ἐμφανίζομαι στό βῆμα τῆς συνελεύσεως τοῦ
δήμου τῶν Ἀθ.

πρόποτε (πῶ + ποτέ) ποτέ ὡς τώρα.

ἐπιτίθεμαι τοῖς ἐκεῖ πράγμασιν ἀναμηνύομαι στίς ἐκεῖ ὑποθέσεις.

ἐμπίμπλημι γεμίζω.

65. Πλάτων Ζ' Ἐπιστολή, (326 b-d)

*Στή σημαντικότερη ἀπ' ὅλες τῆς ἐπιστολῆς του, τῆ Ζ', ὁ Πλάτων ἀναφέρει
τῆς περιπέτειές του μέ τὸν τύραννο τῶν Συρακουσῶν Διονύσιο τὸ νεώτερο
καὶ τὸ θεῖο του Δίωνα, στήν προσπάθειά του νά πραγματοποιήσει τὴ βασική
του θέση: ὁ κυβερνήτης-φιλόσοφος εἶναι ὁ μόνος ἰκανὸς νά φέρει τὴν εὐτυ-
χία σέ μιά πολιτεία. Στὴν ἐπιστολή αὐτὴ ὁ Πλάτων παραθέτει καὶ πολλὰ
αὐτοβιογραφικά στοιχεῖα.*

Κακῶν οὖν οὐ λήξειν τὰ ἀνθρώπινα γένη, πρὶν ἂν ἦ τὸ τῶν φιλοσο-
φούντων ὀρθῶς γε καὶ ἀληθῶς γένος εἰς ἀρχὰς ἔλθῃ τὰς πολιτικὰς ἢ τὸ
τῶν δυναστευόντων ἐν ταῖς πόλεσιν ἕκ τινος μοίρας θείας ὄντως φιλοσο-
φῆση.

Ταύτην δὴ τὴν διάνοιαν ἔχων εἰς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν ἦλθον, ὅτε
πρῶτον ἀφικόμην. Ἐλθόντα δὲ με ὁ ταῦτη λεγόμενος αὖ βίος εὐδαίμων,
Ἰταλιωτικῶν τε καὶ Συρακουσίων τραπεζῶν πλήρης, οὐδαμῆ οὐδαμῶς ἤ-
ρεσεν, δις τε τῆς ἡμέρας ἐμπιμπλάμενον ζῆν καὶ μηδέποτε κοιμώμενον

μόνον νύκτωρ, καὶ ὄσα τούτῳ ἐπιτηδεύματα συνέπεται τῷ βίῳ· ἐκ γὰρ τούτων τῶν ἐθῶν οὐτ' ἂν φρόνιμος οὐδεὶς ποτε γενέσθαι τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν ἀνθρώπων ἐκ νέου ἐπιτηδεύων δύναίτο – οὐχ οὕτως θαυμαστῆ φύσει κραθήσεται – σώφρων δὲ οὐδ' ἂν μελλήσαι ποτὲ γενέσθαι, καὶ δὴ καὶ περὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς ὁ αὐτὸς λόγος ἂν εἴη. Πόλις τε οὐδεμία ἂν ἡρεμήσῃ κατὰ νόμους οὐδ' οὐστινασοῦν, ἀνδρῶν οἰομένων ἀναλίσκειν μὲν δεῖν πάντα εἰς ὑπερβολάς, ἀργῶν δὲ εἰς ἅπαντα ἡγουμένων αὐτῶν δεῖν γίγνεσθαι πλὴν ἐς εὐωχίας καὶ πότους.

Εἰς ἀρχὰς ἔρχομαι· ἀναλαμβάνω τὴν ἐξουσία.

δυναστεύω· ἔχω τὴν ἐξουσία.

ἐμπίπλαμαι· χορταίνω, τρώω χορταστικά.

ἐπιτηδεύματα· συνήθειες.

ἐκ νέου ἐπιτηδεύω· καταγινομαι σὲ κάτι ἀπὸ τῆ νεότητά μου.

κεράννυμαι· μετριάζομαι, συνδυάζω.

οὐδ' ἂν μελλήσαι ποτὲ γενέσθαι· δὲν πρόκειται ποτὲ νὰ γίνῃ (πβ. «τί μέλλει γενέσθαι;»).

οὐδ' οὐστινασοῦν, οὐδ' ὄστισοῦν· κανένας (νόμος, ὅσο καλὸς καὶ νὰ εἶναι)

ἀργός· ὀκνηρός.

εὐωχία· συμπόσιο.

66. Πλάτωνα *Μενέξενος* (247 a-c)

Τὸ ἀπόσπασμα ἀνήκει στὸ κεφάλαιο τοῦ ἐπιτάφιου λόγου (πού ἀποτελεῖ τὸ κύριο μέρος τοῦ Μενέξενου), στὸ ὁποῖο ὁ ρήτορας ἀπευθύνεται στὰ παιδιά τῶν νεκρῶν, γιὰ νὰ τὰ προτρέψει νὰ γίνουν «πολλῶν κάρρονες» τῶν πατέρων τους. Μάλιστα, γιὰ νὰ γίνῃ πειστικότερος, παρουσιάζει τὸ μέρος αὐτὸ τοῦ λόγου ὡς ὑστατη παραγγελία τῶν νεκρῶν πρὸς τὰ παιδιά τους.

Πᾶσά τε ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς παυουργίᾳ οὐ σοφία φαίνεται. Ὡν ἕνεκα καὶ πρῶτον καὶ ὑστατον καὶ διὰ παντός πᾶσαν πάντως προθυμίαν πειρᾶσθε ἔχειν ὅπως μάλιστα μὲν ὑπερβαλεῖσθε καὶ ἡμᾶς καὶ τοὺς πρόσθεν εὐκλεία· εἰ δὲ μή, ἴστε ὡς ἡμῖν, ἂν μὲν νικῶμεν ὑμᾶς ἀρετῆ, ἡ νίκη αἰσχύνῃ φέρει, ἡ δὲ ἦττα, ἂν ἡττώμεθα, εὐδαιμονίαν. μάλιστα δ' ἂν νικῶμεθα καὶ ὑμεῖς νικῶητε, εἰ παρασκευάσασθε τῇ τῶν προγόνων δόξῃ μὴ καταχρησόμενοι μηδ' ἀναλώσοντες αὐτήν, γνόντες ὅτι ἀνδρὶ οἰομένῳ τί εἶναι οὐκ ἔστιν αἰσχίον οὐδὲν ἢ παρέχειν

ἐαυτὸν τιμώμενον μὴ δι' ἐαυτὸν ἀλλὰ διὰ δόξαν προγόνων. εἶναι μὲν γὰρ τιμὰς γονέων ἐκγόνοις καλὸς θησαυρὸς καὶ μεγαλοπρεπῆς· χρῆσθαι δὲ καὶ χρημάτων καὶ τιμῶν θησαυρῶ, καὶ μὴ τοῖς ἐκγόνοις παραδιδόναι, αἰσχροὺν καὶ ἀνανδρὸν, ἀπορία ἰδίων αὐτοῦ κτημάτων τε καὶ εὐδοξιῶν. Καὶ ἂν μὲν ταῦτα ἐπιτηδεύσητε, φίλοι παρὰ φίλους ἡμᾶς ἀφίξεσθε, ὅταν ὑμᾶς ἢ προσήκουσα μοῖρα κοιμίση· ἀμελήσαντας δὲ ὑμᾶς καὶ κακισθέντας οὐδεὶς εὐμενῶς ὑποδέξεται.

Εὐδοξία· καλὸ ὄνομα.

ἢ προσήκουσα μοῖρα· ἡ ὀρισμένη γιὰ τὸν καθένα μοῖρα.

κακίζομαι· φαίνομαι δειλός.

67. Πλάτωνα Μίνως (315 b-d)

Ὁ σύντομος πλατωνικὸς διάλογος Μίνως ἀποτελεῖ ἓνα εἶδος εἰσαγωγῆς στό μεγάλο ἔργο Νόμοι, καθὼς ὡς θέμα του ἔχει τὸν ὀρισμὸ τῆς ἔννοιας τοῦ νόμου καὶ τὴν ἔξαρση τοῦ νομοθετικοῦ ἔργου τοῦ Μίνωα.

ΕΤ. Ἄλλὰ τοῦτό γε, ὦ Σώκρατες, οὐ χαλεπὸν γνῶναι, ὅτι οὔτε οἱ αὐτοὶ αἰεὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις χρῶνται ἄλλοι τε ἄλλοις. Ἐπεὶ αὐτίκα ἡμῖν μὲν οὐ νόμος ἐστὶν ἀνθρώπους θύειν ἄλλ' ἀνόσιον, Καρχηδόνοι δὲ θύουσιν ὡς ὄσιον ὃν καὶ νόμιμον αὐτοῖς, καὶ ταῦτα ἔνιοι αὐτῶν καὶ τοὺς αὐτῶν ὑεῖς τῷ Κρόνῳ, ὡς Ἴσως καὶ σὺ ἀκήκοας. Καὶ μὴ ὅτι βάρβαροι ἄνθρωποι ἡμῶν ἄλλοις νόμοις χρῶνται, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐν τῇ Λυκαίᾳ οὗτοι καὶ οἱ τοῦ Ἄθάμαντος ἐκγονοὶ οἶας θυσίας θύουσιν Ἑλλήνες ὄντες. Ὡσπερ καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς οἴσθ' αἰεὶ καὶ αὐτὸς ἀκούων οἷσις νόμοις ἐχρῶμεθα πρὸ τοῦ περὶ τοὺς ἀποθανόντας, ἱερεῖά τε προσφάττοντες πρὸ τῆς ἐκφορᾶς τοῦ νεκροῦ καὶ ἐγχυτριστρίας μεταπεμπόμενοι· οἱ δ' αὐ ἐκείνων ἔτι πρότεροι αὐτοῦ καὶ ἔθαπτον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοὺς ἀποθανόντας· ἡμεῖς δὲ τούτων οὐδὲν ποιοῦμεν. Μυρία δ' ἂν τις ἔχοι τοιαῦτα εἰπεῖν· πολλὴ γὰρ εὐρυχωρία τῆς ἀποδείξεως ὡς οὔτε ἡμεῖς ἡμῖν αὐτοῖς αἰεὶ κατὰ ταῦτα νομίζομεν οὔτε ἀλλήλοις οἱ ἄνθρωποι.

Αὐτίκα· π.χ. (παραδείγματος χάρι).

καὶ μὴ ὅτι· καὶ ὄχι μόνο (καὶ μὴν πείς ὅτι).

ἱερεῖα· ζῶα γιὰ θυσία.

πρὸ τοῦ· (ἢ προτοῦ ἢ πρὸ τούτου) προηγουμένως.

ἐγκυρτίστρια ἡ γυναίκα πού συναθροίζει σέ χύτρα τά ὄστα τῶν καμένων νεκρῶν (κ. μοιρολογήτρα).
πολλή γάρ εὐρυχωρία τῆς ἀποδείξεως ἔχει· μπορεί νά ἀποδειχθεῖ μέ πολλές ἀποδείξεις.

68. Πλάτωνα *Νόμοι* (A, 631 b-d)

Τά πρῶτα δύο ἀπό τά δώδεκα βιβλία ἀποτελοῦν τό εἰσαγωγικό μέρος τοῦ ἐκτενέστερου ἔργου τοῦ Πλάτωνα, τῶν Νόμων. Ἡ παράγραφος πού ἀκολουθεῖ ἀνήκει στό πρῶτο μέρος τοῦ Α' βιβλίου, ὅπου ἐξετάζεται ἂν σκοπός τῆς νομοθεσίας εἶναι μόνο ἡ καλλιέργεια τῆς ἀνδρείας τῶν πολιτῶν ἢ ἡ ὀλοκληρωμένη ἀρετή.

ΑΘ. “Ὡ ξένε,” ἔχρῃν εἰπεῖν, “οἱ Κρητῶν νόμοι οὐκ εἰσὶν μάτην διαφερόντως ἐν πᾶσιν εὐδόκιμοι τοῖς Ἑλλησιν· ἔχουσιν γάρ ὀρθῶς, τοὺς αὐτοῖς χρωμένους εὐδαίμονας ἀποτελοῦντες. Πάντα γάρ τάγαθὰ πορίζουσιν. Διπλᾶ δὲ ἀγαθὰ ἐστίν, τὰ μὲν ἀνθρώπινα, τὰ δὲ θεῖα· ἤρηται δ' ἐκ τῶν θεῶν θάτερα, καὶ ἐὰν μὲν δέχηται τις τὰ μείζονα πόλις, κτᾶται καὶ τὰ ἐλάττονα, εἰ δὲ μή, στέρεται ἀμφοῖν. Ἔστι δὲ τὰ μὲν ἐλάττονα ὧν ἡγεῖται μὲν υἷγια, κάλλος δὲ δεύτερον, τὸ δὲ τρίτον ἰσχύς εἰς τε δρόμον καὶ εἰς τὰς ἄλλας πάσας κινήσεις τῷ σώματι, τέταρτον δὲ δὴ πλοῦτος οὐ τυφλὸς ἀλλ' ὀξὺ βλέπων, ἄνπερ ἄμ' ἐπιτα φρονήσει· ὁ δὲ πρῶτον αὖ τῶν θεῶν ἡγεμονοῦν ἐστίν ἀγαθῶν, ἡ φρόνησις, δεύτερον δὲ μετὰ νοῦ σώφρων ψυχῆς ἔξις, ἐκ δὲ τούτων μετ' ἀνδρείας κραθέντων τρίτον ἂν εἴη δικαιοσύνη, τέταρτον δὲ ἀνδρεία. Ταῦτα δὲ πάντα ἐκείνων ἔμπροσθεν τέτακται φύσει, καὶ δὴ καὶ τῷ νομοθέτῃ τακτέον οὕτως...”

Διαφερόντως εὐδόκιμοι ἑξαιρετικά ὀνομαστοί.
ἀρθῶμαι ἐκ τινος ἑξαρτῶμαι ἀπό κάτι.
θάτερα, τὰ ἕτερα ἢ τὰ ἄλλα.
ψυχῆς ἔξις ἡ ψυχικὴ διάθεση (κατάσταση).
κεράννυμαι ἑναρμονίζω, συνδυάζω.

69. Πλάτωνα *Πολιτεία* (327 a-c)

Πρόκειται γιὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ προοιμίου τοῦ πρῶτου περισπούδαστου ἔργου τῆς

πλατωνικῆς δημιουργίας, τῆς Πολιτείας. Τό ἀ΄ βιβλίον ἔχει αὐτοτέλεια καί ἡ συζήτηση στρέφεται γύρω ἀπό τήν ἔννοια τῆς δικαιοσύνης.

Κατέβην χθές εἰς Πειραιᾶ μετὰ Γλαύκωνος τοῦ Ἀρίστωνος προσευξόμενός τε τῇ θεῷ καί ἅμα τήν ἑορτήν βουλόμενος θεάσασθαι τίνα τρόπον ποιήσουσιν ἄτε νῦν πρῶτον ἄγοντες. Καλή μὲν οὖν μοι καί ἡ τῶν ἐπιχώριων πομπή ἐδοξεν εἶναι, οὐ μέντοι ἤττον ἐφαίνετο πρέπειν ἢν οἱ Θράκες ἔπεμπον. Προσευξάμενοι δέ καί θεωρήσαντες ἀπήμην πρὸς τὸ ἄστυ. Κατιδὼν οὖν πόρρωθεν ἡμᾶς οἴκαδε ὠρμημένους Πολέμαρχος ὁ Κεφάλου ἐκέλευσε δραμόντα τὸν παῖδα περιμεῖναι ἐκελευσάμενος. Καί μου ὀπισθεν ὁ παῖς λαβόμενος τοῦ ἱματίου, Κελεύει ὑμᾶς, ἔφη, Πολέμαρχος περιμεῖναι. Καί ἐγὼ μετεστράφην τε καί ἠρόμην δπου αὐτὸς εἶη. Οὗτος, ἔφη, ὀπισθεν προσέρχεται· ἀλλὰ περιμένετε. Ἄλλὰ περιμενοῦμεν, ἦ δ' ὅς ὁ Γλαύκων.

Καί ὀλίγω ὕστερον δ τε Πολέμαρχος ἦκε καί Ἀδείμαντος ὁ τοῦ Γλαύκωνος ἀδελφὸς καί Νικήρατος ὁ Νικίου καί ἄλλοι τινὲς ὡς ἀπὸ τῆς πομπῆς.

Ὁ οὖν Πολέμαρχος ἔφη· ὦ Σώκρατες, δοκεῖτέ μοι πρὸς ἄστυ ὠρμηῆσθαι ὡς ἀπίοντες.

Οὐ γὰρ κακῶς δοξάζεις, ἦν δ' ἐγώ.

Ὅρας οὖν ἡμᾶς, ἔφη, ὅσοι ἐσμέν;

Πῶς γὰρ οὐ;

Ἦ τοῖνον τούτων, ἔφη, κρείττους γένεσθε ἢ μένεν' αὐτοῦ.

Οὐκοῦν, ἦν δ' ἐγώ, ἐτι ἐν λείπεται, τὸ ἦν πείσωμεν ὑμᾶς ὡς χρὴ ἡμᾶς ἀφεῖναι;

Ἦ καί δύναισθ' ἄν, ἦ δ' ὅς, πείσαι μὴ ἀκούοντας;

Οὐδαμῶς, ἔφη ὁ Γλαύκων.

Ὅς τοῖνον μὴ ἀκουσομένων, οὕτω διανοεῖσθε.

Ἐορτή πρόκειται γιὰ τὰ Βενδίδεια. Γιортаζόταν ἡ Ἄρτεμις Βένδις πού τή λατρεία της τήν ἔφεραν στόν Πειραιᾶ Θράκες ἄποικοι.

ἐπιχώριος (ἐπί + χώρα) ἐντόπιος.

ἦ δ' ὅς εἶπε αὐτὸς (ἡμί= λέγω, καθὼς τό φημί).

περιμεῖναι ἐκελευσάμενος· νά μᾶς παραγγεῖλει (παρακαλέσει) νά τόν περιμένουμε ὡς ἀπὸ πομπῆς· πού ἔρχονταν ἀπὸ τελετή (θρησκευτική γιορτή).

κρείττων γίγνομαι· δεῖχνομαι πῶς δυνατός.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	σελίδα
Εισαγωγικό σημείωμα	5
Μεθοδολογικές οδηγίες	7
Κατάλογος συντακτικῶν φαινομένων	11
Θέματα ἀπό ἀρχαίους Ἑλληνας συγγραφεῖς	13
1. Αἰσχίνης, Κατὰ Κτησιφῶντος, 1-2	13
2. Ἄνδοκίδης, Περί Μυστηρίων, 96-97	14
3. Δημοσθένης, Κατὰ Ἀνδροτίωνος, 45-46	15
4. Δημοσθένης, Κατὰ Τιμοκράτους, 212-214	16
5. Δημοσθένης, Περί τοῦ στεφάνου, 257-258	16
6. Δημοσθένης, Περί τῶν ἐν Χερρονήσῳ, 13-16	18
7. Θουκυδίδης, Ἱστορία, Α, 58	19
8. Θουκυδίδης, Ἱστορία, Α, 103	20
9. Θουκυδίδης, Ἱστορία, Α, 118.3-Α 119	20
10. Θουκυδίδης, Ἱστορία, Β, 11	21
11. Θουκυδίδης, Ἱστορία, Ε, 9	22
12. Θουκυδίδης, Ἱστορία, ΣΤ, 24	23
13. Ἴσοκράτης, Ἀρχίδαμος, 11-13	25
14. Ἴσοκράτης, Πανηγυρικός, 28-30	25
15. Λυσίας, Δήμου Καταλύσεως Ἀπολογία, 15-16	26
16. Λυσίας, Ἐπιτάφιος, 4-5	27
17. Λυσίας, Ἐπιτάφιος, 11-13	28
18. Λυσίας, Ἐπιτάφιος, 17-19	29
19. Λυσίας, Ἐπιτάφιος, 27-29	29
20. Λυσίας, Ἐπιτάφιος, 44-46	31
21. Λυσίας, Ἐπιτάφιος, 77-79	31
22. Λυσίας, Κατὰ Ἀγοράτου, 1-2	32
23. Λυσίας, Κατὰ Ἀγοράτου, 36-38	33
24. Λυσίας, Κατὰ Ἀγοράτου, 74-76	34
25. Λυσίας, Κατὰ Ἀγοράτου, 92-93	35
26. Λυσίας, Κατὰ Ἀλκιβιάδου Α', 16-17	36
27. Λυσίας, Κατὰ Ἐργοκλέους, 1-3	37
28. Λυσίας, Ὀλυμπικός, 1-3	37
29. Λυσίας, Ὀλυμπικός, 7-8	39
30. Λυσίας, Περί Πολιτείας, 9-11	39

31. Λυσίας, Ὑπὲρ Καλλίου Ἱεροσ. Ἀπολογία, 1-3	40
32. Ξενοφῶν, Ἀπολογία Σωκράτη, 22-23	41
33. Ξενοφῶν, Ἀπομνημονεύματα, Α.2.9-11	42
34. Ξενοφῶν, Ἀπομνημονεύματα, Γ.7.1-3	43
35. Ξενοφῶν, Ἀπομνημονεύματα, Γ.9.1-3	44
36. Ξενοφῶν, Ἀπομνημονεύματα, Δ.1.3-4	45
37. Ξενοφῶν, Ἀπομνημονεύματα, Δ.4.15-16	46
38. Ξενοφῶν, Ἀπομνημονεύματα, Δ.6.7-8	47
39. Ξενοφῶν, Ἀπομνημονεύματα, Δ.8.11	47
40. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, Α.1. 27-28	48
41. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, Β.2. 16-19	50
42. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, Β.4. 40-42	51
43. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, Ε.2. 1-2	52
44. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, Ε.2. 14-15	53
45. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, Ε.4. 13-14	53
46. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, ΣΤ.1. 5-6	55
47. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, ΣΤ.1. 14-15	56
48. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, ΣΤ.2. 8-11	58
49. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, ΣΤ.2. 15-16	59
50. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, ΣΤ.3. 4-5	59
51. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, ΣΤ.5. 38-40	60
52. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, ΣΤ.5. 45-47	61
53. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, Ζ.3.6	62
54. Ξενοφῶν, Ἑλληνικά, Ζ.4. 8-9	63
55. Ξενοφῶν, Ἱέρων, 2.6-9	64
56. Ξενοφῶν, Κύρου Ἀνάβασις, Β.6. 21-26	65
57. Ξενοφῶν, Κύρου Ἀνάβασις, Δ.2. 1-4	65
58. Ξενοφῶν, Κύρου Ἀνάβασις, ΣΤ.3. 12-15	67
59. Ξενοφῶν, Κύρου Ἀνάβασις, Ζ.6. 21-24	67
60. Ξενοφῶν, Κύρου Ἀνάβασις, Ζ.6. 33-36	68
61. Ξενοφῶν, Κύρου Παιδεία, Ε.3. 30-32	69
62. Ξενοφῶν, Λακεδαιμονίων Πολιτεία, 9. 1-4	70
63. Ξενοφῶν, Οἰκονομικός, 5, 7-12	71
64. Πλάτων, Ἀλκιβιάδης Α, 105 a-c	72
65. Πλάτων, Ἐπιστολή Ζ', 326 b-d	73
66. Πλάτων, Μενέξενος, 247 a-c	74
67. Πλάτων, Μίνως, 315 b-d	75
68. Πλάτων, Νόμοι, 631 b-d	76
69. Πλάτων, Πολιτεία, 327 a-c	76

0020556799

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΒΟΥΛΗΣ

ΕΚΔΟΣΗ Δ', 1981 - ΑΝΤΙΤΥΠΑ 50.000 - ΣΥΜΒΑΣΗ 3514/26.11.80

ΕΚΤΥΠΩΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ: ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΗ ΛΙΘΟΓΡΑΦΙΑ

